

Cygnor Sir Penfro

*Adroddiad Ariannol Blynyddol
Gan Gynnwys Datganiad O*

2020-21

3 Mawrth 2022

TABL CYNNWYS

1.0	Rhagair Esboniadol – Perfformiad Ariannol Cryno	1
2.0	Tystysgrif Yr Archwylwyr	17
3.0	Datganiad Cyfrifoldebau Dros Y Datganiad Cyfrifon	18
4.0	Datganiadau Ariannol Creiddiol - Egwyddorion Sylfaenol	20
5.0	Cysyniadau Cyfrifyddu	21
6.0	Barnau Beirniadol Wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu Ac Amcangyfrif Peryglon	22
7.0	Datganiadau Ariannol Craidd – Cydrannau A Manylion	26
8.0	Polisiâu Cyfrifyddu	35
9.0	Nodiadau Ar Y Dadansoddiad Gwariant A Chyllid	53
10.0	Nodiadau Ar Y Datganiad Incwm A Gwariant Cynhwysfawr	57
11.0	Nodiadau Ar Y Datganiad Symudiad Cronfeydd	72
12.0	Nodiadau Ar Y Datganiad Y Fantolen	76
13.0	Y Cyfrif Cyllid Tai (Hra)	98
14.0	Cyfrifon Eraill Dan Reolaeth Y Cyngor	103
15.0	Digwyddiadau Ar Ôl Y Cyfnod Adroddiad	104

1.0 ADRODDIAD NARATIF

1.1 CYFLWYNIAD

Mae Adroddiad Cyfrifon Cyngor Sir Penfro ar gyfer 2020-21 yn darparu cofnod o berfformiad ariannol y Cyngor a'r sefyllfa am y flwyddyn. Cyflwynwyd yr adran hon yw cyfleu pwrpas y Cyngor, sut mae wedi perfformio yn unol â'i strategaeth gyffredinol ac yn erbyn dangosyddion perfformiad dros y flwyddyn, a sut mae wedi dyrannu ei adnoddau yn unol â chanlyniadau a fwriadwyd. Mae'n dangos perfformiad ar y cyd dros y flwyddyn a pha mor dda yw adnoddau'r Cyngor i fynd i'r afael â'r heriau o'i flaen ac i barhau i ddarparu gwasanaethau a chefnogi ei gymuned leol. Mae'n adrodd stori'r Cyngor drwy ddarparu golwg holistaidd, glir wedi'i hadeiladu'n dda ar ei strategaethau, ei lywodraethiant, ei berfformiad a'i ragolwg am y dyfodol.

Mae'r Cyngor wedi wynebu lefel gyson o her gyda saith blynedd o ostyngiadau¹ sylweddol mewn setliadau ariannol a chwyddiant sylweddol yn y gweithlu, chwyddiant y tu allan i'r gweithlu, pwysau demograffig a deddfwriaethol, yn arwain at fwch cyllid cronol o £98.1 miliwn (2014-15 i 2020-21). Cafodd y bwlch ariannu ei bontio drwy gyfuniad o £23.0 miliwn o incwm ychwanegol o godiadau yn y Dreth Gyngor (gan gynnwys newidiadau sylfaenol), £73.8 miliwn drwy ostyngiadau cost/arbedion effeithlonrwydd, cyfraniad o £0.6 miliwn o incwm ail gartrefi'r Dreth Gyngor (elfen gymunedol) a chyfraniad untro o £0.7 miliwn o gronfeydd wrth gefn.

Mae Cyngor Sir Benfro wedi ymateb i bandemig coronafirws (Covid-19) trwy ohirio rhai gwasanaethau dros dro tra bod gwasanaethau eraill wedi'u cynyddu neu eu creu i gefnogi'r ymateb i'r argyfwng ac i'r adferiad ohono. Mae effaith Covid-19 ar sefyllfa 2020-21 wedi bod yn sylweddol o safbwynt ariannol ac yn y ffordd yr ydym yn darparu ein gwasanaethau a disgwylir iddo barhau trwy gydol oes y CATC (Cynllun Ariannol Tymor Canolig) 2021-22 i 2024-25.

Mae Llywodraeth Cymru wedi ad-dalu'r rhan fwyaf o'r gwariant ychwanegol Covid-19 ac wedi colli incwm ar gyfer 2020-21 a hefyd wedi darparu lefelau sylweddol o gyllid grant ychwanegol, gyda chyllid ffyrlo ychwanegol yn cael ei ddarparu gan Gyllid a Thollau EM, fel y dangosir yn Adroddiad Monitro Gwariant Cyllideb y Cyngor Sir 2020-21 sydd wedi'i gymeradwyo gan y Cabinet ar 28 Mehefin 2021.

Paratowyd y cyfrifon hyn gan gadw effaith barhaol pandemig COVID-19 mewn cof, yn enwedig dan adran 6.0 Sylwadau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu a Risg Amcangyfrif; adran 12.13.3.1 Natur a Maint y Risgiau sy'n Deillio o Offerynnau Ariannol.

1.2 TROSOLWG SEFYDLIADOL

1.2.1 FFEITHIAU ALLWEDDOL AM SIR BENFRO

Mae Sir Benfro yn un o ardaloedd arbennig Prydain, yn cyfuno rhai o'r golygfeydd arfordirol mwyaf arbennig a threftadaeth ddiwylliannol unigryw. Mae bron tri chwarter y sir o fewn Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro - yr unig barc cenedlaethol arfordirol ym Mhrydain, ac mae traethau niferus y sir ymhlith y rhai mwyaf godidog. Mae hyn i gyd yn gwneud y sir yn ardal arbennig o ddeniadol a boddhaol i fyw a gweithio.

¹ Er y bu cynnydd yn y Cyllid Allanol Cyfunol yn 2018-19, 2019-20 a 2020-21, o'i addasu ar gyfer trosglwyddiadau i'r setliad a newidiadau yn sylfaen y Dreth Gyngor, gostyngiad ydoedd hyn mewn gwirionedd pan gaiff pwysau chwyddiant eu cymryd i ystyriaeth.

Mae Cyngor Sir Penfro yn darparu ystod eang o wasanaethau ar gyfer trigolion, busnesau ac ymwelwyr. Rydym:

- Yn gwasanaethu poblogaeth o dros 124,000 a mwy o bobl o lawer ym misoedd yr haf
- yn casglu sbwriel ac ailgylchu o dros 62,000 o gartrefi
- yn cynnal oddeutu 2,500 cilometr o ffordd, 650 o bontydd a 15,000 o oleuadau stryd
- yn darparu dros 90 o feysydd parcio gyda mwy na 8,000 o leoedd
- yn gyfrifol am 61 o ysgolion, gan ddarparu addysg ar gyfer 17,497 o ddisgyblion (Ebrill 2021)
- Rhoi cymorth i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol; amddiffyn plant, diogelu a gwasanaethau ieuenctid
- Meddu ar fwy na 5,600 o gartrefi a'u rheoli
- Rhoi gwybodaeth a chynghor i oedolion i'w cynorthwyo i fyw yn annibynnol yn y gymuned, yn ogystal â rhoi cymorth uniongyrchol i dros 5,000 o oedolion agored i niwed
- Datblygu Cynllun Datblygu Lleol, y mae'n ofynnol i ni ei adolygu bob pedair blynedd, a phrosesu tua 1,200 o geisiadau cynllunio'r flwyddyn
- Darparu ystod eang o wasanaethau diogelu'r cyhoedd, gan gynnwys iechyd yr amgylchedd, safonau masnach a thrwyddedu
- Cynorthwyo i gynnal traethau arobryn Sir Benfro, sy'n ymfalchïo mewn 11 baner las a 7 o Wobrau Arfordir Gwyrdd
- Rheoli cyfleusterau hamdden y sir, ei llyfrgelloedd, ei hamgueddfeydd a'i harchifau
- Cyflogi 6,237 (6,174) o bobl Mawrth 2021 (Mawrth 2020), gan gynnwys y rhai sy'n gweithio mewn Ysgolion (yn cynnwys staff achlysurol).

1.2.2 GWELEDIGAETH Y CYNGOR

Gweledigaeth y Cyngor, a gymeradwywyd gan y Cyngor ym mis Gorffennaf 2016, yw "Gweithio gyda'n Gilydd i Wella Bywyd yn Sir Benfro".

1.2.3 CYNLLUN CORFFORAETHOL

Mae ein Cynllun Corfforaethol 2020-21 yn nodi ein hamcanion llesiant a sut yr ydym yn bwriadu rheoli gwasanaethau mewn ffordd fwy cynaliadwy. Mae'r Cynllun yn un o ofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Dylanwadir ar yr amcanion llesiant gan Raglen y Cabinet ar gyfer gweinyddu 2018-22 ac maent wedi eu halinio â'r rhaglen a Chynllun Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Benfro, a gyhoeddwyd ym mis Mai 2018.

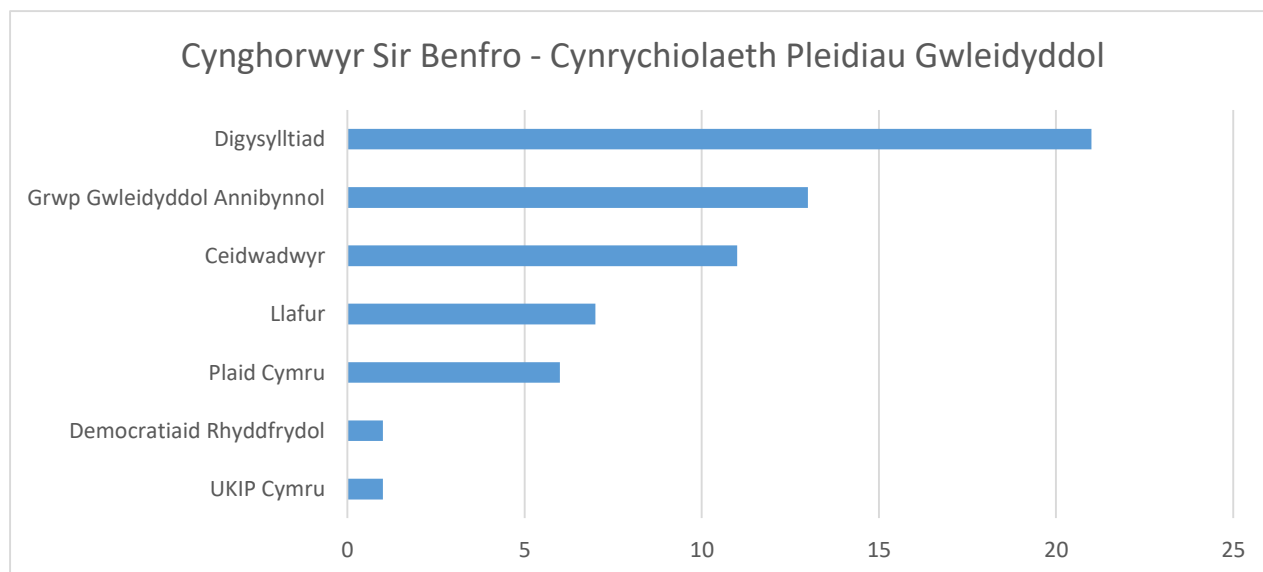
Yr Amcanion Lles ar gyfer 2020-21 oedd:

- Addysg: Sir Benfro yn lle gwyh i ddysgu, byw a thyfu.
- Gofal Cymdeithasol: Byddwn yn gwneud popeth o fewn ein gallu i gynorthwyo pobl i fyw'r bywyd gorau y gallant wrth ganolbwyntio ar atal a sicrhau bod pobl agored i niwed yn ddiogel.
- Yr Economi: Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i hyrwyddo Sir Benfro fel lle gwyh i ymweld, byw a gweithio ynddo.
- Tai: Galluogi cartrefi fforddiadwy, gweddus ac addasadwy i bawb mewn lleoliadau cynaliadwy.
- Byddwn yn hyrwyddo balchder yn Sir Benfro gan geisio gwella ei enw da fel lle sydd ag ansawdd amgylcheddol eithriadol.
- Trawsnewid: Technoleg; Diwylliant a Pherthynas.

1.2.4 PROFFIL GWLEIDYDDOL

Mae'r Cyngor yn cynnwys 60 o Adelodau Etholedig, pob un yn cynrychioli preswylwyr mewn gwahanol rannau o Sir Benfro. Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu model llywodraethu Arweinydd a Chabinet. Mae'r Cabinet yn gymysgedd o gynghorwyr Llafur, Plaid Cymru, y Democratiaid Rhyddfrydol a'r rhai nad ydynt yn gysylltiedig ag unrhyw blaid ac a arweinir gan Arweinydd nad yw'n aelod cysylltiedig.

1.2.5 Y CYFANSODDIAD

Mae'r Cyfansoddiad yn nodi sut y mae'r Cyngor yn gweithredu, y gwahanol gyrff sy'n ffurfio'r Cyngor, sut y gwneir penderfyniadau a'r gweithdrefnau a ddilynir.

Mae rhai o'r prosesau hyn yn ofynnol o dan y gyfraith, tra mae eraill yn faterion i'r Cyngor eu penderfynu.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu Cyfansoddiad diwygiedig a ddaeth i rym ar 18 Tachwedd 2016 ac sydd wedi ei ddiweddarau yn Ionawr 2018, Mehefin 2019, Ionawr 2020, Gorffennaf 2020, Chwefror 2021 a Mawrth 2021 yn dilyn newidiadau Cyfansoddiadol a fabwysiadwyd gan y Cyngor.

1.2.6 LLYWODRAETHU A RISGIAU

Rydym yn paratoui Datganiad Llywodraethu Blynddol (DLIB) sy'n cyd-fynd â'r Datganiad o'r Cyfrifon bob blwyddyn. Mae hwn yn amlinellu fframwaith llywodraethu'r Cyngor, ac ar ôl adolygu effeithiolrwydd, mae'n nodi materion llywodraethu o bwys, blaenoriaethau ar gyfer gwella a blaenoriaethau ar gyfer cyflawni, gyda chamau penodol i'w cymryd y flwyddyn ganlynol. Fe'i cynhyrchir yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor, o leiaf unwaith y flwyddyn, adolygu effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y system o reolaeth fewnol.

Cafodd y Datganiad Llywodraethu Blynddol drafft ar gyfer 2020-21 ei ystyried gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 30 Tachwedd 2021 a 18 Chwefror 2022 a bydd yn cael ei gymeradwyo gan y cyngor ar 3 Mawrth 2022.

1.2.6.1 RHEOLI RISG BUSNES

Mae Aelodau a Swyddogion yn gyfrifol am sicrhau eu bod yn ystyried risg yn y penderfyniadau a wnânt a bod trefniadau addas ar waith i reoli risg. Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn gyfrifol am oruchwylio trefniadau Rheoli Risg Busnes y Cyngor.

Mae Strategaeth Rheoli Risg Busnes y Cyngor yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau bob blwyddyn i sicrhau ei bod yn parhau i fod yn gyson ag amcanion Lles y Cyngor a'i bod yn adlewyrchiad cywir o'r archwaeth risg. Mae'r Strategaeth Rheoli Risg Busnes yn amlinellu'r rolau, y cyfrifoldebau a'r fframwaith cymeradwy ar gyfer rheoli risg busnes.

Mae'r Gofrestr Risg Gorfforaethol yn nodi'r risgiau (bygythiadau a chyfleoedd) i gyflawni Amcanion Llesiant y Cyngor. Mae hon yn ddogfen fyw a adolygwyd yn ffurfiol ddiwethaf gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 30 Tachwedd 2021.

1.2.7 RHAGLEN O DRAWSNEWID

Sefydlwyd Rhaglen Drawsnewid y Cyngor mewn ymateb i'r bwlch ariannu a nodwyd. Ar 16 Ebrill 2018, cymeradwyodd y Cabinet Drefniadau Llywodraethu'r Rhaglen Drawsnewid. Mae gan y Rhaglen Drawsnewid bresennol ffrydiau gwaith unigol o dan 3 thema: Trawsnewid Technolegol, Trawsnewid Diwylliannol, a Thrawsnewid Perthynas. Mae'r Rhaglen Drawsnewid yn rhoi'r offer sydd eu hangen ar Gyfarwyddwyr a Phenaethiaid Gwasanaeth i'w helpu i gyrraedd eu targedau o ostyngiadau cost/arbedion effeithlonrwydd (cynnal eu cyllideb llinell wastad) dros Gynllun Ariannol y Tymor Canolig. Mae gwaith yn mynd yn parhau i alinio'r Rhaglen Drawsnewid â Rhaglen Wella newydd a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 13 Mai 2021.

1.2.8 PARTNERIAETHAU STRATEGOL

Mae'r Cyngor yn cefnogi nifer o bartneriaethau strategol, yn ariannol a chydag amser Swyddogion ac Aelodau. Mae'r hyn sy'n sbarduno'r partneriaethau hyn yn cynnwys deddfwriaeth, er enghraifft, 'Partneriaeth Ddiogelwch Cymunedol Sir Benfro Fwy Diogel', a pholisi'r Llywodraeth, er enghraifft, 'Addysg drwy Gonsortium Gweithio Rhanbarthol (ERW)'. Mae manylion Partneriaethau Strategol y Cyngor wedi eu cynnwys yn y Datganiad Llywodraethu Blyneddol.

1.3 PERFFORMIAD 2020-21

1.3.1 ADOLYGIAD GWELLA

Mae'r Adolygiad Gwella Blyneddol yn edrych yn ôl ar ein perfformiad dros y flwyddyn flaenorol ac yn nodi sut yr ydym yn cyflawni ein cynlluniau i wella'r ffordd yr ydym yn darparu gwasanaethau i'n cwsmeriaid. Cymeradwywyd yr Adolygiad Gwella ar gyfer 2019-20 gan y Cyngor ar 8 Hydref 2020.

Yn dilyn yr Her Cyfoedion Corfforaethol ym mis Chwefror 2020, cymerodd y Cyngor ran mewn Her Cyfoedion Cyfathrebu ym mis Rhagfyr 2020 a Her Cyfoedion yr Economi ym mis Mehefin / Gorffennaf 2021.

Mae Bwrdd Her Perfformiad a Chyllideb newydd wedi ei greu yn 2020-21. Mae cyfres barhaus o adolygiadau allanol o wasanaethau'r Cyngor wedi cychwyn gyda'r adroddiadau a'r argymhellion o adolygiadau wedi'u cwblhau o Wasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol, Gwasanaethau Cynllunio, Rheoli Eiddo ac Asedau, Gofal Cymdeithasol i Oedolion (gan gynnwys Gwasanaethau Busnes) a Gofal Cymdeithasol Plant a ystyrir gan y Bwrdd ym mis Mai / Mehefin 2021.

1.3.2 ALLBWN REFENIW 2020-21

Cymeradwywyd Adroddiad Monitro Canlyniadau Cyllideb y Cyngor Sir 2020-21 gan y Cabinet ar 28 Mehefin 2021. Cadarnhaodd sefyllfa ariannol y refeniw fod gwariant net y Cyngor ar gyfer 2020-21 yn £234.3m, ar ôl neilltuo i ac o'r gronfa wrth gefn, sef tanwariant o £1.189m. Casglwyd incwm Treth Gyngor ychwanegol o £0.515m dros yr hyn a ragwelwyd pan gymeradwywyd cyllideb wreiddiol 2020-21. Mae'r incwm ychwanegol yn ganlyniad i ddiffyg casglu Treth Gyngor gael ei wrthbwyso gan gyfraniad ychwanegol o £1.3m a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae hyn wedi rhoi cyfle i briodoli £1.704m i gronfa wrth gefn newydd Covid-19 a glustnodwyd i ariannu'r pwysau ariannol parhaus disgwylidig o adferiad o'r pandemig Covid-19 yn y blyneddoddd presennol a'r dyfodol.

Mae Llywodraeth Cymru wedi ad-dalu mwyafrif gwariant ychwanegol Covid-19 ac wedi colli incwm ar gyfer 2020-21 a hefyd wedi darparu lefelau sylweddol o gyllid grant ychwanegol, gyda chyllid ffyrlo ychwanegol yn cael ei ddarparu gan Gyllid a Thollau EM, fel y dangosir yn Adroddiad Monitro Gwariant Cyllideb y Cyngor Sir 2020-21 a gymeradwywyd gan y Cabinet ar 28 Mehefin 2021.

Cynhwyswyd arian wrth gefn o £1.249m yng nghyllideb refeniw 2020-21 ond ni chafodd ei ddefnyddio yn ystod y flwyddyn. Gwnaeth hyn wrthbwysu'r gorwariant oherwydd oedi wrth gyflawni'r Ailstrwythuro Corfforaethol gyda'r tanwariant o ganlyniad yn cyfrannu at y sefyllfa alldro net. Er y byddai wedi bod yn ddoeth cadw'r arian wrth gefn yng nghyllideb 2021-22, oherwydd y bwch cyllido sylweddol ar gyfer 2021-22 a'r gofyniad i leihau pwysau'r gyllideb, cytunwyd gan y Cabinet ar 30 Tachwedd 2020 y dylid ei ddileu.

Gweithredodd yr Awdurdod gyllidebau refeniw llinell wastad (arian parod) ar gyfer yr holl wasanaethau o Ebrill 2020, gyda gwasanaethau'n cael eu gwahodd i gynnig am bwysau chwyddiant a thwf. Crëwyd Bwrdd Her Perfformiad a Chyllideb newydd yn 2020-21. Bu'n ystyried ac yn herio perfformiad ariannol blaenorol, cynigion am dwf ar gyllidebau llinell wastad a chynigion lleihau costau / effeithlonrwydd ar gyfer cyllideb 2021-22, gan wneud argymhellion i'r Cabinet.

	Gyllideb wreiddiol 2020-21	C3 Gyllideb Gyflwyno 2020-21*	Gwariant Amcane-styniadol C3 2020-21	Gwariant gwirioneddol 2020-21
	£m	£m	£m	£m
Gwariant Gros	366.6	371.5	379.1	374.1
Incwm	(134.6)	(137.9)	(147.6)	(164.5)
Cyfraniad i'r/(o'r) cronfeydd wrth gefn	3.5	1.9	3.6	24.7
Gwariant Net	235.5	235.5	235.1	234.3
Cyfraniad Ail Gartrefi/ Eiddo Gwag Hirdymor i Gronfeydd wrth Gefn	-	-	-	2.3
Cyfraniad dros ben i Gronfa Wrth Gefn Covid-19	-	-	-	1.7
Cyfanswm y Gwariant Net	235.5	235.5	235.1	238.3

*Adroddiad anghywir ar sefyllfa cronfeydd wrth gefn cyllidebol yn adroddiad C3

Yn ystod 2020-21, rhoddwyd sgôr RAG i bob un o'r cyllidebau refeniw gwasanaeth o ran eu sefyllfa alldro ar ddiwedd y flwyddyn:

Graddfa RAG:	Cyrhaeddiad:
Coch	Gorwariant sylweddol yn y Gyllideb o'i chymharu â'r gyllideb dreigl
Melyngoch	Y Gyllideb wedi cael ei chyflawni'n gyffredinol o gymharu â'r gyllideb dreigl
Gwyrdd	Tanwariant sylweddol yn y Gyllideb o'i chymharu â'r gyllideb dreigl

Dengys y tabl isod y sefyllfa alldro wirioneddol o'i chymharu â chyllideb dreigl Chwarter 3 ac alldro amcanol Chwarter 3 ar lefel y Gyfarwyddiaeth.

Directorate	2019-20 Gwariant gwirioneddol	Gwariant Net 2020-21			Gwahaniaeth, Gwariant Gwirioneddol i Gyllideb Gyflwyno C3
		C3 Gyllideb Gyflwyno	Gwariant Amcanesty niadol C3	Gwariant gwirioneddol	
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Addysg - Cyllidebau Ysgolion Unigol	70,674	75,263	75,303	75,130	(133)
Gwasanaethau Addysg - Eraill	19,048	19,605	19,411	17,969	(1,636)
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant	13,584	14,394	16,335	15,285	891
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion	53,989	55,084	56,744	57,757	2,673
Gwasanaethau Tai	861	1,190	1,201	1,167	(23)
Cyfrif Refeniw Tai	-	-	-	-	-
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	7,895	8,372	8,329	8,206	(166)
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	5,823	6,067	5,814	5,383	(684)
Gwasanaethau Cynllunio a Datblygu	1,668	1,713	1,955	1,642	(71)
Gwasanaethau Amgylcheddol	13,603	15,303	15,366	14,707	(596)
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill**	8,836	8,252	8,014	10,654	2,402
Cynllun Lleihau Treth Cyngor	9,120	9,710	9,710	9,520	(190)
Gwasanaethau Llys	317	333	318	288	(45)
Arbed Ailstrwythuro Corfforaethol	-	(340)	-	-	340
Wrth Gefn	-	1,249	-	-	(1,249)
Eiddo gwag tymor hir*	134	-	-	247	247
Cynllun Tai Fforddiadwy*	1,015	-	-	1,039	1,039
Cyfraniadau I'r Gymuned*	1,016	-	-	1,039	1,039
Costau Clir Gwasanaethau	207,583	216,195	218,500	220,033	3,838
Ardollau	7,536	8,159	7,904	7,903	(256)
Incwm Buddsoddi Net	(775)	(362)	(421)	(418)	(56)
Costau Codi Cyfalaf	10,820	11,468	9,073	10,782	(686)
Cyfanswm Gwariant Net	225,164	235,460	235,056	238,300	2,840

Ariannwyd gan:	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Grant Cynnal Cyllid a Grant Arbennig***	(121,872)	(128,760)	(128,760)	(132,584)	(3,824)
NNDR***	(40,576)	(43,444)	(43,444)	(39,620)	3,824
Treth y Cyngor	(60,551)	(63,256)	(63,256)	(63,771)	(515)
Treth Cyngor Premiwm Ail Gartrefi a Eiddo Gwag Tymor Hir*	(2,165)	-	-	(2,325)	(2,325)
Cyfanswm	(225,164)	(235,460)	(235,460)	(238,300)	(2,840)

* Dangosir y Dreth Gyngor Ail Gartrefi ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi'i gyfuno yn y Tablau Datganiad Cyfrifon

**Mae'r Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd yn cynnwys cyfraniad dros ben o £ 1.7m i gronfa wrth gefn Covid-19.

***Amrywiad yn y Grant Cymorth Refeniw a rhaniad NNDR yng nghyllid AEF oherwydd rhyddhad NNDR a ddarparwyd yn ystod 2020-21

Dangosir yr holl faterion a sylwebaeth sy'n benodol i wasanaeth yn Adroddiad Monitro Canlyniadau Cyllideb 2020-21 y Cyngor Sir cymeradwywyd gan y Cabinet ar 28 Mehefin 2021.

1.3.3 LLEIHAU COSTAU/EFFEITHLONRWYDD 2019-20

Y targed lleihau costau/effeithlonrwydd ar gyfer 2020-21 oedd £ 7.953m (llithriad £5.250m + £2.703m o 2019-20). O ganlyniad i ail-ganolbwyntio blaenoriaethau gwasanaeth ar reoli effaith Covid-19, ni chyflawnwyd £5.113m (64.3%) o'r targed hwn gan arwain at bwysau cynyddol yn 2020-21 a 2021-22.

Mae'r tabl isod yn dangos y lleihad costau/effeithlonrwydd/trawsnewid gwasanaethau ar lefel Cyfarwyddiaeth ynghyd â manylion am gyrhaeddiad a'r raddfa RAG ar ddiwedd 2020-21.

Lleihad Costau/ Effeithlonrwydd/ trawsnewid gwasanaethau gan Gyfarwyddiaethau:	Cynllunwyd 2020-21	Rhagamcanu Cyflawni / Cyflawni'n rhannol C3 2020-21	Wedi'i gyflawni 2020-21	Llithro i 2021-22
	£000's	£000's	£000's	£000's
Gwasanaethau Addysg	1,130	1,003	406	724
Gofal Cymdeithasol - Plant	669	76	19	650
Gofal Cymdeithasol - Oedolion	3,158	1,397	1,275	1,883
Cronfa Gyffredinol Tai	19	2	2	17
Priffyrdd a Gwasanaethau Cludiant	214	6	1	408
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	384	143	100	320
Gwasanaethau Cynllunio a Datblygiad	432	102	73	359
Gwasanaethau Amgylcheddol	693	388	388	323
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	136	100	81	55
Canolog a Cyfrifon Dal Eraill	1,118	538	495	374
Is-gyfanswm Lleihau costau/ effeithlonrwydd/ trawsnewid gwasanaethau 2020-21	7,953	3,755	2,840	5,113

Bydd y gostyngiadau/effeithlonrwydd cost o £5.113m na chyflawnwyd yn 2020-21 yn cael eu cyflwyno i 2021-22

Mae Llywodraeth Cymru wedi darparu cyllid o £1.013m tuag at y pwysau ychwanegol sy'n codi o beidio â chyflawni gostyngiadau / effeithlonrwydd costau yn 2020-21.

1.3.4 CYFRIF REFENIW TAI (CRT)

Mae'r Cyfrif Refeniw Tai yn gyfrif sydd wedi'i glustnodi; mae'n cynnwys incwm o renti a gwariant ar reoli'r stoc tai a gwasanaethau cysylltiedig.

- Mae gan y Cyngor 5,640 (5,640) o anheddau a 1,075 (1,075) o siopau a garejys ar 31 Mawrth 2021 (31 Mawrth 2020).
- Y rhent wythnosol agored heb ei ad-dalu ar gyfartaledd ar gyfer 2020-21 oedd £ 85.22 (2019-20 £81.92).
- Cyfanswm yr incwm yn cynnwys rhent a thaliadau am wasanaethau oedd £25.61 miliwn (2019-20 £25.094m)
- Roedd gwariant refeniw yn cynnwys £10.648 miliwn (2019-20 £13.687m) ar atgyweiriadau a chynnal a chadw, £0.632 miliwn (2019-20 £0.534m) ar Rent, Ardrethi, Trethi a'r ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus, £4.550 miliwn (2019-20 £4.878m) ar addasiadau cyllido Cyfalaf a throsglwyddo £9.780 miliwn (2019-20 £5.995m) i gronfeydd wrth gefn ar gyfer gwelliannau Cyfalaf a rhaglen dal i fyny cynnal a chadw.

- Roedd ôl-ddyledion rhent ar gyfer tenantiaid presennol ar ddiwedd 2020-21 yn £1.500 miliwn, sef cynnydd o £0.375 miliwn ar y sefyllfa ar ddiwedd blwyddyn 2019-20. Roedd yr ôl-ddyledion rhent fel canran o gyfanswm y rhent a oedd yn ddyledus wedi cynyddu o 1.36% ar y sefyllfa ar ddiwedd blwyddyn 2019-20.

1.3.5 ALLDRO CYFALAF 2020-21

Nod allweddol y Cyngor yw darparu rhaglen gyfalaf fforddiadwy a chynaliadwy sy'n sail i amcanion Llesiant y Cyngor. Roedd y gwariant cyfalaf ar gyfer 2020-21 yn £51.867 miliwn yn erbyn alldro amcanol o £88.640 miliwn ac fe'i hariannwyd o nifer o ffynonellau, fel y dangosir yn y tabl isod

Mae pob elfen o'r rhaglen gyfalaf, ar lefel Cyfarwyddiaeth ac ar lefel prosiectau unigol, wedi cael gradd RAG yn seiliedig ar y meini prawf manwl a ddangoswyd yn Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir 2020-21 wedi'i gymeradwyo gan y Cabinet ar 28 Mehefin 2021.

	2020-21			2021-22
	Rhaglen Gymeradwy Ddiweddaraf	Gwir Wariant	Gwironeddol i Rhaglen Gymeradwy Ddiweddaraf	Amcangyfrif Gwreiddiol
	£000	£000		£000
Gwariant				
Addysg	7,502	4,690	63%	12,489
Gofal Cymdeithasol	3,894	2,814	72%	1,501
Prifffyrdd a Chludiant	9,927	7,097	71%	5,943
Tai - Cronfa Gyffredinol	2,642	1,021	39%	1,050
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	1,988	1,443	73%	3,461
Cynllunio a Datblygu	14,970	8,437	56%	7,414
Amgylcheddol	2,003	1,095	55%	4,530
Corfforaethol	11,043	2,132	19%	4,185
Tai - HRA	16,068	10,170	63%	22,206
Bergen Ddinesig	4,242	-	0%	5,386
21ain Ganrif:				
Band A	2,240	1,727	77%	804
Band B	12,121	11,241	93%	29,281
Gwariant Llawn	88,640	51,867	59%	98,250
Cyllido				
Benthyca	12,382	948		45,907
Grantiau Cyfalaf a Chyfraniadau	53,986	41,815		42,534
Derbyniadau Cyfalaf a Chronfa Gyfalaf	16,100	7,621		6,914
Cronfeydd a Glustnodwyd	6,172	1,483		2,895
Cyfanswm Cyllido	88,640	51,867		98,250

Cymeradwywyd y rhaglen buddsoddi cyfalaf am 2021-22 a'r rhaglen ddangosol am 2022-23 i 2024-25 eu cymeradwyo gan y Cyngor ar 4 Mawrth 2021. Caiff yr holl brosiectau cyfalaf eu hadolygu i asesu eu costau a'u cynnydd cyfredol yn ogystal â chanfod effaith Covid-19. Caiff y rhaglen a gymeradwywyd ei diwygio i adlewyrchu'r newidiadau canlynol:

Lle nad yw prosiectau yn 2020-21 wedi'u cwblhau erbyn 31 Mawrth 2021, gellir trosglwyddo'r adnodd i 2021-22;

- Cymeradwyo a diwygio rhagdybiaethau grant cyfalaf a wnaed yn ystod cylch y gyllideb;
- Ailraddio ac ailbroffilio gwariant ar rai prosiectau;
- Nid oes angen dileu prosiectau mwyach; a
- Cynnwys prosiectau cyfalaf newydd sydd wedi'u cymeradwyo trwy'r broses Bid Cyfalaf.

Adroddir canlyniad yr ymarfer hwn i'r Cabinet ym mis Medi 2021.

1.3.6 DANGOSYDDION RHEOLAETH Y TRYSORLYS 2020-21

Cymeradwywyd Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor a'i Strategaeth Fuddsoddi ar gyfer 2020-21 gan y Cyngor ar 27 Chwefror 2020. Dylai Dangosyddion Rheolaeth y Trysorlys bob amser gael graddfa RAG o Wyrdd - "cydymffurfio â therfynau a dangosyddion wedi'u cytuno". Yn ystod 2020-21 yr oedd cydymffurfio llawn â phob graddfa RAG yn Wyrdd, yn ddieithriad.

Roedd trafodion benthycu o fewn terfynau wedi'u cymeradwyo, a'r holl fuddsoddiadau'n bodloni'r meini prawf ar gyfer teilyngu credyd ar y dyddiad adneuo yn ystod y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2021.

- Gostyngodd benthycu allanol o £212.8m i £204.6m
- Roedd y portffolio benthycu ar gyfartaledd yn £77.7m (2019-20 £61.0m) gydag incwm buddsoddi o £0.23m (2019-20 £0.54m)
- Cyfanswm y buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2021 oedd £58.07m (2019-20 £41.62m)

	Balans Rhagamcanol 31/03/2021 £m	Gwir 31/03/2021 £m
Ad-daliad Ariannu Cyfalaf		
Cronfa Gyffredinol	174.8	163.5
HRA	71.1	69.1
Cyfanswm y Gofyniad Cyllido Cyfalaf	245.9	232.6
Dyled Allanol		
Benthycu Gros	219.6	204.6
Rhwymedigaethau Tymor Hir Eraill	6.0	6.0
Cyfanswm Dyled Allanol Gros	225.6	210.6

1.3.7 CASGLU REFENIW 2020-21

1.3.7.1 TRETH CYNGOR

Yr arian a gasglwyd hyd at 31 Mawrth 2021 oedd £71.00m yn erbyn debyd casgladwy o £74.29m. Mae hyn yn cynrychioli cyfradd casglu yn y flwyddyn o 95.57%, a oedd yn is na chyfradd casglu 2019-20 o 97.65%. Mae effaith y pandemig Covid-19 wedi arwain at gyfradd casglu Treth Gyngor is ar gyfer 2020-21. Cymerwyd camau adfer ffurfiol yn rhan olaf y flwyddyn a arweiniodd at adfer y sefyllfa rhywfaint.

Fel yr amlinellwyd yn 1.3.2, darparodd Llywodraeth Cymru gyfraniad o £1.3m tuag at ein diffyg cyfradd casglu Treth Gyngor ar gyfer 2020-21.

1.3.7.2 PREMIWM 2IL GARTREFI A PHREMIWM EIDDO GWAG HIRDYMROR

2020-21 oedd pedwaredd flwyddyn Ail Breimiwm Treth y Cyngor Cartrefi; y debyd a godwyd ar gyfer 2020-21 oedd £2.3m gyda'r arian parod a gasglwyd yn £1.9m (2019-20 £2.1m a £2.03m).

2020-21 oedd ail flwyddyn y Premiwm Eiddo Gwag Tymor Hir, y debyd a godwyd ar gyfer 2020-21 oedd £298k gyda'r arian parod a gasglwyd yn £229k (2019-20 £140k a £134k).

1.3.7.3 ARDRETHI BUSNES

Yr arian parod a gasglwyd hyd at 31 Mawrth 2021 oedd £40.30 miliwn yn erbyn debyd casgladwy o £41.38 miliwn. Mae hyn yn cynrychioli cyfradd gasglu yn ystod y flwyddyn o 97.40% a oedd yn uwch na chyfradd gasglu 2019-20 oedd yn 98.58%.

Ceir tablau, yn rhoi manylion yr holl gasgliadau refeniw, yn Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir 2020-21 wedi'i gymeradwyo gan y Cabinet ar 28 Mehefin 2021.

Roedd y debyd y gellir ei gasglu yn is nag yn 2019-20 oherwydd cyflwyno Cymorth Cyfradd Hamdden a Lletygarwch Manwerthu a gyflwynwyd o ganlyniad i Covid-19. Mae'r gostyngiad o ganlyniad i'r hyn a hawliwyd o gronfa Sgorio Annomestig wedi'i wrthbwysu gan gynydd cyfatebol yn y Grant Cymorth Refeniw a dderbyniwyd fel rhan o'r Cyllid Allanol Agregau a gafwyd gan Lywodraeth Cymru.

1.3.8 GRANTIAU HEB FOD YN GYSYLLTIEDIG Â'R CYNGOR

Fel rhan o ymateb Covid-19, mae Cyngor Sir Penfro wedi gweinyddu dosbarthiad o £103.7m o Grantiau Cymorth Busnes, taliadau Gweithwyr Gofal, Grantiau Llawrydd, taliadau Hunan-ynysu a thaliadau SSP i Gartrefi Gofal. Nid yw'r taliadau hyn wedi'u cynnwys yn y cyfrifon rheoli a gyflwynwyd gan fod Cyngor Sir Penfro yn gweithredu fel asiantaeth i Lywodraeth Cymru.

Grantiau nad ydynt yn rhai y Cyngor	£'000
Grantiau Cymorth Busnes	101,003
Taliad £500 i weithwyr gofal	1,924
Grantiau £2,500 i weithwyr llawrydd	568
Taliadau hunanynysu o £500	114
Taliadau Tâl Salwch Statudol i gartrefi gofal	66
Cyfanswm	103,675

1.4 SEFYLLFA ARIANNOL 2020-21

Crynhir Mantolen y Cyngor isod ac mae'n dangos ei asedau a'i rhwymedigaethau.

2019-20*		2020-21	
Asedau Net	Cronfeydd Wrth Gefn	Asedau Net	Cronfeydd Wrth Gefn
Asedau Hirdymor £726m	Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u clustnodi a Derbyniadau Cyfalaf y gellir eu defnyddio £56m	Asedau Hirdymor £815m	Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u clustnodi a Derbyniadau Cyfalaf y gellir eu defnyddio £78m
Asedau Cyfredol llai Rhwymedigaethau Cyfredol £37m	Balans Cyffredinol Defnyddiadwy £8m	Asedau Cyfredol llai Rhwymedigaethau Cyfredol £63m	Balans Cyffredinol Defnyddiadwy £8m
Rhwymedigaethau Hirdymor (£464m)	Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu defnyddio £235m	Rhwymedigaethau Hirdymor (£476m)	Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu defnyddio £316m
CYFANSWM NET YR ASEDau £299m	CYFAN SWM Y CRONFEYDD WRTH GEFN £299m	CYFANSWM NET YR ASEDau £402m	CYFAN SWM Y CRONFEYDD WRTH GEFN £402m

*Diweddardwyd ffigurau 2019-20 i adlewyrchu mantolen archwiliedig derfynol 2019-20

1.4.1 EIDDO, PEIRIANNAU, OFFER AC ASED AU ERAILL HEB FOD YN GYFREDOL

Ni chaiff symudiad mewn prisiadau asedau yn ogystal â thaliadau cyfrifyddu megis dibrisiant unrhyw effaith ar y Dreth Gyngor na'r rhent sy'n daladwy, gan fod gofyn eu gwrthdroi o gronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio.

Rhydd nodyn 12.1 fanylion llawn symudiadau asedau yn ystod y flwyddyn.

Fel rhan o raglen hirdymor y Cyngor, cynhaliwyd ailbrisiadau ysgolion, tai, tir CRT, garejys a siopau CRT.

Roedd derbyniadau cyfalaf o waredu asedau eiddo yn £1.0m mewn perthynas â thai nad ydynt yn dai cyngor, a £0.380m mewn perthynas â Gwerthiannau Tai Cyngor.

1.4.2 RHWYMEDIGAETHAU HIRDYMOR – RHWYMEDIGAETH PENSIWN

Mae'r Cyngor yn aelod o Gronfa Bensiwn Dyfed, a dangosir manylion Costau Pensiwn yn Nodyn 10.4.

- Y gost i'r Cyngor yn ystod y flwyddyn ar gyfer rhwymedigaethau pensiwn oedd £15 miliwn.
- Rhwymedigaeth y Cyngor yn y dyfodol o ran buddion pensiwn sy'n daladwy, o'i chymharu â'r asedau a ddeler, yw £265 miliwn ar 31 Mawrth 2021, yn seiliedig ar y tybiaethau actiwaraid diweddaraf. Mae hyn wedi cynyddu o £14 miliwn ers 2019-20.
- Caiff y gronfa ei hailbrisio bob tair blynedd, a chafodd asedau'r Gronfa ar 31 Mawrth 2019 eu hadlewyrchu yng nghyfrifon 2020-21.

Gweinyddir cynllun pensiwn yr Athrawon gan yr Adran Addysg yng Nghymru a Lloegr. Cynllun heb ei ariannu yw hwn, sy'n golygu nad oes asedau wedi eu buddsoddi yn cronni i dalu am gostau pensiwn cyn iddynt godi, ac felly nid oes unrhyw asedau na rhwymedigaethau cronfa yn ymddangos ym Mantolen y Cyngor.

1.4.3 CRONFEYDD WRTH GEFN

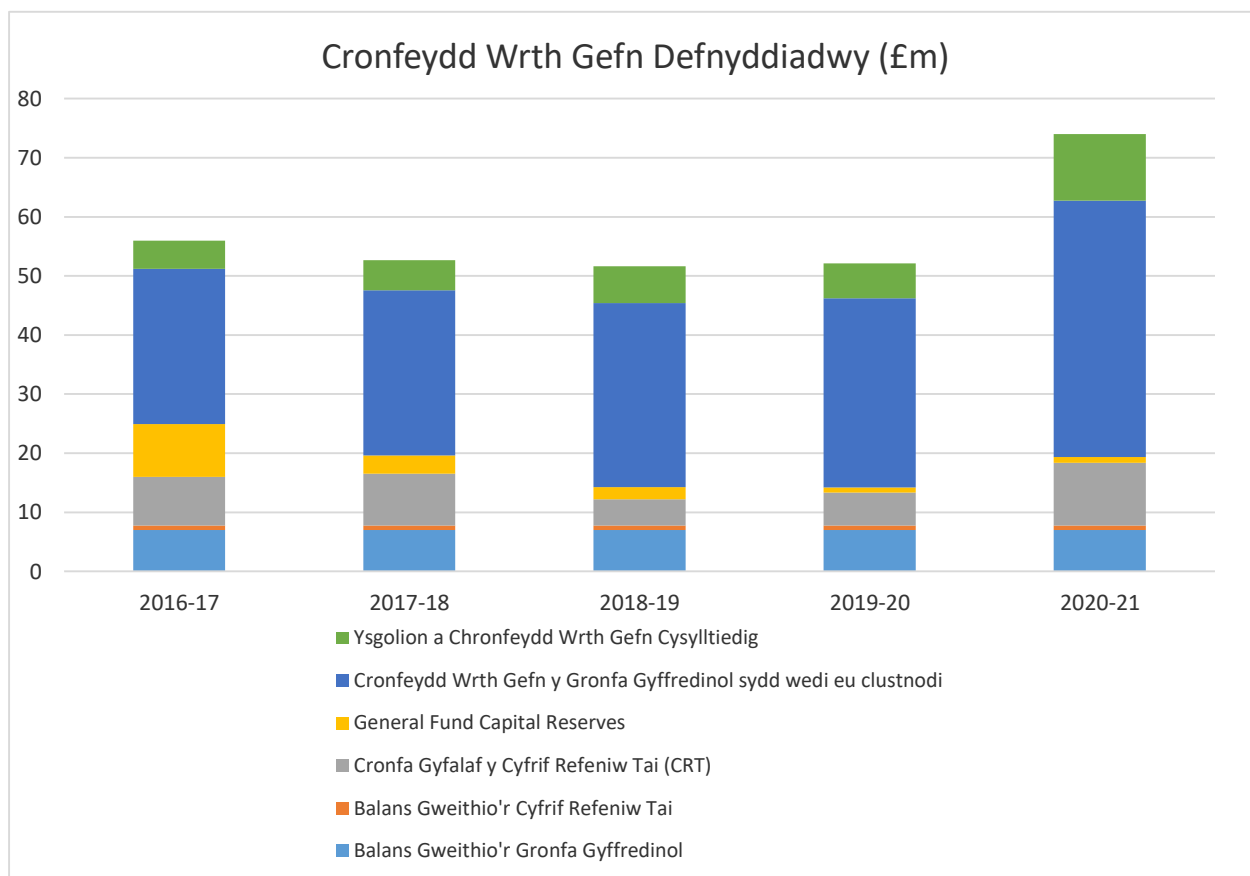
Neilltuir Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy i ddibenion penodol neu ar gyfer argyfyngau cyffredinol a rheoli llif arian. Cytunodd y Cyngor ar 10 Mawrth 2016 ar y Strategaeth ar gyfer Cadw a Defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn a gellir ei gweld ar ein gwefan drwy'r ddolen gyswllt ganlynol (Adroddiad Cyllideb Atodiad B).

Cedwir cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio i gydymffurfio â'r gofynion cyfrifyddu perthnasol ac ni ellir eu defnyddio i ddibenion penodol.

Ceir manylion cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy yn Nodyn 11.2, ond dangosir cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio yn Nodyn 12.13. Dengys y tabl isod y symudiad yn y balansau wrth gefn defnyddiadwy o 2016-17 hyd 2020-21.

Derbyniwyd swm sylweddol o arian grant ar ddiwedd 2020-21 a ddefnyddiwyd i wneud iawn am wariant presennol. Gwelwyd cynilion hefyd o ganlyniad i fethu cwblhau gwaith oherwydd cyfyngiadau Covid-19. Lle mae gwariant wedi'i ohirio a bod cynllun gwaith penodol wedi'i nodi, mae'r tanwariant hwn wedi'i neilltuo i'w gadw i ariannu'r cynnydd mewn gwariant i ddal i fyny yn ddiweddarach. Mae hyn wedi arwain at gynnydd yn y cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio ar 31 Mawrth 2021. Rhaid tynnu'r arian ychwanegol hwn i'w cadw dros dro dros dymor y CATC.

1.5 RHAGOLWG ARIANNOL

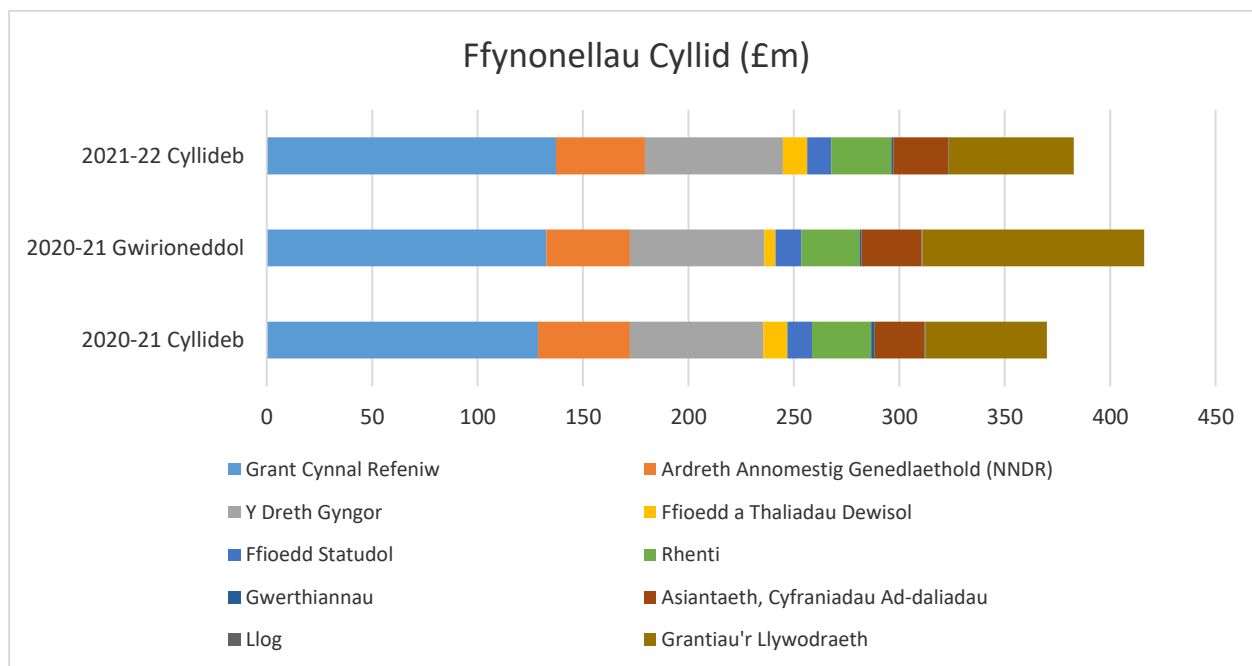
O ganlyniad i bandemig Covid-19 mae'r Cyngor wedi ymateb yn ystod y cyfnodau ymateb ac adfer, a'r gobaith yw y gallwn ddechrau symud o'r cyfnod adfer i gyflwr cyson yn ystod 2021-22. Fodd bynnag, erys cryn ansicrwydd ynghylch feirws Covid-19, amrywiadau newydd, cyfyngiadau iechyd y cyhoedd, cyflwyno brechu a thriniaethau. Gallai'r rhain i gyd fod â goblygiadau perthnasol i Gyngor Sir Penfro hyd y gellir rhagweld. Bydd y Gyllideb ar gyfer 2021-22 yn cael ei hadolygu a'i diweddaru trwy gydol y flwyddyn i adlewyrchu effaith ariannol Covid-19.

Bydd y costau ychwanegol a'r incwm ffioedd a thaliadau net a gollwyd sy'n ymwneud yn uniongyrchol â Covid-19 yn parhau i gael eu hariannu gan gronfa caledi Llywodraeth Cymru am 6 mis cyntaf 2021-22. Ar hyn o bryd mae cyllid ar gyfer 6 mis olaf 2021-22 yn cael ei ystyried gan Lywodraeth Cymru gyda chyllid Gofal Cymdeithasol eisoes wedi'i gadarnhau. Efallai y bydd yn rhaid ariannu unrhyw bwysau ariannol sy'n deillio o hynny ar gyllidebau Cyngor Sir Penfro o'r adferiad o Covid-19 yn ystod y blynyddoedd presennol neu yn y dyfodol trwy ddefnyddio'r gronfa wrth gefn Covid-19, cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi neu'r gweddill sydd dros ben. Nid yw'r effaith ar gronfeydd y flwyddyn i ddod yn hysbys, ond ar hyn o bryd rydym yn cynllunio ar gyfer cronfa llinell wastad ar gyfer tymor y CATC. Bydd lefel y cynnydd yn y Dreth Gyngor ar gyfer blynyddoedd ariannol y dyfodol yn ystyriaeth allweddol wrth bennu cyllidebau'r Cyngor yn y dyfodol, ond rhagwelir y bydd unrhyw gynnydd ar gyfer 2022-23, y flwyddyn cyn etholiadau'r Cyngor, yn debygol o fod yn isel. Amlinellodd y Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) 2021-22 i 2024-25 y risgiau cysylltiedig â Covid-19, ond ni chafodd y pwysau ariannol posibl eu hadlewyrchu yn y bylchau cyllido gan y tybiwyd y byddent yn cael eu hariannu'n llawn gan Lywodraeth Cymru. Bydd hyn yn cael ei adolygu'n ofalus gyda phwysau ariannol yn cael eu dwyn i mewn i'r CATC fesul tipyn yn ôl yr angen.

Mae'r Cyngor yn derbyn ei gyllid o ddwy brif ffynhonnell – Cyllid Allanol Cyfunol (CAC) a'r Dreth Gyngor. Mae'r Cyllid Allanol Cyfunol, sy'n cynnwys y Grant Cynnal Refeniw a'r Ardrethi Annomestig Cenedlaethol a ailddosbarthwyd, yn cael ei ddyfarnu gan Lywodraeth Cymru. Mae

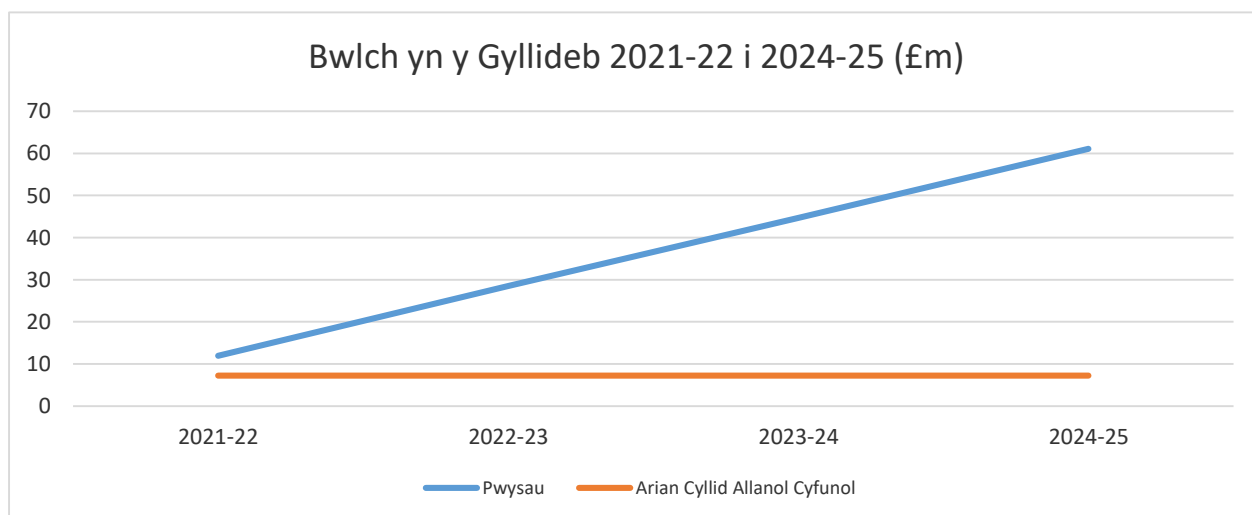
ffynonellau cyllid eraill yn cynnwys grantiau penodol gan y Llywodraeth ac o Ewrop ac incwm o ffioedd a thaliadau. Mae'r graff isod yn dangos y cyllid wedi'i gyllidebu ar gyfer 2021-22 yn erbyn cyllid gwirioneddol a chyllidebol a dderbyniwyd yn ystod 2020-21.

Yn ystod 2020-21 derbyniwyd cyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i ariannu'r gwariant ychwanegol a'r golled incwm sy'n codi o ganlyniad i ymateb Covid-19. Ni chyllidwyd ar gyfer y cyllid ychwanegol hwn yn 2021-22.

Nododd cyllideb 2021-22, a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 4 Mawrth 2021, fwlc h ariannu ar gyfer 2021-22 o £11.9 miliwn a'r bwlc h ariannu amcanol ar gyfer Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) 2021-22 i 2024-25 o £61.1 miliwn, gan ragdybio cynnydd yn y Cyllid Allanol Cyfunol o 4.0% yn 2021-22 a 0% ar gyfer 2022-23 i 2024-25. Nid yw hyn yn cynnwys effaith barhaus bosibl y pandemig Covid-19. Roedd y bwlc h ariannu ar gyfer 2021-22 i gael ei bontio gan £2.4 miliwn o incwm ychwanegol o'r Dreth Gyngor; £2.6 miliwn cyfraniadau o'r gronfa wrth gefn a £7.5 miliwn o Leihau Costau/Arbedion Effeithlonrwydd yn galluogi £0.6 miliwn o dwf ychwanegol uwchlaw y pwysau a nodwyd.

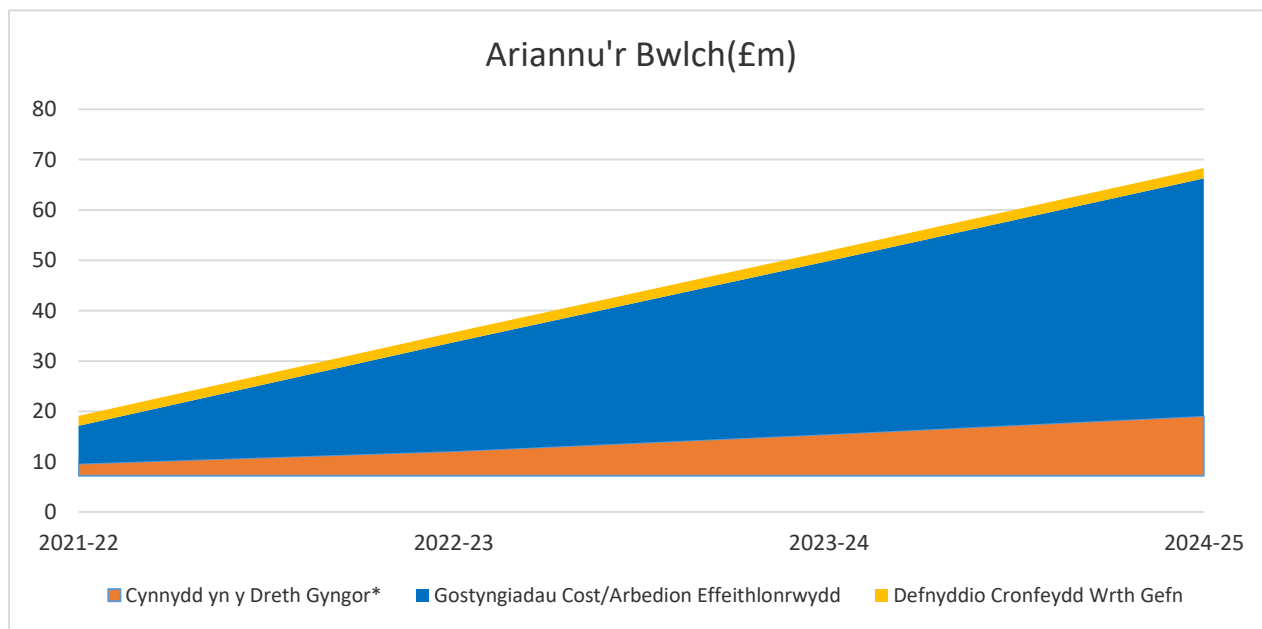
Dengys y graff isod y bwlc h ariannu a ragwelir dros oes Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2021-22 i 2024-25.

Parhaodd y Cyngor i fod â'r Dreth Gyngor (Band D) isaf yng Nghymru am 2020-21, er gwaethaf y cynnydd mwyaf o ran y Dreth Gyngor o 5%. Bydd y cynnydd yn y Dreth Gyngor o 3.75% ar gyfer 2021-22 yn cynhyrchu £2.4 miliwn ychwanegol.

Mae CATC 2021-22 i 2024-25 yn rhagdybio cynnydd yn y Dreth Gyngor o 3.75% 2021-23 a 5% 2023-25, gyda'r bwlch ariannu sy'n weddill yn cael ei ariannu drwy Ostyngiadau cost/arbedion effeithlonrwydd.

Dengys y graff isod sut y bydd y bwlch ariannu a ragwelir yn cael ei gyllido yn ystod oes CATC 2021-22 i 2024-25.

* Mae'r cynnydd yn y Dreth Gyngor yn rhagdybio na fydd newid yn Sylfaen y Dreth Cyngor o 2022-23 i 2024-25.

Rheolir y defnydd o gronfeydd wrth gefn sydd wedi eu clustnodi gan y Strategaeth ar gyfer Dal a Defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn, a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 10 Mawrth 2016.

Ar gyfer 2021-22, cynigir y bydd cyfraniad o £2.6m o gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi (ad-drefnu gwasanaeth / buddsoddi i arbed) yn cael ei ddefnyddio i bontio'r bwlch cyllido.

Tybiwyd na fydd unrhyw gyfraniadau pellach o gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi na'r balans gweithio dros y CATC, gan mai dim ond datrysiaid tymor byr y gall hwn fod.

1.5.1 RISGIAU ARIANNOL ALLWEDDOL A NODWYD YN ADRODDIAD CYLLIDEB Y CYNGOR SIR 2021-22

- Efallai na chaiff yr Amcanion Llesiant eu hariannu'n briodol yn ystod 2021-22 oherwydd nad yw cymeradwyaeth y Cynllun Corfforaethol a'r Gyllideb wedi cael eu cysoni.
- Efallai y bydd y Dyfarniadau Cyflog Cenedlaethol a Chyfraniadau Pensiwn Cyflogwyr yn uwch na'r hyn y cyllidebwyd ar eu cyfer.
- Pwysau ychwanegol yn ystod y flwyddyn oherwydd Brexit a Covid-19
- Gall cael gwared ar y gronfa wrth gefn arwain at fethu â delio â phwysau cyllidebol heb eu cynllunio sy'n codi yn ystod y flwyddyn.
- Efallai y bydd cyfradd casglu'r Dreth Gyngor yn is na'r hyn a gyllidebwyd.
- Gall costau Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor gynyddu.

- Efallai na fydd Arian Grant yn cael ei wireddu.
- Bydd lleihau'r Gweithlu yn cael effaith uniongyrchol ar y gwasanaethau a ddarperir.
- Costau Ariannu Cyfalaf yn mynd yn anfforddiadwy - mae hyn wedi'i liniaru drwy gyflwyno cap o £14 miliwn y flwyddyn, i'w gynyddu yn ôl chwyddiant o 2021-22 (£14.07m bellach)
- Mae sail y Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn cael ei diwygio.
- Costau sy'n gysylltiedig â chyflawni ymrwymiad y Cyngor i garbon sero net erbyn 2030

1.6 DIGWYDDIADAU ÔL-FANTOLEN

Gweithiodd y Cyngor gyda Phartneriaethau Lleol mewn perthynas â therfynu cytundeb PFI, ac yn chyflwyno rhybudd terfynu 12 mis ar gytundeb PFI Doc Penfro ar 27 Gorffennaf 2020, a bydd y cytundeb yn terfynu ar 27 Gorffennaf 2021.

Llofnodwyd cytundebau Morol Doc Penfro Bargen Ddinesig Bae Abertawe rhwng y Cyngor a'r pedwar partner cyflenwi ar 2 Gorffennaf 2021.

Cymeradwyodd y Cabinet ar 28 Mehefin 2021 gyflwyno achos busnes Sgiliau a Thalent Bargen Ddinesig Bae Abertawe i'r Swyddfa Rheoli Portffolio.

Disgwyliwyd y byddai Ein Rhanbarth ar Waith (ERW) yn dod i ben ar 31 Awst 2021 ac y byddai partneriaeth newydd, sef 'Partneriaeth', yn cynnwys tri awdurdod lleol – Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro, a Chyngor Dinas a Sir Abertawe, yn dechrau o 1 Medi 2021 drwy gytundeb cyfreithiol newydd. Oherwydd oedi wrth benderfynu ar y strwythur staffio ar gyfer sefydliad newydd Partneriaeth a'r amserlenni ar gyfer cwblhau'r prosesau ymgynghori ac adnoddau dynol cysylltiedig, bydd ERW bellach yn dod i ben ar ddiwedd 2021-22. Mae'r 'Partneriaeth' newydd yn weithredol ar ffurf gysgodol ar hyn o bryd, ac mae pob un o'r tri awdurdod lleol partner wrthi'n ystyried a ddylid cymeradwyo'r cytundeb cyfreithiol newydd.

Ym mis Ebrill 2021, nodwyd gwall dychwelyd TAW yn ymwneud â 2020-21. Cyhoeddodd Cyllid a Thollau EM gosb a gafodd ei hatal am 1 mis. Mae'r holl amodau atal wedi'u bodloni.

1.7 CASGLIAD

Pan gymeradwywyd Cyllideb y Cyngor Sir 2020-21 a Chrynodeb CATC 2020-21 i 2023-24 gan y Cyngor ar 27 Chwefror 2020, ni allai unrhyw un fod wedi rhagweld Covid-19 na'i effaith ar gyllid y Cyngor, gyda gwariant ychwanegol sylweddol a cholli incwm.

Mae Llywodraeth Cymru wedi ad-dalu mwyafrif gwariant ychwanegol Covid-19 a'r incwm a gollwyd ar gyfer 2020-21 a hefyd wedi darparu lefelau sylweddol o gyllid grant ychwanegol, gyda chyllid ffyrlo ychwanegol yn cael ei ddarparu gan Gyllid a Thollau EM, fel y dangosir yn Adroddiad Monitro Gwariant Cyllideb y Cyngor Sir 2020-21 a gymeradwywyd gan y Cabinet ar 28 Mehefin 2021. Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i ad-dalu'r gwariant ychwanegol a'r incwm a gollwyd yn ystod 2021-22, gyda'r gronfa caledi ar waith am y chwe mis cyntaf ac yn debygol o barhau am weddill y flwyddyn ariannol fel yr amlinellwyd yn 1.5 uchod. Y tu hwnt i 2021-22, nid oes cadarnhad a fydd unrhyw arian pellach gan Lywodraeth Cymru ar gyfer Covid-19, fodd bynnag, mae cronfa wrth gefn Covid-19 y Cyngor wedi'i chynyddu i £6.3m er mwyn rhoi cyllid i'r Cyngor fynd i'r afael ag unrhyw heriau ariannol sy'n codi o'r adferiad parhaus o Covid-19.

Mae sefyllfa alldro tanwariant ar ôl cadw arian wrth gefn yn un gadarnhaol, yn enwedig pan oeddem yn rhagamcanu gorwariant sylweddol yng Nghyfnod 6. £24.7m oedd y referniw net a neilltuwyd i'w gadw wrth gefn, fel y dangosir yn Adroddiad Monitro Gwariant Cyllideb y Cyngor Sir 2020-21. Er bod hyn hefyd yn gadarnhaol, elfen arwyddocaol yw'r elfen "dros dro" i'w defnyddio i adfer a dal i fyny o Covid-19 ac nid yw'n golygu bod yr heriau ariannol a amlinellir yng Nghynllun Ariannol Tymor Canolig 2021-22 i 2024-25 wedi diflannu. Maent yn dal i aros a rhaid inni sicrhau

ein bod yn parhau i fynd i'r afael â hwy a symud y Cyngor i sefyllfa ariannol gynaliadwy dros y tymor canolig a'r tymor hir.

Mae Covid-19 wedi gwneud gweithredu gostyngiadau / effeithlonrwydd costau a gynlluniwyd yn hynod heriol, ond roedd yn siomedig bod y llithriad a ddamcanwyd o £ 4.2m wedi cynyddu i £5.1m ar yr alldro.

Fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol, mae'n anochel y bydd y bwlch cyllido rhagamcanol sylweddol dros Gynllun Ariannol Tymor Canolig 2021-22 i 2024-25 yn arwain at orfod gwneud rhai penderfyniadau anodd dros ben, gan swyddogion ac Aelodau, er mwyn mynd i'r afael â'r heriau ariannol yn y blynyddoedd i ddod. Ni ddylid defnyddio'r safle canlyniad positif i guddio'r heriau sydd o'n blaenau.

Os bydd arnoch angen unrhyw wybodaeth ychwanegol am ein Datganiad Cyfrifon, byddwch cystal â chysylltu â'r Cyfarwyddwr Cyllid, Cyngor Sir Penfro, Neuadd y Sir, Hwlfordd SA61 1TP. Bydd ein Datganiad Cyfrifon ar gael hefyd ar safle mewnwyd y Cyngor.

Jonathan Haswell
FCCA
Cyfarwyddwr Adnoddau

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Cyngor Sir Penfro sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

Adrian Crompton
Dros ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru
3 Mawrth 2022

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

3.0 DATGANIAD O GYFRIFON

3.1 DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU

CYFRIFOLDEBAU'R CYNGOR

Mae gofyn i'r Cyngor wneud y canlynol:

- Gwneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol yn briodol a sicrhau bod gan un o'i swyddogion gyfrifoldeb dros weinyddu'r materion hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y cyfryw swyddog yw'r Cyfarwyddwr Cyllid.
- Rheoli ei faterion i sicrhau defnyddio adnoddau'n ddarbodus, effeithlon ac effeithiol a gwarchod ei asedau.
- Cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon.

CYFRIFOLDEBAU'R CYFARWYDDWR CYLLID

Y Cyfarwyddwr Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi datganiad cyfrifon yr awdurdod yn unol ag arferion priodol ar sail Cod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod).

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi gwneud y canlynol:

- dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna'u cymhwyso'n gyson;
- barnu a gwneud amcangyfrifon oedd yn rhesymol a doeth;
- cydymffurfio â Cod yr awdurdod lleol.

Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid hefyd wedi gwneud y canlynol:

- cadw cyfrifon priodol oedd yn gyfoes;
- cymryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu twyll ac anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y CYFARWYDDWR CYLLID

Mae Datganiad Cyfrifon Cyngor Sir Penfro am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2021 yn Adrannau 4-14, a chaiff ei gynhyrchu yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (Diwygio). Mae'r Rheoliadau'n pennu cynnwys y Datganiad Cyfrifon ac ar y cynnwys yn unig y caiff barn yr Archwiliad ei mynegi.

Tystiaf fod y cyfrifon yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Penfro fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2021* a'i incwm a gwariant am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2021* ac atodaf fy llofnod i'r Datganiad yn unol â Rheoliad 10(1).

J HASWELL FCCA

Cyfarwyddwr Adnoddau

YDDIAD: 3 Mawrth 2022

*Cafodd y taliad cytundeb setlo o £95,000 i'r cyn-Brif Weithredwr ei nodi yn anghyfreithlon o ganlyniad i'r ffaith nad oedd prosesau gwneud penderfyniadau priodol yn cael eu dilyn. Mae'r adolygiad a'r adroddiad canlyniadol gan Archwilio Cymru yn cefnogi'r farn honno.

Cyflwynwyd adroddiad Adran 5 / Adran 114 (2) ar y cyd i gyfarfod llawn o'r cyngor ar 1 Chwefror 2022. Pleidleisiodd y cyfarfod llawn i dderbyn bod y taliad i'r cyn-Brif Weithredwr yn anghyfreithlon, i dderbyn adroddiad Adran 5 / Adran 114 (2), ac i gytuno i beidio â chymryd unrhyw gamau pellach mewn perthynas â'r cytundeb setlo.

HYSBYSU A CHYMERADWYO

Adroddir y cyfrifon hyn, a gyhoeddwyd i ddechrau ar 5 Gorffennaf 2021, i'r Cyngor Llawn i'w cymeradwyo ar 3 Mawrth 2022, ar ôl i'r Archwiliad Blynnyddol ddod i ben. Dangosir y dystysgrif archwilio yn adran 2.0.

Cadeirydd y Cyngor

Dyddiad: 3 Mawrth 2022

Caiff y safonau cyfrifyddu, cysyniadau, barnau beirniadol a pheryglon cynhenid, a pholisïau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r Datganiadau Ariannol craidd eu cyflwyno yn Adran 8.0.

4.1

SAFONAU CYFLWYNO ADRODDIADAU ARIANNOL

Mae'r Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol a Safonau Eraill a gyhoeddwyd wedi'u cymhwyso fel sy'n ofynnol o dan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol 2020-21, ac mae'r Datganiad o Gyfrifon a nodir yn Adrannau 4-15 wedi'i baratoi yn unol â'r Cod.

Mae'r Cod Ymarfer yn gofyn bod yr Awdurdod yn dadlennu gwybodaeth berthnasol i effaith newid cyfrifyddol fydd yn ofynnol oherwydd safon newydd a gyhoeddwyd ond na fabwysiadwyd eto gan y Cod ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol.

Mae'r Safonau Cyfrifyddu wedi eu cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto

- Mae CIPFA / LASAAC wedi gohirio gweithredu IFRS 16 ar gyfer Llywodraeth Leol hyd at 1 Ebrill 2022. Mae'r safon hon yn disodli'r canllawiau cyfredol yn IAS 17 ar brydlesi. Y newid allweddol yw ei fod i raddau helaeth yn dileu'r gwahaniaeth rhwng prydlesi gweithredu a chyllid ar gyfer prydlesi trwy gyflwyno model cyfrifo prydlesi sengl sy'n ei gwneud yn ofynnol i brydlesi gydnabod asedau a rhwymedigaethau ar gyfer pob prydles gyda thymor o fwy na 12 mis, oni bai bod yr ased sylfaenol o werth isel. Bydd yn arwain at gydnabod pob prydles ar y fantolen fel ased yn seiliedig ar egwyddor 'hawl i ddefnyddio' gydag atebolrwydd cyfatebol am renti yn y dyfodol. Mae hwn yn newid sylweddol yng nghyfrifyddu prydlesi. Mae grŵp prosiect wedi'i sefydlu i roi'r newid hwn ar waith ac i ddarganfod yr effaith.
- Busnes: Diwygiadau i Gyfuniadau Busnes IFRS 3
- Diwygio Meincnod Cyfradd Log: Diwygiadau i IFRS 9, IAS 39 ac IFRS 7
- Diwygio Meincnod Cyfradd Log – Cyfnod 2: Diwygiadau i IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ac IFRS 16.

MAE RHEOLIADAU CYFRIFON AC ARCHWILIO (CYMRU)

- Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, a ddiwygiwyd gan OS 2018 Rhif 91, yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol Cymru ddod â'r amserlen cau a chyhoeddi cyfrifon ymlaen. Mae'r rheoliadau yn ei gwneud yn ofynnol i lofnodi, cymeradwyo a chyhoeddi cyfrifon erbyn 31 Gorffennaf o 2021, er bod Llywodraeth Cymru wedi ymestyn y terfyn amser hwn ers hynny i 30 Tachwedd 2021 ar gyfer datganiadau cyfrifon 2020-21. Er bod yr awdurdod wedi bod yn cynhyrchu ei ddatganiad o gyfrifon yn gynt na'r hyn sy'n ofynnol yn ôl y rheoliadau presennol ers sawl blwyddyn, mae'r pandemig COVID-19 a'r adolygiad gan Archwilio Cymru o'r cytundeb setlo gyda'r cyn-Brif Weithredwr, a oedd yn gohirio cyhoeddi eu barn ar y datganiad o gyfrifon, wedi arwain at yr oedi cyn cymeradwyo Datganiad Cyfrifon 2020-21 hyd at 3 Mawrth 2022.

5.0 CYSYNIADAU CYFRIFYDDU

Defnyddiwyd y cysyniadau cyfrifyddu treiddiol canlynol wrth baratoi'r Datganiadau Cyfrifyddu Craidd:

- Sail croniadau
- Busnes hyfyw

Mae nodweddion ansoddol gwybodaeth ariannol ddefnyddiol yn dal i gael eu defnyddio:

- Perthnasedd
- Cymaroldeb
- Gwiriadwyedd
- Amseroldeb
- Eglurder
- Perthnasedd
- Cynrychiolaeth Ffyddlon
 - Cyflawnder
 - Amhleidioldeb
 - Rhydd o wallau
- Uchafiaeth gofynion deddfwriaethol

Wrth gymhwyso'r polisiâu cyfrifyddu yn Nodyn 8.0 mae'r Cyngor wedi gwneud penderfyniadau ynghylch y trafodion cymhleth a'r rhai sy'n cynnwys ansicrwydd yn y blynyddoedd a ddaw.

- Er bod llawer o ansicrwydd ynghylch faint o gymorth ariannol a gaiff llywodraeth leol yn y dyfodol, nid oes digon o dystiolaeth i ddod i gasgliad y gall hyn amharu ar unrhyw rai o asedau'r Cyngor o ganlyniad.
- Mae'r pandemig a'r mesurau a gymerwyd i fynd i'r afael â Covid-19 yn parhau i effeithio ar economïau a marchnadoedd eiddo yn fyd-eang. Serch hynny, ar y dyddiad prisio, mae marchnadoedd eiddo yn gweithredu eto ar y cyfan, gyda maint trafodion a thystiolaeth berthnasol arall yn dychwelyd i lefelau lle mae cwantwm digonol o dystiolaeth marchnad yn bodoli i seilio barn ar werth arni. Yn unol â hynny, ac er mwyn osgoi amheuaeth, ni adroddir bod y prisiad a gyflawnir gan Brif Swyddog Eiddo Cyngor Sir Benfro yn destun "ansicrwydd prisio materol" fel y'i diffinnir gan VPS 3 ad VPGA 10 o brisiad RICS - Safonau byd-eang, ac eithrio fel y nodir isod.
- Dan rai amgylchiadau bu angen amcangyfrif y taliadau a wnaed yn y cyfrifon trwy ddefnyddio profiad hanesyddol, tueddiadau presennol ac ati. Fe all yr union ganlyniadau fod yn wahanol i'r hyn a dybiwyd ac effeithio, o ganlyniad, ar y taliadau a wneir yng nghyfrifon blynyddoedd a ddaw.
- Cytunwyd ar fuddsoddiad arfaethedig o £106.4m ar gyfer Rhaglen Ysgolion Band B yr 21ain Ganrif mewn egwyddor gan Lywodraeth Cymru, ar gyfer y cyfnod 2019-20 i 2024-25. Mae'r rhaglen ar draws tri phrosiect allweddol ac yn seiliedig ar 65% o gyllid grant (75% ar gyfer Ysgolion Arbennig) gan Lywodraeth Cymru. Mae'r gofyn i ddod o hyd i £35.48 miliwn (y Cyngor Llawn 4 Mawrth 2021) o arian cyfatebol yn parhau i fod yn fater allweddol. Bydd angen i'r Cyngor gadarnhau bod pob prosiect yn fforddiadwy cyn cychwyn arno. Yn dilyn gwaith dichonoldeb manwl ar y prosiectau nad ydynt wedi cychwyn eto, mae'n amlwg y gallai cost bosibl rhaglen Band B godi i £ 153.3m, felly, mae ystyriaeth yn cael ei rhoi i'w fforddiadwyedd a'i opsiynau cyllido amgen, e.e. Cyllid grant ychwanegol Llywodraeth Cymru neu Model Buddsoddi Cydfuddiannol (MIM).
- Llofnodwyd Trefniant Dinas-ranbarth Bae Abertawe yn cynnwys Cyngor Sir Penfro, Cyngor Sir Gâr, Castell-nedd Port Talbot Cyngor Sir a Chyngor Dinas Abertawe gan Brif Weinidog y DU ar 20 Mawrth 2017. Mae'n golygu gwario £1.3bn o fuddsoddiad preifat a chyhoeddus dros 15 mlynedd.
Ym mis Mehefin 2020 derbyniodd achos busnes prosiect Pembroke Dock Marine gymeradwyaeth i fod yn rhan o raglen gyffredinol Bargen Dinas Bae Abertawe. Oherwydd amseriad y grant o £28.0 miliwn, bydd y prosiect hwn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor fenthycu £14.1 miliwn. Mae'r Cyngor wedi cytuno ar gyfraniad mwyafswm ariannol o £1.0 filiwn i gefnogi costau benthyca ar gyfer y prosiect. Llofnodwyd y cytundeb rhwng y Corff Cyfrifol a'r Cyngor ar 23 Chwefror 2021 a llofnodwyd y cytundebau rhwng y Cyngor a'r pedwar partner cyflenwi ar 2 Gorffennaf 2021.
Yn ogystal, mae yna 3 phrosiect rhanbarthol, Seilwaith Digidol, Cartrefi fel Gorsafoedd Pŵer a Sgiliau a Thalentau. Oherwydd amseriad y grant ar y prosiectau hyn, bydd yn ofynnol i'r Cyngor fenthycu. Mae lefel y benthyca sy'n ofynnol i'w gadarnhau o hyd.
- Arweiniodd cyfarfod blynyddol y Cyngor ar 25 Mai 2017 at benodi Arweinydd a Chabinet newydd. Ailbenodwyd yr Arweinydd am gyfnod o 2 flynedd arall yng nghyfarfod blynyddol y

Cyngor ar 11 Mai 2019 ac am flwyddyn arall yng nghyfarfod blynyddol y Cyngor ar 14 Mai 2021. Cyhoeddodd y Cabinet Raglen Weinyddiaeth sydd wedi dylanwadu ar y CATC a strategaethau gosod cyllidebau ar gyfer y Cyngor. Mabwysiadwyd fersiwn wedi'i diweddaru ar gyfer 2021-22 gan y Cabinet ar 28 Mehefin 2021. Gweithredodd yr Awdurdod gyllidebau referiw llinell wastad (arian parod) ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol a Chyllidebau Ysgolion Unigol (ISB) o Ebrill 2019 ac mae wedi gweithredu cyllidebau referiw (arian parod) gwastad ar gyfer yr holl wasanaethau o Ebrill 2020, gyda gwasanaethau'n cael eu gwahodd i gynnig am bwysau a thwf chwyddiant.

- Bydd £532k o dderbyniadau menter ar y cyd sy'n cael eu dal gan Gyngor Sir Penfro, a glustnodwyd yn flaenorol i ddatblygu Ceir De, yn destun trafodaethau parhaus â Llywodraeth Cymru ynglŷn â datblygu'r safle yn y dyfodol ac efallai y bydd angen ei ad-dalu.
- Mae Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (CGDG) wedi'i ddangos yn gros yn segment Cost Gwasanaethau o'r Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant yn hytrach na'i ddangos yn net oddi ar Incwm y Dreth Gyngor yn segment Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol. Gan nad oes cyfeiriad penodol at y driniaeth gyfrifyddu briodol ar gyfer CGDG yng Nghod Ymarfer neu Ganllawiau Cyfrifyddu CIPFA, dibynnwyd ar IPSAS 23 – referiw o Drafodion nad ydynt yn Gyfnewid (trethi a throsglwyddiadau). Mae'r safon hon yn berthnasol i gyrff y sector cyhoeddus a dywed y dylid penderfynu referiw trethiant fel swm gros; ni ddylid ei leihau oherwydd treuliau y talwyd amdanynt drwy'r system drethi.
- Roedd Ein Rhanbarth ar Waith (ERW) yn gynghrair o chwe awdurdod lleol ar gyfer 2019-20 ond crebachodd yn gynghrair o bum awdurdod lleol ar gyfer 2020-21 a phedwar awdurdod lleol ar gyfer y cyfnod rhwng mis Ebrill a mis Tachwedd 2021. Disgwyliwyd y byddai ERW yn dod i ben ar 31 Awst 2021 ac y byddai partneriaeth newydd, sef 'Partneriaeth', yn cynnwys tri awdurdod lleol – Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro, a Chyngor Dinas a Sir Abertawe, yn dechrau o 1 Medi 2021 drwy gytundeb cyfreithiol newydd. Oherwydd oedi wrth benderfynu ar y strwythur staffio ar gyfer sefydliad newydd Partneriaeth a'r amserlenni ar gyfer cwblhau'r prosesau ymgynghori ac adnoddau dynol cysylltiedig, bydd ERW bellach yn dod i ben ar ddiwedd 2021-22. Mae'r 'Partneriaeth' newydd yn weithredol ar ffurf gysgodol ar hyn o bryd, ac mae pob un o'r tri awdurdod lleol partner wrthi'n ystyried a ddylid cymeradwyo'r cytundeb cyfreithiol newydd. Deallir y bydd yr awdurdodau lleol eraill yn gwneud eu trefniadau eu hunain ar gyfer y dyfodol. Cyngor Sir Penfro yw'r corff cyflogi ar gyfer staff ERW ac mae'n cynnal cyllid / cyfrifon ERW (tua £57m ar gyfer 2020-21), gan ddarparu gwasanaethau ariannol, archwilio mewnol, TGCh, AD a chymorth caffael i ERW trwy gytundebau lefel gwasanaeth. Rhagwelir y bydd Cyngor Sir Penfro yn cadw'r rolau hyn yn y bartneriaeth newydd er bod trafodaethau yn parhau.

Mae'r prif feysydd peryglon i'w gweld yn y tabl canlynol:

Materion perthnasol i eitemau yn y casgliad cyfrifon cyfredol:		
Eitem	Perygl	Effaith Bosibl
Ymrwymïadau Cytundebol	Meintoliad anghywir a sialens gyfreithiol	Tâl ychwanegol ar drethdalwyr yn y dyfodol
Darpariaethau	Meintoliad anghywir	Tâl ychwanegol ar drethdalwyr yn y dyfodol
Ysgolion yr 21ain Ganrif (Band A & Band B)	Tybiaethau costau anghywir Cynnydd mewn cyfraddau llog uwchlaw cyfraddau LGBTI	Costau cytundebol uwch Taliad dyled uwch gan gostio mwy i drethdalwr
Asedau Di-gyfredol	Bywyd Defnyddiol Ansicrwydd Deunydd Prisio	Tâl dibrisiad anghywir Prisio Anghywir Asedau
Atebolrwydd Pensiwn	Tybiaethau actiwaraid yn anghywir	Mwy o gyfraniadau Cyflogwr yn y dyfodol / tâl ychwanegol i drethdalwr yn y dyfodol
Mesur Diwygio Lles	Tybiaethau anghywir	Cynyddiad mewn costau gwasanaeth gan gynnwys
Newidiadau demograffig	Tybiaethau anghywir	Costau gwasanaeth a chytundebol uwch
Cymorth Grant	Colli grantiau Llywodraeth Cymru ac Ewrop	Darparu llai o wasanaeth
Llywodraethu	Penderfyniad heb ei wneud neu heb ei wneud mewn pryd	Gorwario / tanwario'r gyllideb a cholli cymorth grant
Trefniadau Cytundebol	Sefydliad mawr yn y sector preifat yn mynd mewn i Weinyddiaeth.	Oedi i ddarpariaeth gwasanaeth a chostau cynyddol.
Gweddnewid / Cyflenwi Gwasanaethau'n Wahanol	Ffyrdd newydd o weithio heb ddod â'r arbediadau ariannol a dybiwyd	Gorwario / tanwario'r gyllideb Trefniadau cyfrifyddu ar wahân
Taliad cytundeb setliad cyn Brif Weithredwr	Adolygiad gan Archwilio Cymru i gyfreithlondeb taliad cytundeb setlo i'r cyn-Brif Weithredwr	Barn archwilio gymwysedig ar y Datganiad Cyfrifon
ERW	Darfyddiad o ERW	Llif Arian - Sir Benfro i ariannu darfyddiad ERW cyn cael ei ad-dalu gan awdurdodau lleol eraill. Methu â chael ad-daliad i awdurdodau lleol eraill sydd eisoes wedi gadael ERW.

Materion a allai effeithio ar y cyfrifon yn y dyfodol:		
Eitem	Perygl	Effaith Bosibl
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	Heb ystyried y ddeddf wrth wneud penderfyniadau	Cost camau unioni
Dinas-ranbarth Bae Abertawe	Pwysau ychwanegol yn MTFP	Gofyniad cyllideb / gorwario
Ad-drefnu Ysgolion / Ysgolion yr 21ain Ganrif (Band B)	Methu darparu'r gwasanaeth o fewn cyllidebau presennol Tybiaethau costau anghywir Prinder deunyddiau adeiladu a chynnydd mewn prisiau. Os defnyddir MIM i ariannu prosiectau rhagdybiaeth RPI	Gorwario cyllidebol Costau cytundebol uwch
Ad-drefnu rhenti tai	Tybiaethau cynllun busnes Anghywir Torri terfynau incwm CRT	Costio mwy i denantiaid yn y Dyfodol Ymyrraeth Llywodraeth Cymru
Brexit	Risg cyfradd gyfnewid. Risg o dariffau masnach. Llai o gapasiti yn y farchnad gofal cymdeithasol gan ddarparwyr allanol	Costau cynyddol i wasanaethau yn arwain at oedi wrth ddarparu gwasanaethau oherwydd prinder cyflenwad nwyddau a gwasanaethau Cynnydd yn y gost i wasanaeth Gostyngiad yn y ddarpariaeth gwasanaeth
Trefniadau Cytundebol	Sefydliadau sector preifat mawr Ym mynd i ddwylo'r gweinyddwyr	Oedi i ddarpariaeth gwasanaeth a chostau cynyddol.
Cyllid Grant	Colli grantiau Llywodraeth Cymru ac Ewrop	Darparu llai o wasanaeth Costau cynyddol i wasanaethau
Covid-19	Ansefydlogrwydd ac ansicrwydd Economaidd	Costau cynyddol darparu gwasanaeth a cholli cynhyrchiad incwm
	Daw cyllid Covid-19 Llywodraeth Cymru i ben, gyda chostau ychwanegol a cholli incwm yn weddill.	Ddrwgdyledion ychwanegol yn ymwneudu a gwasanaethau a chasglu Treth Gyngor
Effaith Covid-19	Llai o arian gan Lywodraeth Cymru a chodiadau Treth y Cyngor	Gostyngiadau cynyddol mewn costau/effeithlonrwydd dros gwasanaethau'r cyngor, blaenoriaethu gwasanaeth er mwyn sicrhau cyllideb gytbwys
Pont Cleddau	Nid yw iawndal o £60m dros 20 mlynedd yn cydnabod risg chwyddiant dros amser	Cost gwasanaeth uwch dros amser
	Gohiriwyd rhandaliadau blyneddol o £3m neu adfachu grantiau gan Lywodraeth Cymru	Llai o lif arian a bwlch yn y gyllideb

Y datganiadau ariannol craidd, a baratowyd gan ddefnyddio Safonau Rhyngwladol Cyflwyno Adroddiadau Ariannol, (IFRS) yw'r canlynol:

- Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr – sy'n dangos y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol (sail IFRS) yn hytrach na'r gost a gyllidwyd mewn gwirionedd o drethiant. Caiff y cysoniad â'r sefyllfa drethiant, fel sy'n cael ei gynrychioli gan y gwir gyllid ar gael i'r Cyngor, ei ddangos yn y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid.
- Y Datganiad Symudiad Cronfeydd – sy'n dangos y symudiad yn y gwahanol gronfeydd sydd gan yr awdurdod, wedi'u dadansoddi rhwng cronfeydd defnyddiadwy a chronfeydd annefnyddiadwy sy'n cael eu dal at ddibenion cyfrifyddu ariannol.
- Y Fantolen – sy'n dangos y sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth o ran gwerth asedau a dyledion cydnabyddedig gan y Cyngor a'r cronfeydd sydd gan y Cyngor.
- Y Datganiad Llif Arian – sy'n crynhoi mewnlifoedd ac all-lifoedd arian a chywerthoedd arian parod gydag eraill yn deillio o drafodion cyllid a chyfalaf.

Nodiadau Esboniadol a Datganiadau Ariannol Atodol

Y rhain yw:

- Y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid.
- Nodiadau ar y datganiadau ariannol craidd
- Cyfrifon eraill sy'n cael eu paratoi neu reoli gan y Cyngor.
- Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Cyllid Tai, Symudiad ar Ddatganiad y Cyfrif Cyllid Tai a nodiadau esboniadol sy'n crynhoi'r trafodion cysylltiedig â Thai'r Cyngor.

Cyfrifon Grŵp

Pan fo hynny'n briodol, rhaid paratoi cyfrifon grŵp i adlewyrchu cyfanswm cost darparu gwasanaethau trwy gynnwys gwariant, incwm ac asedau a rhwymedigaethau priodol cyrff "atodol" y mae gan y Cyngor fudd a dylanwad perthnasol ynddynt. Ystyriwyd a oes angen cyfrifon grŵp a barnwyd nad ydynt yn angenrheidiol.

Ers 2014-15, ymgorfforwyd incwm a gwariant crynswth Pwll Dinbych-y-pysgod a'r gwerthoedd asedau sefydlog yn Natganiad Cyfrifon y Cyngor yn unol â'r newidiadau i'r Cod.

Mae rhagor o fanylion am drefniadau'r Cyngor ar y cyd yn cael eu cyflwyno yn nodiadau 10.7.4.4.

Dengys y datganiad hwn y cysoniad rhwng sut gaiff gwariant blynyddol ei ddefnyddio a'i gyllido o adnoddau (grantiau'r llywodraeth, rhenti, treth y cyngor a threthi busnes) gan awdurdodau lleol fel yr hysbyswyd i'r rheolwyr mewn cymhariaeth â'r adnoddau hynny a ddefnyddiwyd neu a enillwyd gan awdurdodau, yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol (sail IFRS). Mae hefyd yn dangos sut gaiff y gwariant hwn ei neilltuo at ddibenion penderfynu rhwng gwasanaethau'r Cyngor. Caiff incwm a gwariant a gyfrifwyd dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol eu cyflwyno'n llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2019-20				2020-21		
Gwariant Clir Taladwy i'r Gronfa Gyffredinol a Gweddill HRA	Addasiadau rhwng y Sail Gyllido a Chyfrifyddu (Nodyn 9.1)	Gwariant Clir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		Gwariant Clir Taladwy i'r Gronfa Gyffredinol a Gweddill HRA	Addasiadau rhwng y Sail Gyllido a Chyfrifyddu (Nodyn 9.1)	Gwariant Clir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr
£'000	£'000	£'000		£'000	£'000	£'000
89,722	25,213	114,935	Gwasanaethau Addysg	93,099	681	93,780
13,584	1,269	14,853	Gwasanaethau Plant	15,285	1,083	16,368
53,989	1,880	55,869	Gwasanaethau Oedolion	57,757	1,593	59,350
861	446	1,307	Gwasanaethau Tai	1,167	657	1,824
-	922	922	Tai'r Cyngor	-	(43,412)	(43,412)
7,895	5,696	13,591	Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	8,206	4,507	12,713
5,823	3,585	9,408	Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	5,383	2,947	8,330
1,668	1,795	3,463	Gwasanaethau Cynllunio	1,642	2,046	3,688
13,603	1,802	15,405	Gwasanaethau Amgylcheddol	14,707	1,745	16,452
8,836	5,887	14,723	Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	10,654	(3,264)	7,390
9,120	-	9,120	Cynllun Lleihau Treth Cyngor	9,520	-	9,520
317	9	326	Gwasanaethau Llys	288	9	297
134	(134)	-	Eiddo gwag tymor hir*	247	(247)	-
1,015	(991)	24	Cynllun Tai Fforddiadwy*	1,039	(1,015)	24
1,016	(710)	306	Cyfraniadau l'r Gymuned*	1,039	(320)	719
207,583	46,669	254,252	Costau Clir Gwasanaethau (gan gynnwys HRA) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	220,033	(32,990)	187,043
7,536	15,896	23,432	Gwariant Gweithredu Arall	7,903	17,087	24,990
10,045	4,558	14,603	Cyllido a Buddsoddiad Incwm a Gwariant Incwm trethiant a grantiau amhenodol	10,364	5,531	15,895
(225,164)	(33,667)	(258,831)		(238,300)	(55,639)	(293,939)
-	33,456	33,456	Gwarged neu Ddiffyg	-	(66,011)	(66,011)

* Mae Premiwm Treth Gyngor Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor yn cael eu dangos ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi eu cyfuno yn nhablau'r Datganiad o Gyfrifon.

	2019-20	2020-21
	Gwariant Clir £'000	Gwariant Clir £'000
Cronfa Gyffredinol Agoriadol a Gweddill HRA	(7,752)	(7,752)
llai / ynghyd â Gwarged neu (Ddiffyg) yn y Gronfa Gyffredinol a Gweddill HRA yn y flwyddyn	-	-
Cronfa Gyffredinol Derfynol a Gweddill HRA ar 31 Mawrth**	(7,752)	(7,752)

**Ar gyfer rhaniad o'r cydbwysedd hwn rhwng y Gronfa Gyffredinol a'r HRA gweler nodyn 7.3 Symudiad yn y Datganiad Cronfeydd Wrth Gefn

7.2 DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Dengys y datganiad hwn y gost economaidd o ddarparu gwasanaethau yn y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol, yn hytrach na'r swm i'w gyllido o drethiant. Bydd awdurdodau'n codi trethi yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddol. Caiff y sefyllfa drethiant ei dangos yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd isod.

Mae modd crynhoi'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel a ganlyn:

7.2.1 GWARGED / DIFFYG AR WEITHREDIADAU PARHAOL

Sy'n dadansoddi yn ôl grwpiau gwasanaethau, yr incwm a gwariant arferol ar eitemau fel talu cyflogeion, costau cynnal gwasanaethau, taliadau cyfalaf, grantiau penodol i wasanaeth, rhenti, ffioedd a thaliadau.

Yn unol â gofynion y Cod, mae incwm a gwariant gweithredu gwasanaethau'n cynnwys y canlynol. Nid yw'r rhain yn ffurfio rhan o'r amcangyfrifon at ddibenion codi treth, heb beri unrhyw gost glir uniongyrchol i'r trethdalwr yn y flwyddyn, ond sy'n ofynnol i fesur cost economaidd sylfaenol gwasanaethau yn unrhyw flwyddyn:

- derbyniadau dan 10k yn deillio o werthu asedau. Caiff swm o £15k ei gynnwys yn incwm Craidd Corfforaethol a Democrataidd a neilltuwyd i Gronfa Derbyniadau Cyfalaf yn unol â pholisïau cyfrifyddu
- miscellaneous receipts not related to disposal of assets. Caiff swm o £1.174m ei gynnwys yn incwm Craidd Corfforaethol a Democrataidd a neilltuwyd i Gronfa Derbyniadau Cyfalaf yn unol â pholisïau cyfrifyddu
- caiff y costau "tybiannol" canlynol eu cynnwys hefyd sy'n cael eu "gwyrdroi allan" yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd:
 - gwariant cyllidol a gyllidwyd o gyfalaf trwy statud a grantiau
 - costau dibrisiad ac amhariad asedau sefydlog
 - costau pensiynau gwasanaeth presennol
 - buddiannau cyflogeion cronedig

7.2.2 GWARIANT GWEITHREDU ARALL AC INCWM A GWARIANT CYLLIDO A BUDDSODDI

Sy'n ychwanegu'r canlynol at y Gwarged / Diffyg mewn Gweithrediadau Parhaol:

- archebiannau ac ardollau
- gweithgareddau asiantaeth
- llog a dderbyniwyd ar fuddsoddiadau allanol a llog a dalwyd ar fenthyciadau allanol
- cost gostwng premiymau a gostyngiadau cysylltiedig ag ad-drefnu'r portffolio benthyciadau

Yn ogystal, mae'r Cod yn gofyn bod y costau canlynol, nad oes cyllideb ar eu cyfer naill ai am eu bod yn dybiannol neu nad ydynt yn peri unrhyw gost glir uniongyrchol i'r trethdalwr yn y flwyddyn, yn cael eu hychwanegu hefyd:

- cost glir llogau pensiynau
- enillion neu golledion ar wared asedau a chostau gwerthiannau.

7.2.3 TRETHIANT A GRANTIAU AMHENODOL

Sy'n dangos yr incwm a ddaw o drethiant cyffredinol ar ffurf cymorth cyllid ac incwm grantiau amhenodol eraill, trethi annomestig cenedlaethol a threth y cyngor. Caiff grant cyfalaf cyffredinol a chyfraniadau at ddibenion cyfalafol eu cydnabod fel incwm cyllidol dan y Cod.

7.2.4 INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR ARALL

Sy'n dangos y gwarged neu ddiffyg yn deillio ailbrizio asedau sefydlog ac ariannol ac ailfesur asedau a rhwymedigaethau pensiynau.

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR	Nodyn	2019-20			2020-21		
		Cyfanswm Cost Crynswth	Incwm	Cyfanswm Cost / Gwariant Clir	Cyfanswm Cost Crynswth	Incwm	Cyfanswm Cost / Gwariant Clir
		£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwasanaethau Addysg		141,116	(26,181)	114,935	124,184	(30,404)	93,780
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant		20,124	(5,271)	14,853	22,944	(6,576)	16,368
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion		83,271	(27,402)	55,869	98,727	(39,377)	59,350
Gwasanaethau Tai		34,397	(33,090)	1,307	32,065	(30,241)	1,824
Tai'r Cyngor		26,048	(25,126)	922	(17,744)	(25,668)	(43,412)
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant		26,187	(12,596)	13,591	26,813	(14,100)	12,713
Gwasanaethau Diwylliannol a Chysylltiedig		14,962	(5,554)	9,408	13,164	(4,834)	8,330
Gwasanaethau Cynllunio		8,249	(4,786)	3,463	8,633	(4,945)	3,688
Gwasanaethau Amgylcheddol		22,234	(6,829)	15,405	23,446	(6,994)	16,452
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill		19,062	(4,339)	14,723	17,259	(9,869)	7,390
Cynllun Lleihau Treth Cyngor		9,120	-	9,120	9,672	(152)	9,520
Gwasanaethau Llys		400	(74)	326	398	(101)	297
Y Dreth Gyngor Cartref		330	-	330	743	-	743
(Gwarged) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol		405,500	(151,248)	254,252	360,304	(173,261)	187,043
Gwariant Gweithredu Arall							
Archebiannau ac Ardollau	10.2			23,521			25,010
Enillion a Chollledion o Wared Asedau Anghyfredol				(89)			(20)
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi							
Llog Taladwy				10,984			10,353
Llog ac Incwm o Fuddsoddiad				(554)			(247)
Llog Pensiynau Clir	10.4.1			4,173			5,789
Eiddo Buddsoddi				-			-
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol							
Grant Cynnal Cyllid (gan gynnwys Grant Arbennig)	10.1.1			(121,872)			(132,584)
Cyfran Cronfa NNDR				(40,576)			(39,620)
Trethdalwyr Lleol	10.1.3			(75,952)			(80,264)
Treth Cyngor Premiwm Ail Gartrefi	10.1.3			(2,580)			(2,625)
Eiddo Gwag Tymor Hir				(170)			(312)
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Cyffredinol	10.1.5			(17,681)			(38,534)
(Gwarged) neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau				33,456			(66,011)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall							
(Gwarged) / Diffyg ar ailbrizio asedau anghyfredol	12.13.2			(1,028)			(24,959)
Ailfesur Rhwymedigaethau ac Asedau Pensiynau	12.13.6			51,571			(5,040)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall				50,543			(29,999)
CYFANSWM INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR				83,999			(96,010)

7.2.5 EITEMAU EITHRIADOL

Nid oedd unrhyw eitemau incwm neu wariant eithriadol yn 2020-21.

7.3 DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

Dengys y Datganiad hwn y symudiad yng ngwahanol gronfeydd y Cyngor yn ystod y flwyddyn, wedi'u dadansoddi rhwng cronfeydd defnyddiadwy (y rhai y mae modd eu defnyddio i dalu am wariant neu leihau trethiant lleol) a chronfeydd annefnyddiadwy eraill. Mae'r cronfeydd annefnyddiadwy'n cynnwys cronfeydd sy'n dal enillion heb eu sylweddu a cholledion sydd ond yn cael eu sylweddu pan gaiff asedau eu gwerthu a chronfeydd sy'n dal gwahaniaethau cyfrifyddu sydd eu hangen i gysoni'r gwahaniaethau rhwng cyflwyno adroddiadau ar sail gyfrifyddu IFRS a'r sail gyllido statudol.

Mae'r (Gwarged) / Diffyg ar ddarparu gwasanaethau'n adlewyrchu cost economaidd darparu gwasanaethau'r Cyngor, gyda rhagor o fanylion ohonynt yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar y dudalen ganlynol. Mae hyn yn wahanol i'r "sefyllfa drethiant" (symiau sy'n cael eu penderfynu wrth bennu treth y cyngor a rhenti tai) a godir ar Weddill y Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Cyllid Tai sy'n cael ei ddangos gan y Cynnydd / Gostyngiad Clir cyn llinell y rosglwyddiadau i Gronfeydd a Glustnodwyd.

Gwirioneddol 2020-21	Gweddill Gweith- redol y Gronfa Gyfre- dinol £000	Adnoddau'r Gronfa Gyffredinol a Glustno- dwyd £000	Gweddill Gweithred ol HRA £000	Adnoddau HRA a Glustno- dwyd £000	Adnoddau Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau £000	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy £000	Cronfeydd Annefnyd- diadwy £000	Cyfanswm Cronfeydd £000
Gweddill ar 1 Ebrill 2020	(7,000)	(38,746)	(752)	(5,597)	(11,984)	(64,079)	(235,022)	(299,101)
(Gwarged) / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	(20,503)	-	(45,508)	-	-	(66,011)	-	(66,011)
	-	-	-	-	-	-	(29,999)	(29,999)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gwelwch 7.2.4)	(20,503)	-	(45,508)	-	-	(66,011)	(29,999)	(96,010)
Addasiadau Rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido Dan Reoliad (gwelwch 11.1)	3,931	-	39,974	-	117	44,022	(44,022)	-
(Cynnydd) a Gostyngiad Clir cyn Trosglwyddo (i) / o Gronfeydd	(16,572)	-	(5,534)	-	117	(21,989)	(74,021)	(96,010)
Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	16,572	(16,894)	5,534	(5,024)	-	188	(188)	-
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Flwyddyn	-	(16,894)	-	(5,024)	117	(21,801)	(74,209)	(96,010)
Gweddill ar 31 Mawrth 2021 (gwelwch 11.2.1 & 11.2.2)	(7,000)	(55,640)	(752)	(10,621)	(11,867)	(85,880)	(309,231)	(395,111)

Gwirioneddol 2019-20	Gweddill Gweith- redol y Gronfa Gyffre- dinol £000	Adnoddau 'r Gronfa Gyffre- dinol a Glustno- dwyd £000	Gweddill Gweithred ol HRA £000	Adnoddau HRA a Glustno- dwyd £000	Adnoddau Derbyniad au Cyfalaf a Grantiau £000	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddia dwy £000	Cronfeydd Annefnfyddia dwy £000	Cyfanswm Cronfeydd £000
Gweddill ar 1 Ebrill 2019	(7,000)	(39,435)	(752)	(4,460)	(10,896)	(62,543)	(320,450)	(382,993)
Addasiadau i'r Swm Agoriadol yn y Flwyddyn	-	-	-	-	-	-	(107)	(107)
Ailddatganiad o'r Gweddill	(7,000)	(39,435)	(752)	(4,460)	(10,896)	(62,543)	(320,557)	(383,100)
(Gwarged) / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	33,663	-	(207)	-	-	33,456	-	33,456
	-	-	-	-	-	-	50,543	50,543
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gwelwch 7.2.4)*	33,663	-	(207)	-	-	33,456	50,543	83,999
Addasiadau Rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido Dan Reoliad (gwelwch 11.1)	(32,773)	-	(1,265)	-	(1,088)	(35,126)	35,126	-
(Cynnydd) a Gostyngiad Clir cyn Trosglwyddo (i) / o Gronfeydd	890	-	(1,472)	-	(1,088)	(1,670)	85,669	83,999
Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	(890)	689	1,472	(1,137)	-	134	(134)	-
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Flwyddyn	-	689	-	(1,137)	(1,088)	(1,536)	85,535	83,999
Gweddill ar 31 Mawrth 2020 (gwelwch 11.2.1 & 11.2.2)	(7,000)	(38,746)	(752)	(5,597)	(11,984)	(64,079)	(235,022)	(299,101)

* Ailddatganiad addasiad cydbwysedd agoriadol FIAA parthed SALIX

7.4 Y FANTOLEN

Dengys y Datganiad hwn gwerth asedau a rhwymedigaethau cydnabyddedig y Cyngor ar ddyddiad y Fantolen. Mae'r asedau clir (asedau llai rhwymedigaethau) yn cyfateb i'r canlynol:

- Cronfeydd defnyddiadwy sy'n cynnwys y gweddillion gweithredol a chronfeydd a glustnodwyd.
- Cronfeydd annefnfyddiadwy sy'n cynnwys cronfeydd yn dal enillion a cholledion heb eu sylweddu, lle byddai symiau'n dod ar gael i ddarparu gwasanaethau ond os caiff asedau eu gwerthu; a chronfeydd yn hwyluso'r addasiadau gofynnol rhwng y sail gyfrifyddu sy'n cael ei defnyddio wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon a'r sail gyllido statudol dan reoliad sy'n cael ei defnyddio i bennu treth y cyngor a rhenti tai.

Y FANTOLEN FEL YR OEDD AR 31 MAWRTH	Nodyn	2019-20		2020-21	
		£000	£000	£000	£000
ASEDAU ANGHYFREDOL:					
Eiddo, Cyfarpar ac Offer	12.1				
Eiddo Tai'r Cyngor	12.1.1.3	198,109		244,844	
Tir ac Adeiladau Eraill	12.1.1.3	376,417		401,776	
Isadeiledd	12.1.1.3	121,500		125,406	
Cerbydau / Cyfarpar / Offer	12.1.1.3	14,929		16,838	
Asedau Treftadaeth	12.1.1.6	528		528	
Asedau Cymunedol	12.1.1.3	578		577	
Asedau'n Cael eu Hadeiladu	12.1.1.3	5,713		10,672	
Asedau Dros Ben		2,750		2,248	
Asedau Sefydlog			720,524		802,889
Asedau Anniriaethol	12.1.3		214		39
Dyledwyr Hirdymor	12.6.1		4,852		5,004
CYFANSWM ASEDAU HIRDYMOR			725,590		807,932
ASEDAU CYFREDOL:					
Buddsoddiadau Byrdymor	12.5	39,238		49,049	
Rhestri Eiddo a Gwaith ar y Gweill	12.4	1,518		1,426	
Dyledwyr Byrdymor a Rhagdaliadau	12.6.1	39,932		66,136	
Arian a Chywerthoedd Arian	12.7	457		7,124	
Asedau Mewn Llaw i'w Gwerthu	12.8			350	
Cyfanswm Asedau Cyfredol			81,145		124,085
CYFANSWM ASEDAU			806,735		932,017
RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL:					
Benthyca Byrdymor Arall	12.6.2	(9,686)		(2,771)	
Credydwy'r Byrdymor	12.6.2	(23,325)		(44,590)	
Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	12.6.3	(895)		(3,269)	
Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	12.6.3	(7,900)		(13,572)	
Darpariaethau	12.9.1	(1,984)		(2,446)	
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol			(43,790)		(66,648)
CYFANSWM ASEDAU LLAI			762,945		865,369
DYLEDION CYFREDOL					
Benthyca Hirdymor	12.10.1	(205,012)		(203,595)	
Rhwymedigaethau Gohiriedig	12.11	(7,594)		(1,599)	
Rhwymedigaeth Glir y Gronfa					
Bensiynau	12.13.6	(251,238)		(265,064)	
CYFANSWM RHWYMEDIGAETHAU HIRDYMOR			(463,844)		(470,258)
ASEDAU CLIR			299,101		395,111
Cronfeydd Defnyddiadwy					
- Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol	11.2.1		7,000		7,000
- Gweddill Gweithredol HRA	11.2.1		752		752
- Cronfeydd a Glustnodwyd a Derbyniadau Cyfalaf	11.2.1 & 11.2.2		56,327		78,128
Cronfeydd Annefnyddiadwy	12.13		235,022		309,231
CYFANSWM CRONFEYDD			299,101		395,111

7.5 DATGANIAD LLIF ARIAN

Dengys y Datganiad Llif Arian y newidiadau mewn arian parod a chywerthoedd arian parod yn ystod cyfnod yr adroddiad, gan ddangos sut mae'r Cyngor yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chywerthoedd arian parod trwy ddsbarthu llifau arian yn weithgareddau gweithredu, buddsoddi a chyllido.

Mae maint y llifau arian clir sy'n deillio o weithgareddau gweithredu clir yn ddangosydd allweddol o'r graddau y caiff gweithrediadau eu cyllido drwy drethiant ac incwm grant neu drwy dderbynwyr gwasanaethau a ddarparwyd gan yr Awdurdod.

Mae gweithgareddau buddsoddi'n cynrychioli i ba raddau y deilliodd llifau arian o adnoddau y bwriadwyd iddynt gyfrannu at gyflenwi gwasanaethau'r Cyngor yn y dyfodol.

Mae llifau arian sy'n deillio o weithgareddau cyllido'n ddefnyddiol ar gyfer rhagweld hawliadau ar lifau arian y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf i'r Cyngor.

Mae'r nodiadau ar y Llif Arian isod:

Symudiad Gweddillion Arian Parod	Fel yr oedd ar 31 Mawrth		Symudiad yn y Flwyddyn £000
	2020 £000	2021 £000	
Arian yn y Banc / (Dyledus)	-	-	-
Cywerth Arian Parod	2,420	9,032	6,612
Arian yn y Banc / Mewn Llaw	(1,963)	(1,908)	55
	457	7,124	6,667

Mae'r llifau arian ar gyfer gweithgareddau gweithredu'n cynnwys yr eitemau canlynol:	2019-20 £000	2020-21 £000
Llog a Dalwyd	12,135	10,525
Llog a Dderbyniwyd	(534)	(253)

DATGANIAD LLIF ARIAN	2019-20		2020-21	
	£000	£000	£000	£000
Cysoni Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr â Llif Arian Cyllid Clir (Gwarged) / Diffyg Clir ar ddarparu gwasanaethau		33,456		(66,011)
Addasiadau i'r gwarged neu ddiffyg clir ar ddarparu gwasanaethau am symudiadau heblaw arian				
Dibrisiad	(21,254)		(21,097)	
Amhariad ac Ailbriso	(24,797)		32,653	
Addasiadau i'r gronfa benswn	(21,713)		(18,866)	
Addasiadau eraill i offerynnau ariannol heblaw arian	(13)		(1)	
Cyfraniadau at ddarpariaethau	(236)		(462)	
Swm cario o asedau anghyfredol a werthwyd	(3,519)		(1,320)	
Symudiadau mewn dyledwyr cyllid, credydwyd, stociau ac ati	13,589		(2,783)	
		(57,943)		(11,876)
Addasiad ar gyfer eitemau sydd yn y gwarged neu ddiffyg clir ar ddarparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi a chyllido				
Derbyniadau o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	3,684		1,404	
Grantiau Cyfalaf	17,681		38,534	
Premiwm a dalwyd ar adbrynu dyled		21,365		39,938
Llif Arian Clir o Weithgareddau Gweithredu		(3,122)		(37,949)
GWEITHGAREDDAU BUDDSODDI				
Prynu eiddo, cyfarpar ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	38,857		45,847	
Prynu buddsoddiadau byrdymor a hirdymor	368,308		554,677	
Derbyniadau o werthu eiddo, cyfarpar ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(3,684)		(1,404)	
Derbyniadau o fuddsoddiadau byrdymor a hirdymor	(372,725)		(544,840)	
Grantiau cyfalaf a dderbyniwyd	(13,706)		(31,474)	
Llif Arian Clir o Weithgareddau Buddsoddi		17,050		22,806
GWEITHGAREDDAU CYLLIDO				
Derbyniadau arian o fenthycia byrdymor a hirdymor	(10,000)		(295)	
Taliadau arian parod ar gyfer lleihau'r rhwymedigaethau dyledus cysylltiedig â phrydlesi cyllidol a chontractau PFI ar y Fantolen	301		315	
Ad-daliadau benthyca byrdymor a hirdymor	2,049		8,456	
Llif arian clir o weithgareddau cyllido		(7,650)		8,476
(CYNNYDD) / GOSTYNGIAD CLIR MEWN ARIAN PAROD A CHYWERTHOEDD ARIAN PAROD		6,278		(6,667)
Arian parod a chywertoedd arian parod ar ddechrau'r cyfnod hysbusu	(6,735)		(457)	
Arian parod a chywertoedd arian parod ar ddiwedd y cyfnod hysbysu	457		7,124	
CYNNYDD / (GOSTYNGIAD) MEWN ARIAN PAROD A CHYWERTHOEDD ARIAN PAROD		(6,278)		6,667

8.0 POLISI'AU CYFRIFYDDU

Adolygwyd y polisi'au cyfrifyddu sy'n cael eu defnyddio i baratoi'r Datganiadau Cyfrifyddu Craidd a'r Nodiadau Esboniadol a Datganiadau Ariannol Atodol sy'n dilyn trwy ddefnyddio Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2020-21.

8.1 EGWYDDORION CYFFREDINOL

Amcan y polisi'au cyfrifyddu a fabwysiadwyd fydd sicrhau bod y Datganiad Cyfrifon yn rhoi darlun "cywir a theg" o sefyllfa ariannol y Cyngor.

Bydd y cyfrifon yn cael eu paratoi'n unol â'r Cod Ymarfer diweddaraf ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol, a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA), (y Cod) a chadw at y Safonau ac Arferion Cyflwyno Adroddiadau Ariannol perthnasol, os na fydd yn dweud yn wahanol.

Bydd ffigurau'n cael eu cynnwys yn y Datganiadau Ariannol gan ddefnyddio'r confensiwn costau a bennwyd yn y safon gyfrifyddu briodol.

Bydd y polisi'au cyfrifyddu'n cael eu hadolygu yn ôl y gofyn o rai'r flwyddyn flaenorol i adlewyrchu newidiadau yng ngofyniad cyflwyno adroddiadau gydag unrhyw newidiadau o'r fath yn cael eu datgelu.

8.2 INCWM A GWARIANT

8.2.1 COSTAU A BUDDIANNAU CYFLOGEION

Bydd cyflogau'n cael eu codi ar gyfer y cyfnodau y maent yn berthnasol iddynt ac, os bydd angen, bydd amcangyfrifon o groniadau'n cael eu gwneud gan ddefnyddio cyfnodau cyflog blaenorol fel sail. Bydd addasiad yn cael ei wneud yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i gyfrif hawl absenoldeb cronedig.

8.2.2 CYFLENWADAU A GWASANAETHAU AC ATI

Mae'r Cyngor yn gweithredu trefn o groniadau a thaliadau cyfnewidiedig. Bydd credydwyd yn cael eu cronni erbyn diwedd cyfnod penodedig o'r flwyddyn ddilynol a thrwy gynnwys amcangyfrifon ar gyfer eitemau arwyddocaol sy'n dal heb eu talu bryd hynny ar sail dyfynbrisiau neu gostau'r gorffennol. Mae eithriad i'r egwyddor hon yn berthnasol i drydan a thaliadau cyfnodol tebyg sy'n cael eu codi ar ddyddiad darlleniad mesurydd yn hytrach na chael eu dosrannu rhwng blynnyddoedd ariannol. Bydd y polisi hwn yn cael ei gymhwyso'n gyson bob blwyddyn ac, felly, nid yw'n cael effaith sylweddol ar gyfrifon unrhyw flwyddyn.

8.2.3 GWASANAETHAU CYMORTH

Yn gyffredinol bydd y seiliau canlynol yn cael eu defnyddio i godi ar gyfrifon cyllid gwasanaethau:

- Bydd costau gwasanaethau cymorth yn cael eu codi ar wasanaethau ar sail amcangyfrif o'r amser a dreuliwyd neu'r sail fwyaf priodol.
- Bydd costau cysylltiedig â swyddfeydd yn cael eu dyrannu ar sail meddiannu.
- Bydd costau eraill yn cael eu dyrannu ar sail gwariant cyfredol crynswth os nad oes unrhyw sail fwy gwrthrychol ar gael.
- Bydd y dyraniad costau i wasanaethau'n cael ei adolygu'n unig pan fu ad-drefnu sylweddol ar ddarparu gwasanaethau.

8.2.4 ARCHEBIANNAU AC ARDOLLAU

Bydd holl archebiannau ac ardollau'n ffurfio rhan o Warged / Diffyg y Cyngor ar ddarparu Gwasanaethau ac yn cael eu hysbysu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

8.2.5 INCWM

Bydd holl incwm sy'n ddyledus i'r Cyngor yn cael ei gyfrif amdano ar y dyddiad penodedig a'i gydnabod yn ôl gwerth teg. Bydd incwm Treth y Cyngor yn cael ei ddwyn i gyfrif ar sail cofnodion yn y Rhestr Brisio.

Cyfran yr Awdurdod o Gronfa Trethi Annomestig Cenedlaethol (NNDR) sy'n cael ei hysbysu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yw'r hyn sy'n cael ei hysbysu gan Lywodraeth Cymru. Ni fydd NNDR sy'n cael ei gasglu ar ran Llywodraeth Cymru'n ffurfio rhan o incwm y Cyngor a dyledwyr a chredydwy'r cysylltiedig ar y Fantolen. Caiff holl gofnodion cysylltiedig eu cyfuno i gyfrif cronfa NNDR.

8.2.6 LLOG TALADWY

Bydd llog ar fenthycia'n cael ei gronni a chyfrif amdano yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn briodol pan fo'r effaith economaidd yn cael ei hadlewyrchu yn y cyfrifon heblaw i'r graddau y mae'n cael ei gyfalafu dan bolisi cyfrifyddu 8.16.

Bydd unrhyw addasiad cyfradd log effeithiol sy'n cael ei wneud o ran benthyciadau'r farchnad (gwelwch bolisi cyfrifyddu 8.10.2) yn cael ei godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol

8.2.7 LLOG DERBYNIADWY

Bydd yr egwyddorion canlynol yn berthnasol i log derbyniadwy:

Bydd llog a dderbyniwyd ar arian dros ben a fuddsoddiwyd yn allanol yn cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ac oddi yno bydd arian yn cael ei neilltuo i'r canolynol:

- Y Cyfrif Cyllid Tai yn unol â'r gyfradd a bennwyd yn y rheoliadau
- Gweddillion Cronfa Ddirprwyedig Ysgolion yn unol â Chynllun y Cyngor ar gyfer Rheoli Ysgolion yn Leol
- Adnoddau wrth gefn a glustnodwyd os yw'n cael ei dybio'n briodol.

8.2.8 DYLEDWYR CYFFREDINOL

Bydd dyledwyr yn cael eu cydnabod ar y Fantolen a'u mesur yn ôl gwerth teg y swm derbyniadwy pan fo derbyniadau wedi cael eu cydnabod. Ym mwyafrif yr achosion, gwerth teg fydd y gwerth ariannol ond, yn achos dyledwyr hirdymor, bydd y gwerth yn cael ei ddisgowntio yn ôl y gyfradd briodol i adlewyrchu gwerth teg. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Cronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

Lle mae referniw wedi'i gydnabod ond nad yw arian wedi'i dderbyn, cofnodir dyledwr am y swm perthnasol yn y Fantolen. Lle na ellir setlo dyledion, ysgrifennir cydbwysedd dyledwyr a chodir tâl am referniw ar gyfer yr incwm na allai gael ei gasglu.

Ni fydd incwm grant y cytunwyd arno mewn egwyddor yn cael ei gronni nes bod derbynny y grant wedi'i gymeradwyo.

8.2.9 CREDYDWYR CYFFREDINOL

Bydd credydwyd yn cael eu cydnabod ar y Fantolen a'u mesur yn ôl gwerth teg y swm taladwy pan gafodd nwyddau eu cyflenwi neu wasanaethau eu rhoi. Ym mwyafrif yr achosion, gwerth teg fydd y gwerth ariannol ond, yn achos credydwyd hirdymor, bydd y gwerth yn cael ei ddisgowntio yn ôl y gyfradd briodol i adlewyrchu gwerth teg. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

8.3 GWEITHREDIADAU CAFFAELEDIG A DARFODEDIG

Bydd incwm a gwariant mewn cysylltiad â gweithrediadau caffaeledig a darfodedig perthnasol yn cael eu dangos ar wahân ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Bydd unrhyw rwymedigaethau'n cael eu henwi mewn nodiadau ar y Fantolen.

8.4 ARIAN PAROD A CHYWERTHOEDD ARIAN PAROD

Yn cael eu cynrychioli gan gronfeydd sy'n cael eu dal ar gyfer ymrwymadau arian parod byrdymor yn hytrach na'u buddsoddi at ddibenion eraill, ac sy'n hawdd eu newid i symiau hysbys o arian parod. Bydd faint o arian parod a chywertthoedd arian parod sy'n cael eu diffinio felly'n cael eu pennu trwy gyfeirio at y rhagolygon llif arian dyddiol.

8.5 BUSNES HYFYW, EITHRIADOL, EITEMAU ANGHYFFREDIN, ADDASIADAU'R FLWYDDYN CYNT

Bydd y Datganiadau Ariannol yn cael eu paratoi ar sail busnes hyfyw oni bai fod bwriad gan y llywodraeth na fydd y gwasanaethau'n cael eu darparu mwyach.

Eitemau anghyffredin - Ni fydd unrhyw eitemau incwm neu wariant yn cael eu trin fel anghyffredin. Felly, bydd holl eitemau'n cael lle ar un o linellau penodedig y Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau neu'r Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

Eitemau eithriadol – pan fo eitemau incwm a gwariant yn berthnasol, bydd eu natur a'u maint yn cael ei ddatgelu ar wahân, naill ai ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu yn y nodiadau ar y cyfrifon.

Oni bai y cymeradwywyd fel arall gan y Cod, bydd addasiadau cyfnod blaenorol perthnasol yn peri ailddatgan ffigurau'r flwyddyn cynt a datgelu'r effaith.

8.6 DIGWYDDIADAU AR ÔL CYFNOD YR ADRODDIAD

Os yw'n berthnasol ar ddyddiad y Fantolen, bydd digwyddiadau perthnasol ar ôl diwedd cyfnod yr adroddiad yn newid y Datganiad Cyfrifon. Bydd digwyddiadau eraill yn cael eu datgelu gydag amcangyfrif o'r effaith ariannol debygol. O'i newid ar ôl ei gyhoeddi cyn cwblhau archwiliad, bydd y swyddog ariannol cyfrifol yn ailardystio bod y Datganiad Cyfrifon diwygiedig yn disodli'r un a gyhoeddwyd o'r blaen. Bydd perthnasedd yn cael ei ddiffinio fel y swm a amcangyfrifwyd gan Archwilio Cymru yn unrhyw flwyddyn, sef 1% o wariant crynswth ac eitemau sy'n cael eu hystyried o natur sensitif.

8.7 COSTAU AR GYLLID AM ASEDAU ANGHYFREDOL

8.7.1 ENILLION WRTH AILBRISIO

At ddibenion cyfrifo enillion a cholledion, y gost hanesyddol fydd gwerth presennol asedau unigol ar 31ain Mawrth 2007. Ym mwyafrif yr achosion bydd enillion wrth ailbrisiu'n cael eu credydu i'r Gronfa Ailbrisiu heblaw pan fo amhariad blaenorol wedi cael ei godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Dan yr amgylchiadau hyn bydd y cynnydd yn cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'i gymhwyso i weddill y golled gysylltiedig a gofnodwyd yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Bydd unrhyw gynnydd sy'n weddill heb ei gymhwyso'n cael ei gredydu i'r Gronfa Ailbrisiu.

8.7.2 COLLEDION AILBRISIO AC AMHARIAD

Caiff asedau eu hasesu bob blwyddyn am arwyddion o amhariad ac, os oes arwyddion a'r gwahaniaeth mewn gwerth cario'n berthnasol, caiff colled amhariad ei chydabod (yn unol â'r paragraff isod).

Caiff colledion sy'n deillio o ailbrisiadau ac amhariadau nad oes modd eu llyncu gan enillion ailbrisiu cronedig eu codi ar wasanaethau. Heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor bydd hyn yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

8.7.3 DIBRISIAD

Ac eithrio Eiddo Buddsoddi ac Asedau Treftadaeth sydd â bywydau amhenodol, ac Asedau'n Cael eu Hadeiladu nad ydynt mewn defnydd gweithredol, bydd dibrisiad ar holl asedau anghyfredol gyda bywyd defnyddiol cyfyngedig a, phan fo hynny'n berthnasol, bydd cydrannau ar wahân o'r ased yn cael eu nodi at ddibenion dibrisiad.

Bydd gwerth disgowntiedig clir Tai'r Cyngor yn cael ei ddosrannu rhwng tir ac adeiladau cyn cyfrifo dibrisiad.

Bydd y dull llinell syth yn cael ei ddefnyddio i amcangyfrif dibrisiad sydd i'w godi o'r dyddiad pan ddaw'r ased ar gael i'r gwasanaeth priodol i'w ddefnyddio yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor bydd hyn yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

8.8 BUDDIANNAU CYFLOGEION

8.8.1 BUDDIANNAU YN YSTOD CYFLOGAETH

Bydd costau cydnabyddiaeth arferol yn cael eu codi fel traul yn y cyfnod y maent yn berthnasol iddo. Bydd cronriad diwedd y flwyddyn yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr o unrhyw gostau perthnasol yn deillio o hawl i wyliau heb eu cymryd. Fodd bynnag, heb fod yn daliad at ddibenion trethu, bydd yn cael ei wyrddroi allan yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.8.2 BUDDIANNAU TERFYNIAD

Bydd buddiannau terfyniad yn cael eu codi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fo'r Cyngor yn ymroddi'n amlwg i derfynu cyflogaeth.

8.8.3 COST PENSIYNAU

8.8.3.1 CRONFA BENSIYNAU DYFED

Bydd y polisïau cyfrifyddu perthnasol i'r Gronfa'n cael eu pennu gan yr Awdurdod Gweinyddu, Cyngor Sir Gâr, sy'n cadw cyfrifon y Gronfa ac yn trefnu darparu gwybodaeth actiwaraid i'r awdurdodau cyfrannog.

Fel awdurdod cyflogi, bydd Cyngor Sir Penfro'n cynnwys costau cyfredol gwasanaethu pensiynau fel y cyfrifwyd gan actiwari'r Gronfa yng nghost gwasanaethau yn unol â gofynion Safon Adroddiadau Ariannol IAS19 oherwydd bod hyn yn cael ei gyfrif fel cynllun buddiant diffiniedig.

Bydd y taliadau hyn yn cael eu gwyrddroi allan yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd a chynnwys y gwir gyfraniadau a dalwyd i'r Gronfa er mwyn sicrhau bod y gost gywir yn cael ei chodi ar drethdalwyr y cyngor. Bydd costau pensiynau'n cael eu cynnwys yn y Cyfrif Cyllid Tai i adlewyrchu gofynion IAS19 mor bell ag y bo modd penderfynu'n ddibynadwy.

Bydd asedau a dyledion yn ymwneud â'r Cyngor yn cael eu datgelu ar y Fantolen.

8.8.3.2 CYNLLUN PENSIYNAU ATHRAWON

– Yn achos athrawon, mae pensiynau “heb gronfa” a chânt eu talu o gyfraniadau blynyddol ac, felly, ni fydd unrhyw gyfrifoldeb dros fuddiannau'r dyfodol yn cael ei gydnabod ym Mantolen y Cyngor. Mae'r cynllun yn cael ei gyfrif amdano fel cynllun cyfraniadau diffiniedig a chaiff cyfraniadau taladwy'r Cyngor eu codi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cyfunol.

8.9 STOCIAU A GWAITH AR Y GWEILL

Bydd stociau yn storfeydd y Cyngor yn cael eu prisiau fel yr isaf o gost a gwerth gwiredadwy net.

Bydd gwaith ar y gweill, gyda'r Cyngor fel contractwr, yn cael ei brisio yn ôl gwerth teg swm y contract sy'n dderbyniadwy.

8.10 FINANCIAL INSTRUMENTS

Dosbarthiad Offerynnau Ariannol

Mabwysiadodd yr Awdurdod Offerynnau Ariannol IFRS 9 o 1 Ebrill 2018 ymlaen. Mae 3 newid allweddol:

- **Ail-fesur benthyciadau wedi'u haddasu**

Mae'r Cyngor yn amorteiddio cost premiwm a gostyngiadau sy'n gysylltiedig ag aildrefnu dyledion gan ddefnyddio'r *override* statudol gydag unrhyw symiau heb eu hamorteiddio yn cael eu dangos yn y cyfrif *override* statudol (FIAA). Adolygwyd y driniaeth hon fel rhan o fabwysiadu IFRS 9. Mae'r Cyngor wedi defnyddio triniaeth gyfrifo briodol ac o ganlyniad nid oes angen newid triniaeth wrth drosglwyddo i Offerynnau Ariannol IFRS 9.

- **Amhariad ar Asedau Ariannol**

Cyfrifir colledion amhariad i adlewyrchu'r disgwyliad efallai na fydd llif arian yn digwydd oherwydd y gallai'r benthyciwr fethu â chydymffurfio â'i rwymedigaethau. Cydnabyddir hyn yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaeth fel amhariad ar enillion neu golled.

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu ymagwedd syml tuag at amhariad yn unol â'r Cod ac mae'n mesur y golled ar gyfer Dyledwyr Masnach yn ôl swm sy'n hafal i golled oes ddisgwyliedig gan ddefnyddio darpariaeth yn seiliedig ar gyfuniad o oed dyled a chyfraddau casglu hanesyddol. Mae'r dull hwn yn sicrhau cydnabyddiaeth gynnar o amhariad ar yr ased ariannol.

Mae benthyciadau i Drydydd Parti wedi'u hadolygu'n ofalus o dan y model colled credyd disgwyliedig newydd i sicrhau bod unrhyw golled credyd yn cael ei gydnabod yn gynnar. Pan yn

ystyried gwybodaeth hanesyddol, gyfredol a blaengar nid oes gofyniad i gydnabod unrhyw golled credyd.

Ni fu unrhyw newid o ganlyniad i weithredu IFRS 9.

• Dosbarthiad Offerynnau Ariannol

Mae dosbarthiad Asedau Ariannol bellach yn cael eu pennu gan eu nodweddion a'r model busnes y cawsant eu caffael oddi tanynt. Mae yna 3 model:

a) Cost Amorteiddiedig

Mae'r ased ariannol yn cael ei ddal mewn model busnes a'i nod yw dal asedau ariannol er mwyn "casglu llif arian cytundebol". Taliadau o brif [gyfrifon] a llog yn unig yw llif arian.

b) Gwerth Teg Trwy Incwm Cynhwysfawr Arall

Mae'r ased ariannol yn cael ei ddal o fewn model busnes y mae ei amcan yn cael ei gyflawni trwy "gasglu llif arian cytundebol a gwerthu asedau ariannol"

c) Gwerth Teg Trwy Elw a Cholled

Pob cyfuniad arall o fodel busnes a llif arian cytundebol.

Offerynnau Ariannol	Cost Amorteiddiedig	Gwerth Teg (CI)	Gwerth Teg (P&L)
Asedau Ariannol			
Buddsoddiadau Tymor Byr	✓		
Galwad Banc / Cyfwerth ag Arian Parod	✓		
Dyledwyr			✓
Rhwymedigaethau Ariannol			
Benthyca Tymor Byr	✓		
Benthyca Hirdymor	✓		

Ar ôl yr adolygiad, nid oes angen newid triniaeth wrth drosglwyddo i IFRS 9.

8.10.1 YMRWYMIADAU ARIANNOL

8.10.1.1 CYDNABOD A MESUR

Bydd benthyca'n cael ei gydnabod pan gaiff yr arian parod ei dderbyn oddi wrth y rhoddwr benthyg a bydd yn cael ei fesur i ddechrau yn ôl gwerth teg, sef amcangyfrif o gost adbrynu'r ddyled.

Yn gyffredinol, bydd portffolio dyledion y Cyngor yn cael ei ddosbarthu a'i gofnodi ar y Fantolen fel ymrwymiad ariannol yn cael ei ddal am y gost wedi'i hamorteiddio. Yn ymarferol mae hyn yn golygu y bydd y ddyled a gododd y Cyngor o'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn cael ei chofnodi fel y prifswm ad-daladwy ynghyd â'r llog cronedig ar ddyddiad y Fantolen. O ran benthyciadau'r farchnad bydd y gwerth wedi'i amorteiddio'n cael ei amcangyfrif trwy addasu y gwerth aeddfedu i gyfrif llog cronedig ynghyd ag addasiad (addasiad cyfradd log effeithiol) i lyfnu effaith unrhyw daliadau llog neu breimiwm grisiog sy'n ddyledus dros fywyd y benthyciadau. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud drwy'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a, heb fod wedi'i gyllido o adnoddau cyllid, bydd y swm yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

Yn achos benthyciadau Opsiynau Rhoddwyr a Chymerwyr Benthyg (LOBO) bydd yn cael ei gymryd yn ganiataol y bydd y benthyciad yn parhau am eu cyfnod cytundebol llawn wrth gyfrifo'r

addasiad, oni bai y cafwyd rhybudd gan y rhoddwr benthycio y bydd y benthyciad yn cael ei alw'n ôl yn gynharach.

Bydd y portffolio dyledion, wedi'i fesur yn ôl gwerth teg, yn cael ei hysbysu mewn nodyn ar y Fantolen yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn.

Bydd unrhyw fenthyciadau di-log neu fenthyciadau a gymrwyd islaw cyfraddau'r farchnad yn cael eu hysbysu yn unol â pholisi cyfrifyddu 8.10.2.

8.10.1.2 DATGYDNABOD, ENILLION A CHOLLEDION ADBRYNU CYNNAR

Pan gaiff benthyciad ei adbrynu a/neu ei ddisodli / addasu'n sylweddol, bydd yr ymrwymiad yn cael ei drin fel pe bai wedi'i ddiddymu a'r benthyciad yn cael ei ddileu o'r Fantolen. Bydd unrhyw enillion a cholledion wrth ad-dalu neu dalu benthyciadau'n ôl yn gynnwys yn cael eu credydu a'u debydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ym flwyddyn yr adbrynu / setliad.

Fodd bynnag, mae rheoliadau'n caniatáu gwasgaru'r effaith ar Weddill y Gronfa Gyffredinol dros flynyddoedd a ddaw. Bydd y cynnydd / golled yn cael ei wasgaru dros y cyfnodau a bennwyd yn y rheoliadau. Bydd cysoni rhwng symiau a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r taliad clir sy'n ofynnol yn ôl rheoliad yn erbyn Gweddill y Gronfa Gyffredinol yn cael ei reoli trwy drosglwyddiad i neu o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

Pan fo ad-daliad wedi digwydd fel rhan o ad-drefnu'r portffolio benthyciadau sy'n golygu newid neu gyfnewid offerynnau presennol nad yw'n sylweddol, bydd y premiwm neu ostyngiad yn cael ei dynnu o neu ychwanegu at gost y benthyciad newydd neu addasedig wedi'i hamorteiddio a bydd y trosglwyddiad i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cael ei wasgaru dros fywyd y benthyciad a newidiwyd trwy addasiad i'r gyfradd log effeithiol.

Diffiniad wedi'i addasu'n sylweddol fydd pan fo gwerth presennol llif arian clir (gan gynnwys premiymau a gostyngiadau) y trefniant newydd o leiaf 10% yn wahanol i werth presennol disgowntiedig gweddill y llifau arian dan y trefniant gwreiddiol.

Bydd addasiadau priodol yn deillio o adennill dyledion yn cael eu gwneud i Ddatganiadau'r Cyfrif Cyllid Tai yn unol â'r penderfyniad statudol perthnasol.

8.10.2 BENTHYCIADAU MEDDAL

8.10.2.1 BENTHYCIADAU

Pan fo'r Cyngor yn rhoi benthyciadau sy'n ddi-log neu islaw cyfraddau'r farchnad, bydd y benthyciad yn cael ei gofnodi i ddechrau yn ôl gwerth teg yn y cyfrifon trwy ddisgowntio derbyniadau arian parod y dyfodol yn ôl cyfradd gyffredol y farchnad a chodi'r gwahaniaeth rhwng yr arian a fenthycwyd a'i werth yn y farchnad (colli llog) ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd llog y farchnad sy'n ddyledus ymhob blwyddyn yn cael ei gyfrifo ar y gweddill disgowntiedig gan ddefnyddio cyfradd y farchnad a'i gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd cynnydd yn y llog a llog y farchnad, neu'r gwahaniaeth rhwng llog y farchnad a chytundebol, heb fod yn gostau priodol ar Gronfa'r Cyngor, yn cael eu gwyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

8.10.2.2 CYMRYD BENTHYG

Pan fo'r Cyngor yn cymryd benthycio arian yn ddi-log neu islaw cyfraddau'r farchnad, bydd y benthyciad yn cael ei gofnodi i ddechrau yn ôl gwerth teg yn y cyfrifon trwy ddisgowntio'r ad-daliadau arian parod yn y dyfodol yn ôl cyfradd gyffredol y farchnad a chredydu'r gwahaniaeth

rhwng y benthyciad a'i werth yn y farchnad (ennill llog) i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd llog y farchnad sy'n ddyledus ymhob blwyddyn yn cael ei gyfrifo ar y gweddill disgowntiedig gan ddefnyddio cyfradd y farchnad a'i godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd y disgownt a llog y farchnad, neu'r gwahaniaeth rhwng llog y farchnad a chytundebol, heb fod yn gostau priodol ar Gronfa'r Cyngor, yn cael eu gwyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

8.10.3 BUDDSODDIADAU

8.10.3.1 CYDNABOD A MESUR

Bydd buddsoddiad yn cael ei gydnabod pan fo gan bwy bynnag sydd i dderbyn yr arian parod hawl gytundebol i'r ased a bydd yn cael ei fesur i ddechrau yn ôl gwerth teg, sef amcangyfrif o'r swm derbyniadwy pe bai'r buddsoddiad yn cael ei sylweddu. Bydd y portffolio buddsoddiadau, yn cael ei fesur yn ôl gwerth teg, yn cael ei hysbysu mewn nodyn ar y Fantolen yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn.

Yn gyffredinol bydd portffolio buddsoddiadau'r Cyngor yn cael ei ddosbarthu fel benthyciadau a symiau sy'n dderbyniadwy yn ôl eu cost wedi'i hamorteiddio. Yn ymarferol mae hyn yn golygu y bydd y buddsoddiadau sydd gan y Cyngor gydag eraill cymeradwy yn cael eu hysbysu yn ôl gwerth wedi'i amorteiddio trwy addasu'r prifsymiau a fuddsoddwyd i ganiatáu cyfartalu'r ddychweleb dros fywyd y buddsoddiad. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud drwy'r Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol. Bydd unrhyw fuddsoddiadau ar gael i'w gwerthu'n cael eu hysbysu yn ôl gwerth teg yn unol ag IFRS13.

8.10.3.2 DATGYDNABOD, ENILLION A CHOLLEDION

Pan fo buddsoddiad yn cael ei sylweddu bydd yr ased yn cael ei ddileu o'r Fantolen. Nid yw'r mathau o fuddsoddiad sy'n gymeradwy i'r Cyngor yn caniatáu unrhyw gynnydd neu golled ar y farchnad. Os digwydd colled yn deillio o fethiant gwrthbarti, bydd darpariaeth yn cael ei gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel mae rheoliad yn caniatáu.

8.10.4 SAIL TALIADAU AR GYFER AD-DALU DYLEDION

Bydd y lleiafswm (MRP) sy'n cael ei farnu'n ddoeth yn cael ei godi ar y Datganiadau Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer Cronfa'r Cyngor a'r HRA yn unol â chanllawiau statudol ac ar sail y Polisi Blyneddol Isafswm Darpariaeth Refeniw i'w gymeradwyo gan y Cyngor.

Blwyddyn	MRP Gwirfoddol Ychwanegol £'000	MRP Gwirfoddol Ychwanegol Cynyddus £'000
2019-20	1,633	1,633
2020-21	-	1,633

8.10.5 CONTRACTAU GWARANTU BENTHYCIADAU ARIANNOL

8.10.5.1 CYDNABOD

Caiff gwarantau'n ymwneud â gallu parti arall i ad-dalu dyled eu cydnabod ar werth teg trwy godi tâl ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a sefydlu Cronfa Rhwymedigaeth Ariannol Wrth Gefn.

8.10.5.2 MESUR

Os na chaiff premiwm ei godi ar bwy bynnag sy'n ceisio'r warant, bydd y swm yn cael ei amcangyfrif trwy ystyried tebygolrwydd galw ar y warant. Caiff unrhyw swm sy'n cael ei warantu ei ailasesu a/neu ei amorteiddio bob blwyddyn i adlewyrchu amgylchiadau sy'n newid.

8.11 DYLEDION GOHIRIEDIG

Bydd dyledion sydd, trwy drefniant, yn daladwy rywbryd yn y dyfodol trwy swm blynyddol dros gyfnod yn cael eu dangos ar wahân a'u dosbarthu fel dyledion hirdymor ar y Fantolen.

8.12 TROSI ARIAN TRAMOR

Pan fo'r Awdurdod wedi cyfranogi mewn trafodiad a nodwyd mewn arian tramor, caiff y trafodiad ei drosi i sterling ar y gyfradd gyfnewid sy'n berthnasol ar y dyddiad yr oedd y trafodiad yn effeithiol. Pan fo symiau mewn arian tramor yn aros yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn, cânt eu haildrosi ar y gyfradd gyfnewid ar 31 Mawrth. Caiff enillion neu golledion canlyniadol eu cydnabod ar linell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

8.13 GRANTIAU'R LLYWODRAETH A CHYFRANIADAU ERAILL

8.13.1 CYFFREDINOL

Bydd grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill yn cael eu cyfrif amdanynt ar sail croniadau, ar ôl cydymffurfio ag amodau eu derbyn a phan fo sicrwydd rhesymol y bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei dderbyn.

8.13.2 GRANTIAU A CHYFRANIADAU CYLLID

Pan fo grant neu gyfraniad cyllid wedi'i dderbyn, ac amodau'n disgwyl sylw ar ddyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei gydnabod fel derbyniad o flaen llaw. Pan fo amodau'r grant yn cael eu cyflawni bydd yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel incwm a'i gyfateb yn y cyfrifon cyllid gwasanaethau gyda'r gwariant y mae'n berthnasol iddo. Bydd grantiau a chyfraniadau cyffredinol, e.e. Grant Cynnal Cyllid, ailddosbarthiad NNDR yn cael eu datgelu fel un neu fwy o eitemau ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

8.13.3 GRANTIAU A CHYFRANIADAU AT DDIBENION CYFALAFOL

Pan fo grant neu gyfraniad cyfalaf wedi'i dderbyn, ac amodau'n disgwyl sylw ar ddyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei gydnabod fel rhan o'r Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw. Pan fo'r amodau wedi cael eu cyflawni, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei drosglwyddo o'r Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw a'i gydnabod fel incwm yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel incwm grantiau amhenodol.

Nid yw grantiau a chyfraniadau sy'n cyllido gwariant cyfalaf ac Asedau Rhoddedig a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn incwm priodol i'r Gronfa Gyffredinol neu'r Cyfrif Cyllid Tai a bydd cyfrif am y symiau hyn fel a ganlyn:

- Os gwnaed y gwariant sydd i'w gyllido o'r grant neu gyfraniad hwnnw erbyn dyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei drosglwyddo o'r Gronfa Gyffredinol (neu'r Cyfrif Cyllid Tai) i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf, gan adlewyrchu cymhwyso adnoddau cyfalaf i gyllido gwariant. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

- Pan na wnaed y gwariant sydd i'w gyllido o'r grant neu gyfraniad hwnnw erbyn dyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig (yn adran cronfeydd defnyddiadwy'r Fantolen), gan adlewyrchu ei statws fel adnodd cyfalafol ar gael i gyllido gwariant. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd. Rywbryd yn y dyfodol, pan fydd y gwariant yn digwydd, bydd y grant neu gyfraniad (neu ran ohono) yn cael ei drosglwyddo o'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf, gan adlewyrchu cymhwyso adnoddau cyfalaf i gyllido gwariant. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.13.4 AD-DALU

Bydd unrhyw ad-daliad yn cael ei gymhwyso'n gyntaf i unrhyw dderbyniad neu gyfraniad a gafwyd o flaen llaw. I'r graddau y mae'r ad-daliad yn fwy nag unrhyw dderbyniad o'r fath o flaen llaw, neu os nad oes unrhyw dderbyniad o flaen llaw'n bodoli, bydd yr ad-daliad yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel traul. Bydd ad-daliad grant cyfalaf yn cael ei drosglwyddo o'r Gronfa Gyffredinol (neu'r Cyfrif Cyllid Tai) i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.14 ASEDau ANGHYFREDOL

8.14.1 CYDNABYDDIAETH

Bydd holl wariant ar gaffael, creu neu wella asedau anghyfredol yn cael ei gyfalafu yn y cyfrifon ond bod yr ased anghyfredol yn dod â buddiannau economaidd i'r Awdurdod yn y dyfodol a'r gwasanaethu sy'n cael eu darparu ganddo'n para am gyfnod o fwy na blwyddyn a bod modd ei fesur yn ddibynadwy. Bydd y costau hyn yn cynnwys gwariant dilynol sy'n gwella, disodli (rhan neu'r cyfan) neu wasanaethau'r ased.

Bydd cost gwaith atgyweirio a chynnal arferol sydd heb fod yn adeileddol cysylltiedig â gweithredu'r asedau sefydlog yn cael ei godi'n uniongyrchol ar gyfrifon cyllid gwasanaethau.

- Rhaid cyfrif am gydrannau tir ac adeiladau asedau anghyfredol ar wahân. Bydd asedau'n cael eu cydnabod ar sail cydrannau pan fo:
- cydran unigol yn berthnasol i gost a/neu weithredu'r ased hwnnw a bod amcangyfrif o fywyd defnyddiol y gydran honno'n sylweddol wahanol i gydrannau eraill yr ased.

Pan gaiff cydrannau eu disodli neu adfer, bydd y symiau cario presennol ar y Fantolen yn cael eu hanghydnabod cyn cydnabod y gydran newydd.

8.14.2 DOSBARTHAD

Eiddo, Peiriannau ac Offer – yn cwmpasu holl asedau gyda sylwedd diriaethol (asedau diriaethol) sy'n cael eu dal i'w defnyddio wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau a gwasanaethau, ar rent i eraill, neu at ddibenion gweinyddol, a disgwyl eu defnyddio yn ystod mwy nag un cyfnod.

Eiddo Buddsoddi – yn cael ei ddal yn unig i ennill rhenti neu at ddibenion cynnydd cyfalaf neu'r ddau, i gael ei ddosbarthu fel Eiddo Buddsoddi.

Asedau Treftadaeth – yn cael eu dal a'u cynnal yn bennaf am eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant, a'u cadw mewn ymddiried ar ran cenedlaethau a ddaw.

Asedau Rhoddedig – i gael eu cynnwys yn y dosbarth asedau priodol ar sail defnydd.

8.14.3 PRISIO DECHREUOL

Gwerthoedd Asedau Anghyfredol – i gael eu cydnabod i ddechrau am y gost gan gydnabod holl wariant ar sail cronïadau sydd i'w briodoli'n uniongyrchol i ddod â'r ased i'w ddefnydd arfaethedig (RIBA cyfnod 3 ymlaen fel arfer).

Pan nad oes unrhyw amodau perthnasol i'r ased nad ydynt wedi'u cyflawni ar gyfer Asedau Rhodd neu Asedau a Gyfnewidiwyd am Gydnabyddiaeth Anariannol, caiff gwerth teg yr ased ei gydnabod ar y fantolen ac yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Caiff yr olaf ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Pan fo amodau ynghlwm wrth ased rhodd caiff yr ased ei gydnabod ar y fantolen ac yn y Cyfrif Asedau Rhodd hyd nes y caiff yr amodau eu bodloni.

Asedau Treftadaeth – i gael eu prisio am y gost neu werth, trwy ddull priodol, os oes un ar gael.

8.14.4 PRISIO DILYNOL

Bydd mesur ar ôl cydnabyddiaeth ar y sail a argymhellwyd gan CIPFA ac yn unol â'r Egwyddorion Datganiadau Prisio Asedau a Nodiadau Esboniadol a gyhoeddwyd gan Sefydliad Brenhinol y Syrfeyr Siartredig (RICS):

- Bydd gwerth presennol Eiddo'n cael ei gynnwys ar y Fantolen, i'w ddiffinio fel yr isaf o werth gwiredadwy net yn ei ddefnydd presennol neu, yn absenoldeb marchnad weithredol oherwydd natur arbenigol yr ased, y gost amnewid ddibrisiedig.
- Bydd cost hanesyddol Peiriannau ac Offer yn cael ei gario am fel dirprwy dros werth presennol.
- Bydd gwerth presennol Tai'r Cyngor yn cael ei gynnwys ar y Fantolen yn eu defnydd presennol fel tai cymdeithasol sydd i'w ddeillio trwy ostwng gwerth y farchnad yn ôl ffactor sy'n adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng rhenti masnachol a chymdeithasol.
- Bydd gwerth teg Eiddo Buddsoddi'n cael ei gynnwys ar y Fantolen, i'w ddiffinio fel faint fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd uchaf a gorau llai cost ei werthu yn unol â gofynion IFRS13. Bydd asedau'n cael eu hailbrisio i werth teg cyn cael eu hailddosbarthu'n Eiddo Buddsoddi neu Asedau Mewn Llaw i'w Gwerthu.
- Bydd gwerth teg asedau dros ben yn cael ei gynnwys ar y fantolen, i'w ddiffinio fel faint fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd uchaf a gorau llai cost ei werthu yn unol â gofynion IFRS13.
- Bydd cost hanesyddol glir o ddibrisiad pan fo hynny'n briodol isadeiledd, asedau cymunedol, ac asedau'n cael eu hadeiladu at ddefnydd gweithredol, yn cael ei chynnwys ar y Fantolen.
- Bydd gwerth presennol unrhyw asedau a gafwyd am gydnabyddiaeth heblaw arian yn cael ei gynnwys ar y Fantolen.
- Yn gyffredinol bydd Asedau Treftadaeth yn cael eu prisio am eu cost hanesyddol neu drwy ddefnyddio'u gwerth a yswiriwyd fel dirprwy dros werth presennol.
- Ni fydd ailbrisio'n digwydd ar adeg gwared.

Bydd prisio'n digwydd o fewn cyfnod o 5 mlynedd dreigl gyda newidiadau mewn gwerthoedd yn cael eu gwneud yn y flwyddyn pan fyddant yn digwydd, a 31^{ain} Mawrth fel y dyddiad gweithredol. Bydd newidiadau sylweddol ym mhatrwm treuliant economaidd sy'n digwydd i unrhyw ased sylweddol neu grŵp o asedau yn unrhyw flwyddyn yn cael eu cydnabod yn y flwyddyn honno.

Bydd yr asedau'n cael eu prisio gan brisiwr penodedig y Cyngor a fydd â chymwysterau priodol.

8.14.5 BYWYD ASED AU

Bydd gweddill bywyd defnyddiol asedau, wedi'i amcangyfrif ar sail cydrannau os yw hynny'n briodol, yn adlewyrchu cyfnod gweddill defnydd disgwylidig yr ased i'r Awdurdod a bydd yn cael ei benderfynu trwy ystyried y defnydd disgwylidig, traul ffisegol, oed, anarferiant, math o adeiledd, cyflwr, atgyweiriad a gwelliant, a chyfyngiadau cyfreithiol neu debyg ar ddefnyddio'r ased (e.e. terfyn prydles).

Bydd amcangyfrifon o weddill bywydau defnyddiol yn cael ei wneud bob blwyddyn, os yw hynny'n briodol, a phob tro y caiff yr ased ei ailbriso.

8.14.6 MÂN WARIANT

Bydd gwariant mwy na £10,000 neu wariant ar asedau gyda bywyd defnyddiol uwchlaw 12 mis yn cael ei gyfalafu.

8.15 ASED AU ANNIRIAETHOL

Yn gyffredinol, bydd gwariant ar bethau anniriaethol a brynwyd yn allanol ac asedau anniriaethol a ddatblygwyd yn fewnol yn cael eu codi ym mlwyddyn ei wario dan bennawd y gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Fodd bynnag, yn achos asedau a ddatblygwyd yn fewnol, os oes tystiolaeth bod marchnad barod yn bodoli ac, yn y ddwy enghraifft, bod modd sicrhau amcangyfrif o fywyd defnyddiol cyfyngedig, bydd gwerth presennol yr ased yn cael ei hysbysu ac mae modd ei ddileu dros gyfnod sy'n gyson â threuliant buddiannau economaidd; bydd priodoldeb y cyfnod amorteiddio'n cael ei adolygu bob blwyddyn.

8.15.1 YMCHWIL A DATBLYGIAD

Bydd gwariant ar ymchwil a datblygiad yn cael ei ystyried fel rhan o weithrediadau sy'n parhau a'i ddileu fel arfer pan fydd yn digwydd.

8.16 CYFALAFU COSTAU BENTHYCA

Mae modd cyfalafu costau benthyca sydd i'w priodoli'n uniongyrchol i gaffael, adeiladu a chomisiynu ased sy'n cymryd mwy na 12 mis i fod yn barod ar gyfer ei ddefnydd arfaethedig. Heblaw benthyca a glustnodwyd yn benodol ar gyfer prosiect, bydd y costau benthyca perthnasol yn cael eu penderfynu trwy gyfrifo cyfradd gyfalafu, sef cyfartaledd pwysol y costau benthyca cysylltiedig sydd heb eu talu am y cyfnod dan sylw.

Bydd unrhyw gostau benthyca sy'n cael eu cyfalafu yn unrhyw flwyddyn yn cael eu datgelu ar wahân.

8.17 CYLLIDO GWARIANT CYLLIDOL O GYFALAF TRWY STATUD

Bydd taliadau sydd dan ddeddfwriaeth yn cael eu cyllido o adnoddau cyfalaf ond heb greu unrhyw asedau sefydlog yn cael eu codi ar y gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Oherwydd nad yw'n cael ei gyllido o adnoddau cyllid, bydd y swm yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd gyda swm cyfartal yn cael ei godi ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

8.18 ASED AU MEWN LLAW I'W GWERTHU

Bydd asedau sy'n cyrraedd pob un o'r meini prawf canlynol yn cael eu dangos fel asedau cyfredol ar y Fantolen:

- Mae'r ased (neu grŵp gwared) ar gael i'w werthu ar unwaith yn ei gyflwr presennol yn amodol ar delerau sy'n arferol ac arferedig ar gyfer gwerthu asedau (neu grwpiau gwared) o'r fath.
- Mae'r gwerthiant yn debygol dros ben; yr haen reoli briodol yn ymrwymo i gynllun i werthu'r ased (neu grŵp gwared) a rhaglen weithredol i leoli prynwr a chwblhau'r cynllun wedi'i ddechrau.
- Mae'r ased (neu grŵp gwared) cael ei farchnata'n weithredol i'w werthu am bris sy'n rhesymol mewn perthynas â'i werth teg.
- Mae disgwyl i'r gwerthiant gael ei gydnabod fel gwerthiant cyflawn cyn pen blwyddyn o ddyddiad ei ddosbarthu a'r camau gofynnol i gwblhau'r cynllun yn dangos ei bod yn annhebygol y bydd newidiadau sylweddol yn cael eu gwneud i'r cynllun neu y bydd y cynllun yn cael ei dynnu'n ôl.

Os nad yw'r meini prawf uchod yn cael eu cyrraedd bydd yr ased yn dal i gael ei gyfrif yn y categori asedau anghyfredol priodol.

8.19 GWARED ASEDAU

Bydd enillion gwaredu a'r gwerth cario'n cael eu cofnodi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrdroi i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf a'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn ôl eu trefn. Bydd unrhyw weddill ar y Gronfa Ailbrisio o ran yr ased a waredwyd yn cael ei ddileu'n uniongyrchol i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Yn achos Asedau Rhoddedig, bydd unrhyw weddill ar y Cyfrif Asedau Rhoddedig yn cael ei gydnabod fel diffyg neu warged yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel Gwariant Gweithredu Arall. Am nad yw'n cael ei ariannu gan adnoddau refeniw nac incwm refeniw, caiff y swm ei wrthdroi yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn gan swm cyfwerth a godir ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Bydd y derbyniadau o wared asedau Tai'r Cyngor yn cael ei roi o'r neilltu fel darpariaeth ar gyfer ad-dalu dyledion HRA yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Bydd arian a dderbyniwyd o werthu tai cyngor yn cael ei ddefnyddio ar gyfer swyddogaethau'r Cyfrif Cyllid Tai yn unig.

Bydd llog a enillwyd ar fuddsoddi derbyniadau cyfalaf mewn llaw yn cael ei gredydu i Gronfa'r Cyngor.

Nid oes modd trin derbyniadau dan £10,000 a derbyniadau amrywiol heb fod yn perthyn i werthu asedau fel eitemau cyfalaf a byddant yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'u neilltuo i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.20 PRYDLESI A THREFNIADAU PRYDLESOL

8.20.1 CYDNABOD A DOSBARTHU

Bydd prydlesi a threfniadau ariannol tebyg yn cael eu dosbarthu naill ai fel prydlesi cyllidol neu brydlesi gweithredol. Diffiniwyd prydlesi cyllidol fel trefniadau lle bydd holl beryglon a gwobrau sy'n cyd-fynd â pherchenogaeth yn trosglwyddo'n sylweddol i'r prydlesai ond bod teitl yn gallu trosglwyddo maes o law neu beidio. Bydd prydlesi gweithredol yn cael eu diffinio fel holl drefniadau prydlesol eraill. Wrth ystyried prydlesi eiddo, bydd tir ac adeiladau'n cael eu hystyried ar wahân at ddibenion dosbarthu, gyda thir sydd â bywyd bythol yn cael ei gydnabod yn gyffredinol fel prydles weithredol.

8.20.2 CAFFAELIADAU (Y CYNGOR FEL PRYDLESAI)

Prydlesi Cyllidol – fydd yn cael eu cofnodi ar y Fantolen fel asedau a dyledion cyfartal yn y categori priodol yn ôl gwerth teg yr eiddo neu, os yw'n is, gwerth presennol y lleiafswm taliadau prydles – y

gyfradd ddisgowntio berthnasol yw'r un ymhlyg yn y brydles. Ar ôl hynny mae asedau'n agored i ailbrisio a dibrisio yn unol â Pholisi Cyfrifyddu 8.14.

Bydd y ddyled gyfalafol sydd heb ei thalu'n cael ei lleihau yn ôl elfen gyfalaf y tâl rhentu. Bydd swm cyfartal â'r ad-daliad cyfalaf blynyddol yn cael ei gynnwys yn yr isafswm darpariaeth reffeniwr sy'n cael ei neilltuo o'r cyfrif cyllid bob blwyddyn.

Bydd y taliad cyllid yn cael ei godi ar gyfrif cyllid y gwasanaeth ar sail gyson dros gyfnod y brydles.

Prydlesi Gweithredol – bydd cyfan y rhent taladwy dan brydlesi gweithredol yn cael ei godi ar gyfrif cyllid y gwasanaeth priodol ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

8.20.3 GWAREDIADAU (Y CYNGOR FEL PRYDLESWR)

Prydlesi Cyllidol – bydd asedau sy'n cael eu gwared dan brydlesi cyllidol yn cael eu dileu o'r Fantolen a chydabod swm ar y Fantolen fel dyled dderbyniadwy sy'n adlewyrchu'r buddsoddiad clir yn y brydles yn ôl diffiniad y safon gyfrifyddu briodol.

Bydd elfen gyfalaf unrhyw rent dyladwy dan brydles gyllidol yn cael ei gyfrif fel derbyniad cyfalaf, y dyledwr a'r ddyled gyfartal yn cael eu lleihau'r un faint. Bydd yr elfen gyllid yn cael ei thrin fel incwm cyllid.

Prydlesi Gweithredol – bydd asedau ar rent dan brydlesi gweithredol yn cael eu dangos yn y categori priodol ar y Fantolen a'u dibrisio yn unol â pholisi cyfrifyddu arferol.

Bydd incwm dyledus dan brydlesi gweithredol yn cael eu trin fel incwm cyllid a'i gydnabod ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

8.20.4 TREFNIADAU GWERTHU A PHRYDLESU'N ÔL

Os caiff ased ei werthu a'i brydlesu'n ôl bydd y polisi canlynol yn berthnasol:

- Os dosbarthwyd y trefniant prydlesu'n ôl fel prydles gyllidol, nid oes modd ystyried y trafodiad fel gwarediad gwirioneddol, a bydd unrhyw dderbynion gwerthiant sydd uwchlaw swm cario'r ased yn cael eu hamorteiddio dros gyfnod y brydles ar y sail bod y prydleswr yn darparu cyllid i'r Cyngor.
- Os dosbarthwyd y trefniant prydlesu'n ôl fel prydles weithredol, a'r ddau drafodiad yn ôl gwerth teg, bydd unrhyw dderbynion gwerthiant uwchlaw ased a brisiwyd yn ôl gwerth teg yn cael ei gydnabod fel incwm ym mlwyddyn y gwarediad. Os yw'r pris gwerthu uwchlaw gwerth teg, bydd unrhyw dderbynion gwerthiant uwchlaw swm cario'r ased yn cael eu hamorteiddio dros gyfnod y brydles. Os yw'r pris gwerthu islaw gwerth teg, bydd unrhyw golled yn cael ei chydabod ar unwaith.

8.20.5 TREFNIADAU'N CYNNWYS PRYDLES

Bydd trefniadau, heblaw'r rhai a wnaed yn benodol dan drefniadau Menter Cyllid Preifat neu Bartneriaeth Cyhoeddus Preifat, sy'n trawsgludo hawl i ddefnyddio ased yn cael eu hasesu i weld a ydynt yn cynnwys trefniant prydlesu cynhenid gyferbyn â meini prawf yr ased sydd angen ei ddefnyddio i gyflawni telerau'r trefniant a bod y trefniant yn trawsgludo'r hawl i ddefnyddio'r ased hwnnw. Os bernir bod trefniant yn cynnwys les, yna bydd y polisïau uchod ar gyfer lesoedd yn berthnasol.

8.21 CYNLLUNIAU MENTER CYLLID PREIFAT

O ran y cynllun PFI yr aethpwyd iddo yn ystod 2000-01, pan gaiff ei ystyried bod yr asedau dan reolaeth y Cyngor, byddant yn cael eu cydnabod ar y Fantolen dan y categori asedau priodol a'u hamharu a'u dibrisio yn unol â pholisi 8.14 uchod. Bydd dyled gyfalafol gysylltiedig yn cael ei chydnabod ar yr un pryd a'i lleihau yn ôl elfen gyfalaf y taliad i weithredwr y PFI. Bydd y swm hwn yn cael ei ddefnyddio fel dirprwy dros ddibrisio'r ased a bydd swm cyfartal yn cael ei gynnwys yn yr isafswm darpariaeth refeniw a neilltuwyd o gyfrif cyllid y gwasanaeth bob blwyddyn.

Bydd yr elfen gyllid sy'n ddyledus i'r gweithredwr yn cael ei deillio o'r gyfradd log ymhlyg yn y contract ac, ynghyd â thaliadau eraill sy'n daladwy i'r gweithredwr, bydd yn cael ei chodi ar adran gwasanaeth priodol y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd unrhyw daliadau adnewyddu ar ddiwedd bywyd y mae modd eu nodi'n ddibynadwy yn y contract yn cael eu cydnabod fel rhagdaliad ar y Fantolen hyd nes bydd gwariant gan y gweithredwr. Bydd addasiad rhwng gwir gost a thaliad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd unrhyw gcontractau yn y dyfodol yn cael eu hasesu yng ngoleuni'r safonau ac arferion cyfrifyddu perthnasol i benderfynu a oes angen i'r Cyngor gydnabod ased a dyled gyfalafol yn ei gyfrifon neu beidio.

8.22 CYFRIFON GRŴP

Bob blwyddyn bydd y Cyngor yn adolygu ei fuddiannau a dylanwad ymhob math o endid gan gynnwys, ond heb fod wedi ei gyfyngu i, awdurdodau lleol eraill a chyrff statudol tebyg, Cronfeydd Ymddiried er lles pawb, cwmnïau, Cydbwyllgorau a threfniadau eraill ar y cyd. Pan fo hynny'n briodol, bydd cyfrifon grŵp yn cael eu paratoi'n unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol.

8.23 GWEITHREDIADAU AR Y CYD

Gweithrediadau ar y cyd yw trefniadau lle mae gan y partïon sy'n rheoli'r trefniant ar y cyd hawliau i'r asedau a thros y rhwymedigaethau cysylltiedig â'r trefniant. Mae'r gweithgareddau sy'n cael eu gwneud gan yr Awdurdod ar y cyd â gweithredwyr eraill yn cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r gweithredwyr ar y cyd hynny. Mewn cysylltiad â'i fudd mewn gweithrediad ar y cyd, mae'r Awdurdod fel gweithredwr ar y cyd yn cydnabod y canlynol:

- Ei asedau, gan gynnwys ei gyfran o unrhyw asedau sy'n cael eu dal ar y cyd
- Ei rwymedigaethau, gan gynnwys ei gyfran o unrhyw rwymedigaethau ar y cyd
- Ei dderbyniadau o werthu ei gyfran o'r hyn sy'n deillio o'r gweithrediad ar y cyd
- Ei gyfran o'r derbyniadau o werthu'r hyn sy'n deillio trwy'r gweithrediad ar y cyd
- Ei dreuliau, gan gynnwys ei gyfran o unrhyw dreuliau ar y cyd.

8.24 PARTÏON PERTHYNOL

Bydd y datgeliadau canlynol yn cael eu gwneud o ran trafodion busnes perthnasol gyda phartïon perthynol na ddatgelwyd yn unman arall yn y Datganiad Cyfrifon:

- Natur y berthynas a'r dylanwad gan neu ar y Cyngor
- Croniad y trafodion yn ystod y flwyddyn yn dangos symiau taladwy a derbyniadwy ar wahân
- Gweddillion sy'n ddyledus ar 31ain Mawrth.

8.25 PENADUR AC ASIANT

Pan fo'r Cyngor yn gweithredu fel asiant, ni fydd unrhyw drafodion yn ymddangos yn ei Ddatganiadau Ariannol oni bai fod y Cyngor yn casglu a dosbarthu arian parod ar ran y penadur, pan fydd y trafodion ariannol priodol yn cael eu hadlewyrchu ar y Fantolen

8.26 GWEDDILLION A CRONFEYDD GWEITHREDOL

8.26.1 DOSBARTHAD

Bydd cronfeydd yn cael eu dosbarthu fel defnyddiadwy, trwy fod ar gael i gynnal gwariant yn y dyfodol, neu annefnyddiadwy, sef y rhai sydd eu hangen at ddibenion cyfrifyddu ariannol.

8.26.2 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

Cronfa'r Cyngor fydd gweddill ac adnoddau wrth gefn y Gronfa Gyffredinol, gweddill ac adnoddau wrth gefn y Cyfrif Cyllid Tai, derbyniadau cyfalaf defnyddiadwy, grantiau a chyfraniadau defnyddiadwy a gweddillion RhYLI (Ysgolion).

Bydd gweddillion gweithredol yn cael eu cynnal yn y Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Cyllid Tai o feintiau sy'n cael eu hystyried yn ddoeth ar gyfer digwyddiadau annisgwyl.

Bydd gweddillion gweithredol yn cael eu cynnal ar gyfer ysgolion yn unol â chynllun a rheoliadau RhYLI cymeradwy'r Cyngor.

Y Strategaeth ar Ddal a Defnyddio Cronfeydd fydd yn llywodraethu creu, rheoli a defnyddio holl gronfeydd.

Bydd y gwariant a gyllidwyd o gronfeydd yn cael ei ddangos, pan fydd yn cael ei wario, yn adran y gwasanaeth priodol Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd yr amgylchiadau canlynol yn caniatáu neilltuo symiau o reffeniwr:

- Ymrwymadau perthnasol yn bodoli ar gyfer nwyddau a gwasanaethau heb eu derbyn na thalu amdanynt erbyn 31^{ain} Mawrth.
- Hwyluso treiglo cyllid i flynyddoedd a ddaw er mwyn sicrhau defnyddio adnoddau'n gost-effeithiol a chaniatáu ar gyfer amrywiad yn y galw am wasanaeth o flwyddyn i flwyddyn.
- Neilltuo adnoddau ar gyfer datblygiadau i ddod neu bethau annisgwyl.

8.26.3 CRONFEYDD ANNEFNYDDIADWY

Bydd y cronfeydd ariannol canlynol yn cael eu cynnal:

- Cronfa Ailbrisio – i gofnodi unrhyw gynnydd clir wrth ailbrisio asedau sefydlog ar ôl 1af Ebrill 2007.
- Cyfrif Addasu Cyfalaf – i adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng cost asedau sefydlog a ddefnyddiwyd a'r cyfalaf a neilltuwyd i dalu amdanynt.
- Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol – i adlewyrchu'r disgowntio ac addasiadau eraill a gymhwyswyd i offerynnau ariannol i gyrraedd y gost wedi'i hamorteiddio sydd ar y Fantolen.
- Cronfa Gylchred Bywyd PFI – i adlewyrchu amcangyfrif o'r symiau i'w talu i'r contractwr PFI am gadw'r ased mewn cyflwr "newydd" ac i gael ei gyfateb gyda rhagdaliad ar y Fantolen. Bydd y ddau gyfrif i gael lleihau ar sail gwybodaeth a ddaw oddi wrth y contractwr am y gwariant cylchred bywyd yn y flwyddyn.

- Cronfa Bensiynau – i adlewyrchu sefyllfa Cronfa'r Cynllun.
- Cyfrif Absenoldebau Cronedig – i adlewyrchu cost hawl i absenoldeb taladwy ond na chymrwyd fel y mae pethau ar 31ain Mawrth.
- Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig – i adlewyrchu derbynion gwerthiant o ran asedau a werthwyd ar sail ohiriedig.

8.26.4 HYSBYSU

Bydd gweddillion cronfeydd defnyddiadwy'n ffurfio rhan o Gronfa'r Cyngor. Bydd arian sy'n cael ei neilltuo i ac o gronfeydd yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd gan nodi cronfeydd defnyddiadwy a gymeradwywyd gan y Cyngor at ddibenion cyllid a chyfalaf, cronfeydd yn nwylo ysgolion a chronfeydd andefnyddiadwy ar wahân.

8.27 DARPARIAETHAU

Caiff darpariaethau eu gwneud pan fu digwyddiad sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol ar yr Awdurdod sy'n gofyn setliad yn ôl pob tebyg trwy drosglwyddo buddiannau economaidd neu obeithion gwasanaeth, a bod modd gwneud amcangyfrif dibynadwy o faint y rhwymedigaeth.

Caiff darpariaethau eu codi fel traul ar linell y gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn y daw'r Awdurdod yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a'u mesur fel yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y Fantolen o'r gwariant gofynnol i setlo'r rhwymedigaeth, gan ystyried peryglon ac ansicrwydd perthnasol.

Pan gaiff taliadau eu gwneud maes o law, cânt eu codi ar y ddarpariaeth sy'n cael ei chario ar y Fantolen. Caiff amcangyfrif o setliadau eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol – pan fydd yn llai na thebygol y bydd angen trosglwyddo buddiannau economaidd bellach (neu wneud setliad is nag a ragwelwyd), caiff y ddarpariaeth ei gwrth-droi a chredydu'n ôl i'r gwasanaeth perthnasol.

Pan fo disgwyl adennill rhan neu'r cyfan o'r taliad sydd ei angen i setlo darpariaeth oddi ar rywun arall (e.e. trwy hawliad yswiriant), ni chaiff hwn ei gydnabod fel incwm i'r gwasanaeth perthnasol os nad yw fwy neu lai'n sicr y bydd ad-daliad yn dod os bydd yr Awdurdod yn setlo'r rhwymedigaeth.

8.27.1 CYNLLUN LWFANSAU TIRLENWI CYMRU A'R CYNLLUN LLEIHU CARBON

Bydd darpariaeth ar gyfer unrhyw gosbau / rhwymedigaethau sy'n daladwy dan y Cynlluniau neu, pan fo'r Cyngor yn ystyried ei bod yn annhebygol y bydd y gosb yn cael ei gorfodi, bydd yn datgelu dosbarth ar wahân o rwymedigaeth amodol. Bydd unrhyw daliadau a wnaed o flaen llaw yn cael eu dangos fel asedau.

8.28 ASED AU A RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

8.28.1 RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

Mae rhwymedigaeth amodol yn codi pan fu digwyddiad sy'n rhoi posibilrwydd rhwymedigaeth ar yr Awdurdod y bydd ei bodolaeth yn cael ei chadarnhau'n unig os bydd digwyddiadau ansicr y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr awdurdod yn digwydd neu beidio. Mae rhwymedigaethau amodol yn codi hefyd dan amgylchiadau pan fyddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall ond naill ai nad yw'n debygol y bydd angen defnyddio adnoddau neu nad oes modd mesur maint y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Ni chaiff rhwymedigaethau amodol eu cydnabod ar y Fantolen ond cânt eu datgelu mewn nodyn ar y cyfrifon.

8.28.2 ASEDAU AMODOL

Mae ased amodol yn codi pan fu digwyddiad sy'n rhoi posibilrwydd ased i'r Awdurdod y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau'n unig os bydd digwyddiadau ansicr y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr awdurdod yn digwydd neu beidio. Ni chaiff asedau amodol eu cydnabod ar y Fantolen ond cânt eu datgelu mewn nodyn ar y cyfrifon pan fo'n debygol y daw buddiannau economaidd neu bosibilrwydd gwasanaeth i'r Awdurdod.

8.29 TAW

Bydd trafodion yn cael eu dangos heb gynnwys TAW i'r graddau y mae'n adenilladwy / daladwy.

8.30 CRONFEYDD YMDDIRIED A CHYFRIFON ERAILL

Bydd cyfrifon ar wahân yn cael eu cadw ar gyfer Ymddiriedau a chyllid arall sy'n cael ei weinyddu gan y Cyngor. Fodd bynnag, pan fo gan yr Awdurdod reolaeth lawn fel yr unig Ymddiriedolwr byddai cyfrifon grŵp yn ofynnol ond, os nad yw'r trafodion / gweddillion yn unigol berthnasol, byddant yn cael eu cyfuno o fewn Datganiadau Ariannol endid unigol y Cyngor (er enghraifft Pwll Dinbych-y-pysgod).

8.31 IFRS 15 REFENIW O GONTRACT

Mae'n berthnasol o 1 Ebrill 2018, gan amnewid IAS 18 ac IAS11 Chontractau Adeiladu Refeniw. Mae IFRS 15 yn sefydlu fframwaith newydd ar gyfer cydnabod refeniw ac yn newid y sail ar gyfer penderfynu a yw refeniw yn cael ei gydnabod ar adeg benodol neu dros gyfnod o amser. Mae IFRS 15 wedi cyflwyno 5 cam ar gyfer cydnabod refeniw, ond gan fod gan y Cyngor ffrydiau incwm cymharol ragweladwy ystyrir yr effaith yn amherthnasol.

9.0

NODIADAU AR Y DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

9.1

NODYN AR Y DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

Gwir Wariant 2020-21	Addasiadau at Ddibenion Cyfalafol £'000	Newid Clir ar yr Addasiadau Pensiynau £'000	Gwahaniaethau Statudol Eraill £'000	Cyfanswm Addasiadau Statudol £'000	Gwahaniaethau Anstatudol Eraill £'000	Cyfanswm yr Addasiadau £'000
Gwasanaethau Addysg	4,092	3,784	(792)	7,084	(6,403)	681
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant	24	1,184	(85)	1,123	(40)	1,083
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion	470	1,676	-	2,146	(553)	1,593
Gwasanaethau Tai	566	216	-	782	(125)	657
Tai'r Cyngor	(29,221)	655	(4,556)	(33,122)	(10,290)	(43,412)
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	5,004	1,897	-	6,901	(2,394)	4,507
Gwasanaethau Diwylliannol a Chysylltiedig	2,467	961	(14)	3,414	(467)	2,947
Gwasanaethau Cynllunio	1,599	638	-	2,237	(191)	2,046
Gwasanaethau Amgylcheddol	1,888	1,317	-	3,205	(1,460)	1,745
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	1,561	500	(3)	2,058	(5,322)	(3,264)
Gwasanaethau Llys	-	9	-	9	-	9
Eiddo gwag tymor hir*	-	-	-	-	(247)	(247)
Cynllun Tai Fforddiadwy*	-	-	-	-	(1,015)	(1,015)
Cyfraniadau I'r Gymuned*	-	-	-	-	(320)	(320)
Costau Clir Gwasanaethau (gan gynnwys HRA) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	(11,550)	12,837	(5,450)	(4,163)	(28,827)	(32,990)
Gwariant Gweithredu Arall	(21)	-	-	(21)	17,108	17,087
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	(8)	5,789	(201)	5,580	(49)	5,531
Trethdalwyr incwm a gwariant grant penodol*	(38,533)	-	-	(38,533)	(17,106)	(55,639)
Gwahaniaeth rhwng gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu Ddiffyg y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth Ddarparu Gwasanaethau	(50,112)	18,626	(5,651)	(37,137)	(28,874)	(66,011)

* Mae Premiwm Treth Gyngor Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor yn cael eu dangos ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi eu cyfuno yn nhablau'r Datganiad o Gyfrifon.

Gwir Wariant 2019-20	Addasiadau at Ddibenion Cyfalafol	Newid Clir ar yr Addasiadau Pensiynau	Gwahaniaethau Statudol Eraill	Cyfanswm Addasiadau Statudol	Gwahaniaethau Anstatudol Eraill	Cyfanswm yr Addasiadau
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Addysg	21,865	4,826	(806)	25,885	(672)	25,213
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant	58	1,333	(85)	1,306	(37)	1,269
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion	365	1,730	-	2,095	(215)	1,880
Gwasanaethau Tai	223	251	-	474	(28)	446
Tai'r Cyngor	11,460	674	(4,882)	7,252	(6,330)	922
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	5,215	1,421	(1,750)	4,886	810	5,696
Gwasanaethau Diwylliannol a Chysylltiedig	2,748	1,047	(14)	3,781	(196)	3,585
Gwasanaethau Cynllunio	1,001	783	-	1,784	11	1,795
Gwasanaethau Amgylcheddol	1,537	1,297	-	2,834	(1,032)	1,802
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	2,426	4,660	71	7,157	(1,270)	5,887
Cynllun Lleihau Treth Cyngor	-	-	-	-	-	-
Gwasanaethau Llys	-	9	-	9	-	9
Treth Gyngor Ail Gartrefi (Cymuned)	-	-	-	-	(134)	(134)
Cynllun Tai Fforddiadwy*	-	-	-	-	(991)	(991)
Cyfraniadau I'r Gymuned*	-	-	-	-	(710)	(710)
Costau Clir Gwasanaethau (gan gynnwys HRA) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	46,898	18,031	(7,466)	57,463	(10,794)	46,669
Gwariant Gweithredu Arall	(89)	-	-	(89)	15,985	15,896
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	(34)	4,173	473	4,612	(54)	4,558
Trethdalwyr incwm a gwariant grant penodol*	(17,681)	-	-	(17,681)	(15,986)	(33,667)
Gwahaniaeth rhwng gwared neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwared neu Ddiffyg y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth Ddarparu Gwasanaethau	29,094	22,204	(6,993)	44,305	(10,849)	33,456

* Dangosir y Dreth Gyngor Ail Gartrefi ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi'i gyfuno yn y Tablau Datganiad Cyfrifon

9.1.1 ADDASIADAU AT DDIBENION CYFALAFOL

Addasiadau at ddibenion cyfalafol – mae'r golofn hon yn ychwanegu dibrisiant ac enillion a cholledion amhariad ac adbrisiu yn y llinell wasanaethau, ac ar gyfer:

- Gwariant gweithredu arall – sy'n addasu am warediadau cyfalafol gyda throsglwyddiad o incwm wrth gael gwared ar asedau a'r symiau a ddilëwyd ar gyfer yr asedau hynny.
- Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – y taliadau statudol am godi cyfalaf h.y. caiff Isafswm Darpariaeth Refeniw a chyfraniadau cyllidol eraill eu didynnu o incwm a gwariant arall am nad yw'r rhain yn daladwy dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol.
- Incwm a gwariant trethiant a grantiau amhenodol – caiff grantiau cyfalaf eu haddasu am incwm nad yw'n daladwy dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol. Caiff grantiau cyllid eu haddasu o'r rhai sy'n dderbyniadwy yn y flwyddyn i'r rhai hynny sy'n dderbyniadwy heb amodau neu y bodlonwyd eu hamodau drwy gydol y flwyddyn. Caiff y llinell Incwm a

Gwariant Trethiant a Grantiau Amhenodol ei chredydu gyda grantiau cyfalaf sy'n dderbyniadwy yn y flwyddyn heb amodau neu y bodlonwyd eu hamodau yn y flwyddyn.

9.1.2 NEWID CLIR AR GYFER YR ADDASIADAU PENSIYNAU

Newid clir ar gyfer dileu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu gwariant ac incwm cysylltiedig â phensiynau Buddiannau Cyflogeion IAS 19:

- O ran gwasanaethau mae hyn yn cynrychioli dileu cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a wnaed gan yr awdurdod fel y caniatwyd trwy statud a disodli hynny gan gostau cyfredol gwasanaethau a chostau gwasanaethu'r gorffennol.
- O ran incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – caiff y llog clir ar y rhwymedigaeth budd-dal diffiniedig ei godi ar y CIES.

9.1.3 GWAHANIAETHAU STATUDOL ERAILL

Gwahaniaethau statudol eraill rhwng symiau a ddebydwyd / a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a symiau sy'n daladwy / sy'n dderbyniadwy i'w cydnabod trwy statud:

- O ran incwm a gwariant cyllido a buddsoddi mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i'r Gronfa Gyffredinol am y gwahaniaethau amseriad rhwng premiymau a gostyngiadau.
- Mae'r taliad dan incwm a gwariant trethiant a grantiau amhenodol yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng yr hyn sy'n daladwy dan reoliadau statudol am dreth y cyngor a NDR a ragamcanwyd a fyddai'n cael ei dderbyn ar ddechrau'r flwyddyn a'r incwm cydnabyddedig dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol yn y Cod. Gwahaniaeth amseriad yw hwn oherwydd y bydd unrhyw wahaniaeth yn cael ei ddwyn ymlaen yng Ngwargedion neu Diffygion y dyfodol ar y Gronfa Gasglu.

9.1.4 GWAHANIAETHAU ANSTATUDOL ERAILL

Mae addasiadau anstatudol eraill yn cynrychioli symiau a ddyrannwyd / credydwyd i segmentau gwasanaeth y mae angen eu haddasu yn erbyn y 'Incwm a gwariant arall o'r llinell Gwariant a Dadansoddiad Cyllido' i gydymffurfio â'r gofynion cyflwyno yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ee trafodion wrth gefn:

- Ar gyfer cyllido a buddsoddi incwm a gwariant, mae'r golofn addasiadau anstatudol arall yn cydnabod addasiadau i segmentau gwasanaeth ee ar gyfer incwm a gwariant llog.
- Ar gyfer incwm a gwariant trethiant ac an-benodol, mae'r golofn addasiadau anstatudol arall yn cydnabod addasiadau i segmentau gwasanaeth ee ar gyfer grantiau llywodraeth heb eu ffonio.

9.2 SYMIAU A HYSBYSWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU

Caiff y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ei baratoi trwy ddefnyddio'r polisïau cyfrifyddu sy'n cael eu hamlinellu yn nodyn 8.0 i ateb gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol.

Caiff penderfyniadau ar ddyrannu adnoddau eu gwneud gan y Cyngor ar sail adroddiadau ar y gyllideb a baratowyd ar wahanol sail trwy ddefnyddio'r grwpiau gwasanaethau sy'n cael eu manylu yn y Cod Ymarfer ar Adroddiadau Gwasanaethau.

Yn arbennig:

Ni chaiff dim ei godi mewn cysylltiad â gwariant cyfalaf (tra caiff colledion dibrisio, ailbrizio ac amhariad uwchlaw'r gweddill ar y Gronfa Ailbrizio ac amorteiddiadau eu codi ar wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr).

Seiliwyd cost budd-daliadau ymddeol ar lifau arian (talw cyfraniadau pensiynau'r cyflogwr) yn hytrach na chost gyfredol budd-daliadau a gronnwyd yn y flwyddyn i wasanaethau.

Caiff neilltuadau arian i gronfeydd a glustnodwyd y mae modd eu priodoli i wasanaeth arbennig eu hysbysu ar lefel gwasanaeth.

9.3 DADANSODDIAD O WARIANT AC INCWM YN ÔL EI NATUR

Gwariant / Incwm	2019-20 £000	2020-21 £000
Gwariant		
Costau Cyflogeion	171,015	172,789
Costau Gweithredu Eraill	188,434	199,071
Gwasanaethau Cefnogi	-	-
Dibrisiant, amorteiddiad ac amhariad	46,051	(11,556)
Llog a Dalwyd	15,157	16,142
Archebiannau ac Ardollau	23,521	25,010
Ennill neu golled wrth gael gwared ar asedau	(89)	(20)
Gwariant Llawn	444,089	401,436
Incwm		
Rhenti, ffioedd a thaliadau ac ati	(60,340)	(54,432)
Llog ac incwm o fuddsoddiad	(554)	(247)
Incwm o dreth y cyngor	(78,702)	(83,201)
Grantiau a chyfraniadau'r llywodraeth	(271,037)	(329,567)
Cyfanswm Incwm	(410,633)	(467,447)
Gwarged neu Ddiffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	33,456	(66,011)

10.0 NODIADAU AR Y DATAGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

10.1 INCWM O DRETHIANT A GRANTIAU AMHENODOL

10.1.1 GRANT CYNNAL CYLLID A GRANT ARBENNIG

Y swm yn yr adroddiad yw'r hyn a hysbysir gan Lywodraeth Cymru am y flwyddyn ariannol dan sylw.

10.1.2 TRETHI ANNOMESTIG CENEDLAETHOL (NNDR)

Pennwyd y dreth fusnes unedig ar gyfer 2020-21 gan Lywodraeth Cymru ar 53.5c yn y £1 gyda gwerth ardrethol cyfartalog o £132,484,054 o'i gymharu â 52.6c gyda gwerth ardrethol cyfartalog o £131,370,895 yn 2019-20. Gwnaeth y Cyngor gyfraniad net i'r gronfa NNDR o £15.815m yn 2020-21 a £14.178m 2019-20.

10.1.3 TRETH Y CYNGOR

Pennodd y Cyngor Sir y Dreth Gyngor ganlynol ar gyfer y Cyngor Sir a hefyd ar ran Awdurdod Heddlu Dyfed Powys a Chynghorau Tref a Chymuned.

Band D Treth y Cyngor	2019-20	2020-21
Cyngor Sir Penfro	£1,092.09	£1,146.69
Awdurdod Heddlu Dyfed Powys	£248.56	£260.56
Cyngor Tref a Chymuned ar Gyfartaledd	£36.60	£37.97
Sylfaen Drethu Niferoedd Cywerth Band D	£	£
Taladwy	57,470.05	58,456.65
Casgladwy	56,055.84	57,301.64

* Ffigwr casglu cyfan sy'n cynnwys sylfaen treth gosod cyllideb 55,163.59 ynghyd ag ail gartrefi 1,959.34 ynghyd â Phremiwm Eiddo Gwag Tymor Hir 178.71

Seiliwyd biliau Treth y Cyngor ar niferoedd a lluosyddion y bandiau eiddo canlynol:

Band Treth	A*	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Lluosydd	5/9	6/9	7/9	8/9	9/9	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9
Cywerth Band D Eiddo Taladwy	3	3,706	6,529	11,330	10,427	14,127	8,116	3,364	646	209

Roedd y symiau canlynol yn ddyledus gan drethdalwyr y cyngor ar gyfer gwariant y Sir, yr Heddlu a Chynghorau Tref a Chymuned:

Incwm Treth y Cyngor	2019-20 £000	2020-21 £000
Treth y Cyngor dyledus yn y flwyddyn	(76,297)	(82,018)
Treth y Cyngor Dibynadwy ym Mlwyddyn - Ail Premiwm Cartref	(2,580)	(2,625)
Treth Gyngor sy'n ddyledus yn y flwyddyn - Eiddo Gwag Tymor Hir	(170)	(312)
Llai lwfans diffyg casglu	345	1,754
Swm dyledus gan drethdalwyr cyn ad-daliadau	(78,702)	(83,201)
Neilltuwyd i:		
Archebiant Heddlu Dyfed Powys	(13,934)	(14,930)
Cyngor Sir Penfro	(62,716)	(66,095)
Archebiannau Cynghorau Tref a Chymuned	(2,052)	(2,176)
Cyfanswm	(78,702)	(83,201)

10.1.4 DERBYNIADAU – GRANTIAU AMHENODOL A CHYFRANIADAU ERAILL Y LLYWODRAETH

Yr incwm a chyfraniadau grantiau a hysbyswyd yw'r rhai a hysbyswyd gan Lywodraeth Cymru a chyrff cyllido eraill.

	2019-20 £000	2020-21 £000
Credydwyd i Wasanaethau		
Taliadau Cymhorthdal DWP a Grantiau Eraill DWP	(29,349)	(26,622)
Grant Gwella Addysg	(4,592)	(4,331)
Dechrau'n Deg a Theuluoedd yn Gyntaf	(3,895)	(4,600)
Grantiau a chyfraniadau gan y Bwrdd Iechyd	(9,620)	(10,492)
Grant Pont Cleddau	(2,800)	(3,000)
Cyllid Covid Llywodraeth Cymru	(110)	(28,394)
Grantiau Eraill a Gredydwyd i Wasanaethau	(40,542)	(41,390)
Cyfanswm Grantiau Cyllid a Gredydwyd i Wasanaethau	(90,908)	(118,829)

Rhoddwyd cyfrif am y grantiau a chyfraniadau cyllid uchod fel a ganlyn yn ystod y flwyddyn:

	2019-20 £000	2020-21 £000
Grantiau a Chyfraniadau a Dderbyniwyd	(91,803)	(122,098)
Grantiau a ddaliwyd o flaen llaw lle na chyflawnwyd amodau	895	3,269
Grantiau a Chyfraniadau a Gredydwyd fel Incwm yn y Flwyddyn	(90,908)	(118,829)

10.1.5 GRANTIAU A CHYFRANIADAU CYFALAF

Cydnabu'r Awdurdod y grantiau a chyfraniadau cyfalaf canlynol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

	2019-20 £000	2020-21 £000
Credydwyd i Incwm Trethiant a Grantiau Amhenodol		
Grant Cyfalaf Cyffredinol	(1,295)	(3,298)
Ysgolion yr 21ain Ganrif		(12,133)
Cydggyfeiriant	(36)	
Lwfans Atgyweiriadau Mawr	(3,990)	(3,986)
Llywodraeth Cymru - Cludiant (Cronfa Cludiant Lleol, Llwybrau Diogel mewn Cymunedau, Diogelwch ar Ffyrdd Lleol, Bulford Road a Llwybr Strategol y De)	(4,615)	(4,356)
Llywodraeth Cymru - Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol	(494)	(494)
Grantiau Eraill	(7,071)	(13,942)
Cyfraniadau Datblygwyr	(180)	(325)
	(17,681)	(38,534)
Cymhwyswyd i Gyllido Gwariant Cyfalaf	(17,681)	(38,534)
Trosglwyddwyd i Gronfa Grant Cyfalaf heb ei Gymhwyso	-	-
	(17,681)	(38,534)

10.2 ARCHEBIANNAU AC ARDOLLAU

	2019-20 £000	2020-21 £000
Archebiannau		
Heddlu Dyfed Powys	13,933	14,930
Cynghorau Tref a Chymuned	2,052	2,176
Ardollau		
Tân ac Achub Gorllewin Cymru	6,551	6,919
Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	985	985
Cyfansymiau	23,521	25,010

10.3 GWARIANT CYLLIDOL A GYLLIDWYD O GYFALAF TRWY STATUD

Caiff taliadau o natur gyfalafol lle na chrëwyd unrhyw ased sefydlog eu dileu o'r cyfrifon yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

	2019-20 £000	2020-21 £000
Gwariant yn y Flwyddyn	4,003	3,282
Grant a Chyfraniadau a Dderbyniwyd yn y Flwyddyn	(3,187)	(3,282)
Gwariant Cyllidol Clir a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	816	-

10.4 COSTAU PENSIWN

Mae'r Awdurdod yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn:

10.4.1 CYNLLUN PENSIYNAU DYFED

Gweinyddir gan Gyngor Sir Gâr, fel cynllun buddiant diffiniedig gyda chronfa y mae cyflogeion, aelodau a'r Awdurdod fel cyflogwyr yn talu cyfraniadau iddo. Mae'r cynllun yn gweithredu dan y ddeddfwriaeth berthnasol i Bensiynau Llywodraeth Leol.

Cyfrifwyd cyfradd gyfansawdd cyfraniad y cyflogwr a ddefnyddiwyd yn 2020-21 gan actiwari'r Gronfa ar sail y prisiad fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2019 ar gyfer holl gyflogeion y Cyngor Sir sy'n aelodau o'r cynllun.

Prisiwyd y Gronfa fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2019 a chaiff canlyniadau'r prisiad hwn eu hadlewyrchu yng Nghyfrifon 2020-21.

Caiff y datgeliadau isod, sy'n ofynnol yn ôl Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 19 (IAS 19) ac sy'n defnyddio tybiaethau ychydig yn wahanol i'r rhai a ddefnyddiwyd ym mhrisiad yr actiwari, eu cynhyrchu hefyd gan Actiwari'r Gronfa ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol.

Mae IAS 19 yn gofyn prisio'r rhan fwyaf o asedau ar "werthoedd sylweddoladwy" h.y.: gwerthoedd cynnig, yn hytrach na "gwerthoedd teg" (i bob diben, gwerthoedd canolog y farchnad).

Bydd asedau buddsoddi'r gronfa pensiwn yn symud yn unol â gwerth gwarantau a ddyfynnir ar farchnadoedd ecwiti'r byd a allai gynyddu neu leihau. Gan mai yn y tymor hir y mae gorwel amser y Gronfa Pensiwn, ac na sylweddolir gwir werth buddsoddiadau ond pan werthir y buddsoddiadau, ni wneir addasiadau ar gyfer unrhyw newidiadau yng ngwerth teg buddsoddiadau rhwng 31 Mawrth 2021 a'r dyddiad y caiff y datganiadau cyfrifyddu eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.

TRAFODION CYLLIDOL

Cofnodion y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sydd yn y Gwariant Gweithredu Clir	2019-20 £000	2019-20 £000	2020-21 £000	2020-21 £000
Llog ar Rwymedigaethau Pensiynau Llog ar Asedau'r Cynllun	18,479 (14,306)		18,904 (13,115)	
	-	4,173	-	5,789
Costau Gweinyddol		302		325
Gwasanaeth yn y Gorffennol (Cynnydd) / Cost		2,196		8
Cwtogiad (Cynnydd) / Colled		1,233		81
Cyfuniadau busnes		1,349		-
Cost Gwasanaeth Presennol		27,513		27,672
		36,766		33,875
Cofnodion Datganiad Symudiad yng Ngweddill Cronfa'r Cyngor	£000	£000	£000	£000
Gwrthdroi Cofnodion IAS 19 Uchod: Gwir Daliadau a Wnaed yn y Flwyddyn		(36,766)		(33,875)
Gwir Swm a Godwyd am y Cyfnod	14,262		14,225	
Cost Ychwanegiadau a Godwyd yn y Flwyddyn	791		784	
		15,053		15,009
		(21,713)		(18,866)
Cyfraniadau Cyflogeion		5.5% - 12.5%		5.5% - 12.5%
Cyfraniadau'r Cyflogwyr		17.0%		17.1%

ASEDAU A RHWYMEDIGAETHAU CYNLLUN PENSIYNAU DYFED CYSONI GWERTH PRESENNOL RHWYMEDIGAETHAU'R CYNLLUN

	Cyfanswm Rhwymedigaethau 2019-20 £000	Rhwymedigaethau a Gyllidir 2020-21 £000	Rhwymedigaethau nas Cyllidir 2020-21 £000	Cyfanswm Rhwymedigaethau 2020-21 £000
Rhwymedigaeth ar 1 Ebrill	776,924	791,968	11,302	803,270
Symudiadau yn y Flwyddyn:				
Cost Gwasanaeth Presennol	27,513	27,672	-	27,672
Llog ar Rhwymedigaethau Pensiynau	18,479	18,642	262	18,904
Cyfraniadau Aelodau	4,704	5,094	-	5,094
Gwasanaeth yn y Gorffennol (Cynnydd) / Cost	2,196	8	-	8
Ailfesuriadau (rhwymedigaethau) yn cynnwys:				
Profiad (cynnydd) / colled (Cynnydd) / Colled ar dybiaethau ariannol	21,574 (13,190)	(15,855) 144,233	(267) 1,158	(16,122) 145,391
(Cynnydd) / Colled ar dybiaethau demograffig	(21,575)	-	-	-
Cwtogiadau	1,233	81	-	81
Setliadau	-	-	-	-
Cyfuniadau Busnes	6,921	-	-	-
Buddiannau / Trosglwyddiadau a Dalwyd	(21,509)	(21,029)	(784)	(21,813)
Rhwymedigaeth ar 31 Mawrth	803,270	950,814	11,671	962,485

CYSONI GWERTH TEG ASEDAU'R CYNLLUN

	2019-20 £000	2020-21 £000
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun ar 1 Ebrill	598,970	552,032
Symudiadau yn y Flwyddyn:	-	-
Llog ar Asedau'r Cynllun	14,306	13,115
Ailfesuriadau (asedau)	(64,762)	134,309
Costau Gweinyddol	(302)	(325)
Setliadau	-	-
Cyfuniadau Busnes	5,572	-
Cyfraniadau'r Cyflogwr	15,053	15,009
Cyfraniadau'r Aelodau	4,704	5,094
Buddiannau / Trosglwyddiadau a Dalwyd	(21,509)	(21,813)
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun ar 31 Mawrth	552,032	697,421

ASEDAU'R GRONFA BENSIYNAU WEDI'U RHANU YN ÔL CATEGORY

	31 Mawrth 2020 £000	31 Mawrth 2021 £000
Ecwitiâu	404,144	516,649
Llywodraeth	21,750	18,133
Bondiau Eraill	55,700	62,768
Eiddo	67,678	77,065
Dewisiadau Gwahanol	-	14,646
Arian Parod / Hylifedd	2,760	8,160
Asedau Cyfredol Clir	-	-
Cyfanswm	552,032	697,421

Nodiadau ar y tablau:

Anwybyddwyd trethiant gohiriedig.

Cynhwyswyd buddiannau Blynnyddoedd Ychwanegol Digolledu, sy'n cael eu codi ar yr Awdurdod, yn y rhwymedigaethau a chyfraniadau at ddibenion y cyfrifiadau.

Ni chynhaliwyd ymchwiliad penodol mewn cysylltiad â chynnydd yn oed aelodau'r cynllun ar gyfartaledd, ond ni roddwyd unrhyw reswm dros awgrymu y bu unrhyw newidiadau sylweddol ers prisiad yr actiwari yn 2019.

Mae'r dyledion pensiwn net a adroddwyd yn y cyfrifon yn cynnwys dyledion posibl sy'n gysylltiedig â dyfarniad McCloud. Ym mis Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Llywodraeth y DU gynigion ar gyfer ymgynghori ar rwymedi i datrys mater McCloud. Mae cyfrifydd y gronfa bensiwn wedi seilio'r amcangyfrif ar brif ddarpariaethau'r rhwymedi, ond mae rhywfaint o ansicrwydd o hyd ynghylch y canlyniad terfynol.

Seiliwyd gwerth yr asedau a hysbyswyd ar sail cyfran o wir werth yr asedau, er mwyn gwahanu cyfran yr Awdurdod o un ERW.

TYBIAETHAU ACTIWARAIDD

	Dechrau'r Flwyddyn %	Diwedd y Flwyddyn %
Tybiaethau Ariannol		
Cyfradd chwyddiant CPI	2.1	2.7
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	3.6	4.2
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau	2.2	2.8
Cyfradd Ddisgowntio	2.4	2.1
Disgwyliad Einioes (Blynnyddoedd)		
Pensiynwr y dyfodol 65 oed ymhen 20 mlynedd	24.5	24.7
Pensiynwraig y dyfodol 65 oed ymhen 20 mlynedd	27.1	27.2
Pensiynwr presennol 65 oed	23.0	23.1
Pensiynwraig bresennol 65 oed	24.9	25.0

Nodiadau ar y Tybiaethau Actiwaraid

- Cyfrifwyd ffigurau diwedd y flwyddyn ar gyfer gwerth yr asedau ar y farchnad a rhaniad yr asedau rhwng categorïau buddsoddi fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2021. Cyfrifwyd rhaniad cyfatebol yr asedau ar ddechrau'r flwyddyn fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2020.
- Seiliwyd y tybiaethau actiwaraid a ddefnyddiwyd wrth gyfrifo rhwymedigaethau Mantolen diwedd y flwyddyn ar dybiaethau prisio actiwaraid 2019, heblaw'r tybiaethau ariannol, sy'n cael eu dangos uchod.
- Ni thynnwyd treuliau o'r elw disgwylidig uchod. Caiff didyniad o £2,536k o ran treuliau ei wneud wrth gyfrifo'r elw disgwylidig am y flwyddyn.
- Seiliwyd y ffigur a ddefnyddiwyd ar gyfer y gyfradd ddisgowntio ar elw o ryw 2.1 – 2.2% ar fondiau corfforaethol.
- Mae amcangyfrif y rhwymedigaethau budd diffiniedig yn ymatebol i dybiaethau actiwaraid o'r gyfradd ddisgowntio, chwyddiant, twf cyflogau a disgwylidig einioes. Gallai newidiadau yn y tybiaethau hyn arwain at newidiadau sylweddol yn y rhwymedigaeth.
- Cyfraniadau cyflogwr amcangyfrifedig 2021-22 yw £14,799k yr Adroddiad Mercer.

Effaith Gwir Berfformiad I'r hyn a Dybiwyd gyda Threigl Amser

Hanes y Cynllun	2016-17 £000	2017-18 £000	2018-19 £000	2019-20 £000	2020-21 £000
Gwerth Presennol y Rhwymedigaethau	(702,626)	(700,717)	(776,924)	(803,270)	(962,485)
Gwerth Teg yr Asedau	547,228	563,920	598,970	552,032	697,421
Gwarged / (Diffyg) yn y Cynllun	(155,398)	(136,797)	(177,954)	(251,238)	(265,064)

Dengys y rhwymedigaethau'r ymrwymïadau sylfaenol sydd gan yr Awdurdod yn y pen draw i dalu budd-daliadau ymddeol. Yr effaith at ei gilydd yw cynyddiad yn y diffyg yn ystod y flwyddyn. Gweler adran 1.4.2 am ragor o fanylion. Mae gan gyfanswm y rhwymedigaeth o £265.0m effaith sylweddol ar werth clir yr Awdurdod fel y cofnodwyd ar y Fantolen. Fodd bynnag, bydd iawn yn cael ei wneud am y diffyg yn y cynllun llywodraeth leol trwy gyfraniadau uwch dros weddill bywyd gwaith cyflogion, fel yr aseswyd gan Actiwari'r cynllun.

10.4.2 Y CYNLLUN PENSIWN ATHRAWON

Sy'n cael ei weinyddu gan yr Adran dros Addysg yng Nghymru a Lloegr. Mae hwn yn gynllun heb gronfa, sy'n golygu nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi cronni i dalu costau pensiwn cyn iddynt ddigwydd ac, felly, dim asedau neu rwymedigaethau cronfa'n ymddangos ym Mantolen y Cyngor. Mae'r cyngor yn gyfrifol am gostau unrhyw ymddeoliad cynnar y tu allan i amodau cynllun Pensiwn Athrawon.

Cofnodion y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2019-20 £000	2020-21 £000
Yn y Gwariant Gweithredu Clir		
Cyfraniadau llawn a godwyd ar y cyfrifon	7,721	9,047
Cost dyfarniadau dewisol a wnaed yn y flwyddyn	-	-
Cyfradd cyfraniad cyflogion	7.4% - 11.7%	7.4% - 11.7%
Cyfradd cyfraniad y cyflogwyr	16.5% - 23.7%	23.7%

10.5 MANYLION TALIADAU CYDNABYDDIAETH

10.5.1 MAE'R TABLAU CANLYNOL YN DATGELU TALIADAU CYDNABYDDIAETH STAFF UWCH FEL A GANLYN:

Y Prif Weithredwr / Pennaeth Gweithredol y Gwasanaeth Cyflogedig a Chyfarwyddwyr gan gynnwys cyfraniadau pensiwn neu daliadau cyfatebol. Cyfradd cyfanswm cyfraniadau pensiwn y cyflogwr oedd 17.0% yn 2019-20 a 17.1% yn 2020-21.

Uwch-swyddogion		Cyflog Crynswth, Ffioedd a Thaliadau Eraill £	Cyfraniadau Pensiwn y Cyflogwr i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol £	Buddia-nnau mewn da £	Ffioedd Etholiad £
Prif Weithredwr / Swyddog Canlyniadau*	2019-20	137,896	23,455	13,568	28,885
	2020-21	193,576	16,161	9,070	-
Prif Weithredwr / Swyddog Canlyniadau Dros Dro**	2019-20	-	-	-	-
	2020-21	47,255	6,324	3,300	-
Cyfarwyddwr Adnoddau	2019-20	118,888	20,242	7,553	1,590
	2020-21	124,462	21,283	4,534	-
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymunedol	2019-20	121,047	20,592	16,965	670
	2020-21	124,462	21,283	16,386	-
Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol a Thai	2019-20	118,958	20,242	7,812	1,090
	2020-21	124,462	21,283	5,841	-
Cyfarwyddwr Plant ac Ysgolion***	2019-20	102,104	17,160	9,410	-
	2020-21	-	-	-	-
Cyfarwyddwr Addysg****	2019-20	18,353	3,120	911	-
	2020-21	115,098	19,682	1,347	-

* Gadawodd y Prif Weithredwr / Swyddog Canlyniadau gyflogaeth y Cyngor ar 30 Tachwedd 2020 a thalwyd taliad cytundeb o £95,000 iddo. Mae yna adolygiad parhaus gan Archwilio Cymru i gyfreithlondeb y taliad cytundeb i'r cyn-Brif Weithredwr. Nododd adolygiad gan Archwilio Cymru fod y taliad cytundeb setlo o £95,000 i'r cyn-Brif Weithredwr yn anghyfreithlon. Cyhoeddwyd adroddiad Adran 114 (2), a chytunodd cyfarfod llawn o'r cyngor ar 1 Chwefror 2022 i beidio â chymryd unrhyw gamau pellach.

**Prif Weithredwr / Swyddog Canlyniadau Dros Dro o 01 Rhagfyr 2020

*** Gadawodd y Cyfarwyddwr Plant ac Ysgolion ar 31 Ionawr 2020

**** Cyfarwyddwr Plant ac Ysgolion Dros Dro rhwng 1 Chwefror 2020 a 23 Gorffennaf 2020, Cyfarwyddwr Addysg o 24 Gorffennaf 2020 ymlaen

Cyflogeion eraill (gan gynnwys athrawon) sy'n derbyn cydnabyddiaeth o £60,000 neu fwy (heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr) mewn haenau o £5,000.

Cyflogeion Eraill	Nifer y Cyflogeion	
	2019-20	2020-21
Haen Gydabyddiaeth		
£60,000 - £64,999	28	32
£65,000 - £69,999	11	16
£70,000 - £74,999	8	7
£75,000 - £79,999	5	4
£80,000 - £84,999	4	2
£85,000 - £89,999	2	8
£90,000 - £94,999	4	1
£95,000 - £99,999	2	2
£100,000 - £104,999	5	3
£105,000 - £109,999	1	3
£110,000 - £114,999	-	1
£115,000 - £119,999*	1	-
£155,000 - £159,999*	1	-

Mae'r bandio yn cynnwys buddion terfynu i Bennaeth Gwasanaeth, a gofnodwyd yn nodyn 10.5.3

Tâl cyn-Brif Weithredwr / Prif Weithredwr Dros Dro'r Cyngor yn ystod 2020-21 oedd £141,760 (2019-20 £137,865). Tâl canolrif holl weithwyr y Cyngor yn ystod 2020-21 oedd £21,046 (2019-20 £20,082). Cymhareb tâl cyn-Brif Weithredwr / Prif Weithredwr Dros Dro'r Cyngor â chydabyddiaeth ganolrif holl weithwyr y Cyngor yn ystod 2020-21 oedd oddeutu 6.7: 1 (2019-20 6.87: 1).

10.5.2 LWFANSAU'R AELODAU

Daeth cyfanswm y lwfansau gan gynnwys buddion trethadwy a dalwyd i'r Aelodau yn y flwyddyn i £1,133,453 o'i gymharu â £1,139,056 yn 2019-20.

10.5.3 BUDDIANNAU TERFYNIAD

Mae'r tabl canlynol yn nodi taliadau sy'n cynnwys costau diswyddo statudol a gwirfoddol, cyfraniadau pensiwn o ran blynyddoedd ychwanegol a straen pensiwn a thaliadau eraill fel mater o ffafr.

Costau Diswyddo a Therfynu Arall (Y Flwyddyn Gyfredol)	2019-20				2020-21			
Haen	Niferoedd			£000	Niferoedd			£000
	Gorfodol	Arall	Cyfanswm		Gorfodol	Arall	Cyfanswm	
£0 - £20,000	31	70	101	838	7	5	12	68
£20,001 - £40,000	6	20	26	690	3	7	10	304
£40,001 - £60,000	1	7	8	389	-	3	3	134
£60,001 - £80,000	1	2	3	205	-	1	1	75
£80,001 - £100,000*	-	-	-	-	-	1	1	95
£100,001 - £150,000	-	-	-	-	-	-	-	-
£150,001 - £200,000	-	-	-	-	-	-	-	-
£200,001 - £250,000	-	-	-	-	-	-	-	-
£250,001 - £300,000	-	-	-	-	-	-	-	-
Cyfanswm	39	99	138	2,122	10	17	27	676

*Nododd adolygiad gan Archwilio Cymru fod y taliad cytundeb setlo o £95,000 i'r cyn-Brif Weithredwr yn anghyfreithlon. Cyhoeddwyd adroddiad Adran 114 (2), a chytunodd cyfarfod llawn o'r cyngor ar 1 Chwefror 2022 i beidio â chymryd unrhyw gamau pellach.

Mae yna adolygiad parhaus gan Archwilio Cymru i gyfreithlondeb y taliad cytundeb i'r cyn-Brif Weithredwr.

Llai o gostau diswyddo a therfynau eraill yn 2020-21 fel ysgolion yn methu ag ailstrwythuro oherwydd Covid-19.

Cost Pensiynau - Setliad Cyfalafol (Y Flwyddyn Gyfredol)	2019-20		2020-21	
Haen	Niferoedd	£000	Niferoedd	£000
£0 - £20,000	39	311	6	58
£20,001 - £40,000	12	297	-	-
£40,001 - £60,000	8	420	-	-
£60,001 - £80,000	3	217	-	-
Cyfanswm	62	1,245	6	58

Cost Pensiynau - Cyfraniad Blynyddol	2019-20 £000	2020-21 £000
Cyfraniad Blynyddol	1,069	998
Cyfanswm	1,069	998

10.6 FFŌIEDD ARCHWILIO

Yr amcangyfrif yw bod y symiau canlynol yn daladwy i Archwilio Cymru am y flwyddyn:

	2019-20* £000	2020-21** £000
Ffioedd sy'n daladwy i Archwilio Cymru mewn perthynas â gwasanaethau archwilio allanol a gynhelir gan yr archwilydd penodedig am y flwyddyn	165	165
Ffioedd taladwy i Archwilydd Cyffredinol Cymru o ran archwiliadau statudol a Mesur Llywodraeth Leol	110	110
Ffi daladwy am ardystio hawliadau grant a dychwelebau	34	32
Cyfanswm	309	307

* Seiliwyd ffioedd 2019-20 ar amcangyfrifon yn ystod y flwyddyn flaenorol ac maent wedi'u hail-nodi i adlewyrchu'r ffioedd gwirioneddol a dalwyd.

** Amcangyfrifir y ffigurau ar gyfer ffioedd 2020-21 ond maent yn debygol o gynyddu oherwydd yr adolygiad o gyfreithlondeb y taliad cytundeb setlo o £95,000 i'r cyn-Brif Weithredwr.

10.7 PARTÏON PERTHYNOL

Mae partiön perthynol yn cyfeirio at gyrff neu unigolion a allai reoli neu ddylanwadu ar y Cyngor neu gael eu dylanwadu neu reoli gan y Cyngor gan efallai gyfyngu ar allu'r Cyngor neu'r parti arall i weithredu'n annibynnol. Mae enghreifftiau eraill lle gall Aelodau a swyddogion y Cyngor fynychu cyfarfodydd y cyrff trydydd-parti ond heb fod â'r gallu uniongyrchol i arfer rheolaeth ond, fodd bynnag, y gall barn a fynegant ddylanwadu ar benderfyniadau a pholisi.

10.7.1 AELODAU'R CYNGOR

Dan y Cod Ymddygiad a ymgorfforwyd yng Nghyfansoddiad y Cyngor, mae gofyn i Aelodau gofnodi yng Nghofrestr Buddiannau'r Aelodau unrhyw fuddiannau ariannol a personol eraill, ynghyd ag unrhyw anrheg, lletygarwch, mantais neu fudd perthnasol. Mae'r Gofrestr yn agored i'w harchwilio gan y cyhoedd ac mae ar gael ar sail Aelod unigol ar wefan y Cyngor drwy'r ddolen ganlynol.

Caiff Aelodau'r Cyngor eu henwebu i wasanaethu ar gyrff allanol niferus, rhai ohonynt naill ai'n derbyn cymorth ariannol y Cyngor neu'n codi ardollau ac archebiannau ar y Cyngor. Wrth fod yn rhan o'r cyrff hyn mae disgwyl i Aelodau weithredu'n annibynnol yn hytrach na chynrychioli barn y Cyngor Sir.

Mae datganiadau o drafodion gan aelodau yn agored i'w harchwilio gan y cyhoedd ac ar gael ar sail Aelod unigol ar wefan y Cyngor. Mae gan nifer o Aelodau fuddiannau mewn busnesau a dderbyniodd arian grant cysylltiedig â Covid-19 yn ystod 2020-21.

Ymhlith y sefydliadau yr roedd gan Aelodau fuddiant ynddynt y gwnaed taliadau perthnasol iddynt y mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda (gwariant o £4.186 miliwn yn 2020-21; balans credydwy'r o £1.002 miliwn), Cymdeithas Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Benfro (gwariant o £0.836 miliwn yn 2020-21; balans credydwy'r o £0.323 miliwn), Openreach (gwariant o £0.562 miliwn yn 2020-21; balans credydwy'r o £0.000 miliwn), Canolfan Parc Cenedlaethol Bluestone (gwariant o £0.516 miliwn yn 2020-21; balans credydwy'r o £0.000 miliwn), Paul Sartori (gwariant o £0.505 miliwn yn 2020-21; balans credydwy'r o £0.000 miliwn), Coleg Sir Benfro (gwariant o £0.490 miliwn yn 2020-21; balans credydwy'r o £0.024 miliwn), Awdurdod Porthladd Aberdaugleddau (gwariant o £0.414 miliwn yn 2020-21; balans credydwy'r o £0.000 miliwn), Cymdeithas Gofal Sir Benfro (gwariant o £0.382 miliwn 2020-21; balans credydwy'r o £0.021 miliwn), Mind Sir Benfro (gwariant o £0.361

miliwn yn 2020-21; balans credydwy o £0.027 miliwn), a Frame Ltd (gwariant o £0.360 miliwn yn 2020-21; balans credydwy o £0.009 miliwn).

Mae rhestr gyflawn o wariant, incwm a balansau sy'n gysylltiedig ag aelodau ar wefan y Cyngor.

10.7.2 SWYDDOGION

Dan God Ymddygiad Cyflogeion, mae gofyn i swyddogion ddatgan lle gall gwrthdaro buddiannau ddeillio o drefniadau cyflogi ynghyd ag anrhegion neu letygarwch a chynigion ohonynt a, than Adran 117 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, trefniadau cytundebol lle mae buddiannau'n gwrthdaro. Mae gan y rhan fwyaf o gyrff proffesiynol godau ymddygiad proffesiynol hefyd y mae disgwyl i aelodau'r gyrff hynny gadw atynt.

Ymhlith y sefydliadau yr oedd gan swyddogion fuddiant ynddynt y gwnaed taliadau iddynt y mae Coleg Sir Benfro (gwariant o £0.490 miliwn yn 2020-21; balans credydwy o £0.024 miliwn), Ein Rhanbarth ar Waith (ERW) (gweler Nodyn 6.0) (gwariant o £0.079m yn 2020-21; balans credydwy o £0.734m), a Patch (gwariant o £0.064 miliwn yn 2020-21; balans credydwy o £0.000 miliwn).

Mae rhestr gyflawn o wariant, incwm a balansau sy'n gysylltiedig ag aelodau ar wefan y Cyngor.

10.7.3 CONTRACTAU

Dan gyfansoddiad y Cyngor caiff contractau, yn ôl y diffiniad yn y rheolau sefydlog, eu hysbysu i'r Cabinet ddwywaith y flwyddyn.

10.7.4 YSYLLTIADAU PERTHNASOL

Ni nodwyd unrhyw gysylltiadau o bwys lle bo dylanwad o bwys yn bodoli.

10.7.4.1 LLYWODRAETHAU CYMRU A'R DU

Llywodraethau Cymru a'r DU ac, i raddau llai, yr Undeb Ewropeaidd (tan Brexit), sydd â'r cyfrifoldeb dros y fframwaith statudol a darparu mwyafrif cymorth ariannol y Cyngor, llawer ohono dan delerau ac amodau penodol. Caiff manylion grantiau a dderbyniwyd eu cyflwyno yn nodyn 10.1.4. Caiff grantiau na dderbyniwyd ar 31 Mawrth 2021 eu cyflwyno yn nodyn 12.6.3.

10.7.4.2 CYRFF CYHOEDDUS ERAILL

Caiff Cyrff Cyhoeddus Eraill eu rheoli'n gyffredinol gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth Ganolog.

10.7.4.3 CYLLIDEBAU CYFUN

Roedd trefniant yn bodoli gyda Bwrdd Iechyd Lleol Hywel Dda yn ystod y flwyddyn yn gweithredu dan gytundeb cyllideb gyfun, gyda'i drafodion i'w gweld isod:

	Storfa Offer ar y Cyd	
	2019-20 £000	2020-21 £000
Gweddill a ddigwyd ymlaen	-	-
Cyfraniadau:	-	-
CSP	292	358
Hywel Dda	295	296
Gwariant yn y Flwyddyn	587	654
Gweddill a gariwyd ymlaen	-	-

10.7.4.4 GWEITHREDIADAU CYDREOLEDIG

Ynghyd â gweddill Awdurdodau Unedol Cymru, mae'r Cyngor yn aelod o CBAC, cwmni cyfyngedig trwy warant sydd ag amcanion o ddarparu a hyrwyddo gwasanaethau addysgol a diwylliannol eraill. Cyfyngwyd atebolrwydd y Cyngor i £1. Mae copïau o'r cyfrifon i'w cael o: CBAC Cyf, 245 Rhodfa'r Gorllewin, Llandaf, Caerdydd CF5 2YX.

Mae'r Cyngor hefyd yn cyfranogi mewn nifer o Gyd-drefniadau eraill sydd heb olygu sefydlu endid ar wahân, lle caiff unrhyw gyfraniadau at drefniadau o'r fath na wariwyd eu dal mewn Cronfa Cyd-drefniant. Yn unol â pholisi cyfrifyddu 8.23, pan oeddent yn berthnasol, chyfunwyd prif ddatganiadau ariannol y Cyngor gyda'r cofnodion perthnasol.

EIN RHANBARTH AR WAITH (ERW)

Mae ERW yn cyfuno awdurdodau lleol (chwech yn 2019-20, pump yn 2020-21 a phedwar am y cyfnod 1 Ebrill i 31 Awst 2021) yn Ne-Orllewin a Chanolbarth Cymru sy'n gweithio i wella safonau addysg plant a phobl ifanc o fewn y rhanbarth. Y Cyngor yw'r arweinydd at ddibenion cyfrifyddu.

Disgwyliwyd y byddai Ein Rhanbarth ar Waith (ERW) yn dod i ben ar 31 Awst 2021 ac y byddai partneriaeth newydd, sef 'Partneriaeth', yn cynnwys tri awdurdod lleol – Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro, a Chyngor Dinas a Sir Abertawe, yn dechrau o 1 Medi 2021 drwy gytundeb cyfreithiol newydd. Oherwydd oedi wrth benderfynu ar y strwythur staffio ar gyfer sefydliad newydd Partneriaeth a'r amserlenni ar gyfer cwblhau'r prosesau ymgynghori ac adnoddau dynol cysylltiedig, bydd ERW bellach yn dod i ben ar ddiwedd 2021-22. Mae'r 'Partneriaeth' newydd yn weithredol ar ffurf gysgodol ar hyn o bryd ac mae pob un o'r tri awdurdod lleol partner wrthi'n ystyried a ddylid cymeradwyo'r cytundeb cyfreithiol newydd. Deëllir y bydd yr awdurdodau lleol eraill yn gwneud eu trefniadau eu hunain ar gyfer y dyfodol.

Mae cyfran yr Cyngor o Gyfrif Incwm a Gwariant a Mantolen y Cyd-drefniant i'w gweld yn y tabl isod.

Ein Rhanbarth ar Waith				
Incwm a Gwariant	2019-20*		2020-21	
	Cyfanswm ERW	Cyfran CSP	Cyfanswm ERW	Cyfran CSP
	£000	£000	£000	£000
Gwariant	64,917	8,793	56,637	9,420
Incwm	(64,876)	(8,783)	(56,768)	(9,442)
Gwariant Clir	41	10	(131)	(22)
Llog Pensiynau Clir	20	2	67	11
Symudiad ar Gronfeydd	(61)	(12)	64	11
(Gwarged) / Diffyg Clir	-	-	-	-

*Mae ffigurau 2019-20 wedi'u haddasu i adlewyrchu Datganiad Cyfrifon archwiliedig terfynol ERW

Mantolen ar 31 Mawrth	2019-20*		2020-21**	
	Cyfanswm ERW £000	Cyfran CSP £000	Cyfanswm ERW £000	Cyfran CSP £000
Asedau Cyfredol	2,882	390	3,430	571
Rhwymedigaethau Cyfredol	(2,429)	(333)	(2,708)	(450)
Cyfanswm Asedau Llai Rhwymedigaethau	453	57	722	121
Rhwymedigaethau Hirdymor	(407)	(55)	(613)	(102)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Hirdymor	(407)	(55)	(613)	(102)
Asedau Clir	46	2	109	19
Cronfeydd	(46)	(2)	(109)	(19)
Cyfanswm Cyllido	(46)	(2)	(109)	(19)

*Mae ffigurau 2019-20 wedi'u haddasu i adlewyrchu Datganiad Cyfrifon archwiliedig terfynol ERW

**Mae cyfrifon ERW yn y broses o gael eu cwblhau a gall y ffigurau hyn newid

Mae'n rhaid i ERW fel Cydbwyllgor a gyfansoddwyd yn gyfreithiol baratoi datganiadau ariannol statudol y gellir eu cael o wefan ERW www.erw.wales

Bargen Dinas Bae Abertawe

Mae Bargen Dinas Bae Abertawe yn fuddsoddiad gwerth £1.3 biliwn mewn 11 o brosiectau mawr ar draws Dinas-ranbarth Bae Abertawe – sy'n cynnwys Sir Gaerfyrddin, Castell-nedd Port Talbot, Sir Benfro ac Abertawe.

Arweinir Bargen Dinas Bae Abertawe gan y pedwar awdurdod lleol rhanbarthol drwy Gytundeb Cydbwyllgor, ynghyd â phartneriaid heb bleidlais - sef Byrddau Iechyd Prifysgol Bae Abertawe a Hywel Dda, Prifysgol Abertawe a Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant.

Cydnabyddir o fewn Cytundeb y Cydbwyllgor y bydd yr holl bartneriaid yn cyfrannu £50,000 y flwyddyn i gefnogi swyddogaethau canolog a gweinyddol y rhaglen.

Mae Bargen y Ddinas yn cael ei hariannu, yn amodol ar gymeradwyo achosion busnes prosiectau, gan Lywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru, y sector cyhoeddus a'r sector preifat.

Ar ôl cymeradwyo achosion busnes prosiectau yn llwyddiannus, bydd y Corff Atebol, ar ran y Cydbwyllgor, yn rhyddhau arian grant y Llywodraeth i Awdurdodau Arweiniol Prosiectau hyd at uchafswm y pris y cytunwyd arno. Gellir newid gwerthoedd grantiau, ond rhaid i hyn gael ei ategu gan achos busnes llawn a chymeradwyaeth gan y Cydbwyllgor a Llywodraethau'r DU a Chymru, fel yr amlinellir yng Nghytundeb y Cydbwyllgor.

Ym mis Mehefin 2020 derbyniodd achos busnes Pembroke Dock Marine (PDM) gymeradwyaeth i fod yn rhan o raglen gyffredinol Bargen Dinas Bae Abertawe. Hyd yn hyn ni dderbyniodd yr Awdurdod Lleol arian grant gan Gorff Atebol Bargen Dinas Bae Abertawe.

Llofnodwyd y cytundeb rhwng y Corff Atebol a'r Cyngor ar 23 Chwefror 2021 gyda'r cytundebau rhwng y Cyngor a'r pedwar partner cyflenwi yn cael eu llofnodi ar 2 Gorffennaf 2021.

Yn ogystal, mae yna 3 phrosiect rhanbarthol, Seilwaith Digidol, Cartrefi fel Gorsafoedd Pŵer a Sgiliau a Thalentau. Oherwydd amseriad y grant ar y prosiectau hyn, bydd yn ofynnol i'r Cyngor fenthycha. Mae lefel y benthyca sy'n ofynnol i'w gadarnhau o hyd.

TREFNIADAU ERAILL AR Y CYD

Mae cyd-drefniadau eraill yn cynnwys Ysbyty De Sir Benfo, Cronfa Gweithredu Camddefnyddio Sylweddau (SMAF), Consortiwm Prynu Cymru, Fforwm Lleol Cymru Gydnerth, Cludiant Cyfun

(NEWID) a Chomisiynu ar y Cyd (Cyngor Sir Gâr / Cyngor Sir Penfro) ymhlith eraill. Pan fo hynny'n berthnasol, cyfunwyd prif ddatganiadau ariannol y Cyngor gyda'r cofnodion perthnasol.

10.7.4.5 MENTER PARC BWYD LLWYNHELYG

Mae Parc Bwyd Llwynhelyg yn fenter ar y cyd rhwng Cyngor Sir Penfro a Llywodraeth Cymru. Wedi'i ymgorffori ar 1 Chwefror 2021, ei nod yw creu canolfan o ansawdd uchel yn Llwynhelyg a bydd yn dod â nifer o gynhyrchwyr bwyd at ei gilydd. Bydd hyn yn cynnwys creu safleoedd gwasanaethau yn barod i'w gwerthu ar gyfer eu datblygu ac o bosibl adeiladu unedau ymlaen llaw i'w gosod neu eu prynu.

Bydd y cytundeb yn parhau am gyfnod o 8 mlynedd o 1 Chwefror 2021 neu hyd nes y cyflawnir yr Amcan Cyffredinol neu hyd nes y bydd y naill barti neu'r llall yn penderfynu, ar ôl cyfnod o 5 mlynedd o 1 Chwefror 2021, na ellir cyflawni'r Amcanion Cyffredinol yn amodol ar gytundeb ar y cyd.

Bydd y Cyngor yn cyflwyno cyfrifon rheoli i'r Gweinidogion i'w cymeradwyo bob blwyddyn. O safbwynt y trefniadau ariannol, bydd unrhyw dderbynebaw o werthiant plotiau neu incwm rhent yn cael eu rhannu rhwng y partïon ar ganran yn seiliedig ar wariant datblygu cymeradwy pob parti.

Mae trafodaethau yn parhau gyda Llywodraeth Cymru i ddilysu gwariant datblygu hyd yma ar gyfer y ddau barti. O ganlyniad, mae'r rhaniad canrannol ar gyfer y fenter ar y cyd yn dal i fod yn amhenodol. Gwariant y Cyngor ar Barc Bwyd Llwynhelyg yn 2020-21 oedd £531k.

Oherwydd perthnasedd / rhaniad canrannol i'w benderfynu eto, mae'r cofnodion wedi'u cynnwys yn y cyfrifon sengl ac ni pharatowyd unrhyw Gyfrifon Grŵp.

10.7.4.6 ENDIDAU RHEOLEDIG NEU DAN DDYLANWAD

Mae'r Cyngor yn rheoli Pwll Dinbych-y-pysgod, Awdurdodau Harbwr Abergwaun a Dinbych-y-pysgod a Chronfeydd Ymddiried eraill. Ymgorfforwyd incwm a gwariant crynswth Pwll Dinbych-y-pysgod a'r gwerthoedd asedau sefydlog yn Natganiad Cyfrifon y Cyngor.

11.0 NODIADAU AR Y DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

11.1 ADDASIADAU RHWNG SAIL GYFRIFYDDU A SAIL GYLLIDO REOLEIDDIOL

Gwirioneddol 2020-21	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol £000	Gweddill Gweithredol HRA £000	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau £000	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy £000	Cronfeydd Annefnyddiadwy £000
Symiau yn y Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Dibrisiad	(17,119)	(3,978)	-	(21,097)	21,097
Amhariad / Ailbrisió	(554)	33,207	-	32,653	(32,653)
Grantiau Cyfalaf i'w Trin fel Incwm	33,141	5,393	-	38,534	(38,534)
Gwared Asedau Anghyfredol	(5)	2	(2,559)	(2,562)	2,562
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd fel	-	-	297	297	(297)
Derbyniadau a Neilltuwyd Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf i ariannu	-	-	2,379	2,379	(2,379)
gweithgaredd trawsnewid refeniw (Cyfarwyddeb Gyfalaf)	-	-	-	-	-
Cyllido Costau Addasu (addasiad EIR)	(1)	-	-	(1)	1
Setliad Gadael Cymhorthdal HRA	(32,236)	(1,639)	-	(33,875)	33,875
Addasiad Cost Pensiynau	240	-	-	240	(240)
Buddiannau Cyflogaion – Croniad Absenoldeb	-	-	-	-	-
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu cynnwys trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol	3,774	1,545	-	5,319	(5,319)
Ad-daliad Dyled Statudol (Rhwymedigaethau Prydlesi Cyllidol)	315	-	-	315	(315)
Ad-daliad Dyled Statudol (PFI)	1,968	4,756	-	6,724	(6,724)
Gwariant Cyfalaf i'w Godi ar Cronfa'r Cyngor (gan gynnwys Cylchred Oes PFI)	87	-	-	87	(87)
Amorteiddio premiwm / gostyngiadau clir mewn cysylltiad ag offerynnau ariannol	14,321	688	-	15,009	(15,009)
Addasiadau Eraill	3,931	39,974	117	44,022	(44,022)

Gwirioneddol 2019-20	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol £000	Gweddill Gweithredol HRA £000	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau £000	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy £000	Cronfeydd Annefnyddiadwy £000
Symiau yn y Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Dibrisiad	(17,170)	(4,084)	-	(21,254)	21,254
Amhariad / Ailbrisi	(17,455)	(7,342)	-	(24,797)	24,797
Grantiau Cyfalaf i'w Trin fel Incwm	13,055	4,626	-	17,681	(17,681)
Gwariant Cyllidol a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	(816)	-	-	(816)	816
Gwared Asedau Anghyfredol	90	2	(3,761)	(3,669)	3,669
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd fel Derbyniadau a Neilltuwyd	-	-	1,861	1,861	(1,861)
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gweithgaredd trawsnewid refeniw (Cyfarwydddeb Gyfalaf)	-	-	812	812	(812)
Cyllido Costau Addasu (addasiad EIR)	(13)	-	-	(13)	13
Setliad Gadael Cymhorthdal HRA	-	-	-	-	-
Addasiad Cost Pensiynau	(35,277)	(1,489)	-	(36,766)	36,766
Buddiannau Cyflogaion – Croniad Absenoldeb	(486)	-	-	(486)	486
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu cynnwys trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Isafswm Darpariaeth Refeniw	5,129	1,545	-	6,674	(6,674)
Ad-daliad Dyled Statudol (Rhwymedigaethau Prydlesi Cyllidol)	12	-	-	12	(12)
Ad-daliad Dyled Statudol (PFI)	289	4,858	-	5,147	(5,147)
Gwariant Cyfalaf i'w Godi ar Cronfa'r Cyngor (gan gynnwys Cylchred Oes PFI)	5,347	-	-	5,347	(5,347)
Amorteiddio premiwm / gostyngiadau clir mewn cysylltiad ag offerynnau ariannol	88	-	-	88	(88)
Cyfraniadau'r cyflogwr at gynlluniau pensiwn	14,434	619	-	15,053	(15,053)
Addasiad Clir Gofynnol	(32,773)	(1,265)	(1,088)	(35,126)	35,126

11.2 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

11.2.1 TRAFODION CRONFEYDD PENODOL Y GRONFA GYFFREDINOL, HRA, CLUSTNODWYD AC ADDYSG

	Gweddill ar 31 Mawrth 2020 £000	Cyfraniad (o'r) Cyfrifon Cyllid £000	Cyfraniad at Cyfrifon Cyllid £000	Trosglwyddo i Ddarpariaeth £000	Cyfraniad at Cyfrifon Cyfalaf £000	Gweddill ar 31 Mawrth 2021 £000
Gweddillion Gweithredol						
Cronfa Gyffredinol	(7,000)	-	-	-	-	(7,000)
HRA	(752)	-	-	-	-	(752)
Cyfanswm Gweddillion Gweithredol	(7,752)	-	-	-	-	(7,752)
Cronfeydd a Glustnodwyd						
Cronfeydd Cyfalaf HRA						
Cronfa HRA	(5,597)	(9,780)	-	-	4,756	(10,621)
Cyfanswm Cronfeydd Cyfalaf HRA	(5,597)	(9,780)	-	-	4,756	(10,621)
Cronfa Gyfalaf						
Cronfa Gyfalaf Gyffredinol	(860)	(594)	47	-	434	(973)
Ysgolion yr 21ain Ganrif	-	(51)	-	-	51	-
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Gronfa Gyffredinol Gyfalaf	(860)	(645)	47	-	485	(973)
Cronfeydd Eraill a Glustnodwyd						
Yswiriant	(4,225)	(453)	-	893	-	(3,785)
Cynnal yn y Gaeaf	(227)	-	-	-	-	(227)
Rheoli Risg	(4,452)	(453)	-	893	-	(4,012)
Eiddo ac Offer	(1,692)	(1,821)	-	-	601	(2,912)
Ailadeiladu Lonydd Cerbydau	(49)	(721)	-	-	5	(765)
Cerbydau a Chyfarpar	(3,929)	(2,604)	-	-	313	(6,220)
Pont Cleddau	(257)	(600)	-	-	8	(849)
Amlogsgfa Gorllewin Cymru	(703)	(296)	230	-	65	(704)
Adnewyddu ac Atgyweirio Asedau	(6,630)	(6,042)	230	-	992	(11,450)
Etholiadau	(156)	(200)	-	-	-	(356)
Ad-drefnu Gofal Cymdeithasol	(1,008)	(293)	-	-	-	(1,301)
Ad-drefnu Addysg	(871)	(133)	129	-	-	(875)
Cydraddoli	(2,035)	(626)	129	-	-	(2,532)
Buddsoddi i Arbed	(4,347)	(229)	78	-	289	(4,209)
Ad-drefnu Gwasanaethau	(2,251)	-	38	-	31	(2,182)
Rhaglen Weinyddiaeth	(4,192)	(465)	50	-	-	(4,607)
Covid-19	(1,767)	(4,513)	-	-	-	(6,280)
Trawsnewid	(12,557)	(5,207)	166	-	320	(17,278)
Cynllunio	(161)	(24)	-	-	-	(185)
Iawndal Ffermydd Sirol	(131)	(30)	-	-	-	(161)
Cronfa Adfywio	(563)	-	-	-	-	(563)
Datblygu Economaidd a Thwristiaeth	(122)	(88)	-	-	-	(210)
Gwasanaethau Amgylcheddol	(202)	(135)	8	-	-	(329)
Ailgylchu	(686)	(13)	-	-	52	(647)
Cyflenwi Gwasanaethau	(1,865)	(290)	8	-	52	(2,095)
Cyd-drefniadau	(57)	(2)	-	-	-	(59)
Tai Fforddiadwy	(2,839)	(1,162)	24	-	-	(3,977)
Cyfraniad I'r Gymuned	(1,555)	(1,162)	719	-	-	(1,998)
Allanol	(4,451)	(2,326)	743	-	-	(6,034)
Cyfanswm Cronfeydd a Glustnodwyd	(31,990)	(14,944)	1,276	893	1,364	(43,401)
Gweddillion ISB Ysgolion	(2,142)	(4,977)	22	-	-	(7,097)
CLG Arlwy Ysgolion	(296)	(236)	-	-	37	(495)
CLG Cynnal a Chadw Ysgolion	(508)	(340)	-	-	-	(848)
Yswiriant Athrawon Llanw Ysgolion	(646)	-	59	-	-	(587)
Isadeiledd ICT	-	(121)	-	-	-	(121)
PFI ICT	(7)	(50)	54	-	-	(3)
Cydraddoli PFI RSG	(2,297)	(2)	184	-	-	(2,115)
CYFANSWM CRONFEYDD YSGOLION A CHYSYLLTIEDIG	(5,896)	(5,726)	319	-	37	(11,266)

11.2.2 TRAFODION CRONFEYDD DERBYNIADAU CYFALAF, GRANTIAU A CHYFRANIADAU

Caiff rhan o'r derbyniadau o werthu asedau eu neilltuo i ad-dalu dyled yn unol â pholisïau cyfrifyddu; mae'r gweddill ar gael i dalu am wariant cyfalaf. Mae cyfraniadau at ddibenion cyfalafol a grantiau cyfalaf heb eu cymhwyso a dderbyniwyd ar gael hefyd i dalu am fuddsoddi cyfalaf yn y dyfodol.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2020 £000	Derby- niwyd yn y Flwy- ddyn £000	Darpa- rieth a Neilltu- wyd £000	Trosgl- wyddiadau yn y Flwyddyn £000	Cymhwy- swyd i Gyllid £000	Cymhwy- swyd i Dalu am Wariant £000	Gweddill ar 31 Mawrth 2021 £000
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf							
Cronfa Gyffredinol	(11,984)	(2,262)	-	-	-	2,379	(11,867)
HRA	-	(297)	297	-	-	-	-
CYFANSWM	(11,984)	(2,559)	297	-	-	2,379	(11,867)

12.0 NODIADAU AR Y FANTOLEN

12.1 ASEDau ANGHYFREDOL

12.1.1 ASEDau SEFYDLOG

Prisiwyd portffolio asedau sefydlog y Cyngor yn £803m fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2021 mewn cymhariaeth â £721m ar 31 Mawrth 2020.

Gwnaed caffaeliadau asedau sefydlog yn y flwyddyn am £9.2m. Mae'r ffigur hwn yng ngwerth cyfanswm ychwanegiadau o £47.3m gyda gweddill y gwerth yn berthnasol i gostau adeiladu neu waith cysylltiedig ag asedau presennol.

Daeth gwared asedau â £1.0m o ran gwerthu tai heblaw rhai'r cyngor a £0.380m o ran tai'r cyngor. Ar 31 Mawrth 2021, amcangyfrif o werth asedau dros ben yn aros i'w gwared yw £2.3m, gydag amcangyfrif bod £1.914m ohono'n debygol o gael ei werthu o fewn y 12 mis nesaf.

Codwyd amhariadau yn ystod y flwyddyn yn cynrychioli; Cafodd Dove Cottage a 9 Maidenwells eu dymchwel ac mae'r asedau tir wedi'u cynnwys yn y briffordd fabwysiedig, mae adeiladau ysgol VC Hwlfordd i gyd wedi'u dymchwel, mae Maes Ingli a Tiers Cross wedi'u dymchwel, ac mae Tŷ Haverfordia wedi'i osod allan i'w ailddatblygu.

12.1.1.1 PRISIAD

Prisiwyd asedau'r Cyngor yn unol â'r polisi cyfrifyddu datganedig. Pan fo'n berthnasol, prisiwyd asedau gan brisiwr y Cyngor, Mrs H. McLeod-Baikie F.R.I.C.S.

Sail Brisio Gwerthoedd Crynsyth	Asedau Tai'r Cyngor	Tir ac Adeilada u Eraill	Isade- iledd	Cerby- dau, Cyfarpar ac Offer	Asedau Cymune dol	Asedau Treftad aeth	Aseda u'n cael eu Hadei- ladu	Asedau Dros Ben	Cyfan- swm
	£000	£000	£'000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Dygwyd am y Gost Hanesyddol	84,381	27,767	175,947	32,636	593	1,755	8,808	-	331,887
Prisiwyd am Werth Teg ar:									
31 Mawrth 2021	238,404	182,625	-	-	-	-	-	2,278	423,307
31 Mawrth 2020	220	92,719	-	7	-	-	1,213	-	94,159
31 Mawrth 2019	950	32,403	-	58	45	-	1,122	-	34,578
31 Mawrth 2018	49	40,129	-	65	-	-	-	-	40,243
31 Mawrth 2017	144	59,606	-	-	-	-	-	-	59,750
Cyfanswm y Gost neu Brisiad	324,148	435,249	175,947	32,766	638	1,755	11,143	2,278	983,924

Cynhwyswyd ysgolion Gwirfoddol Rheoledig (VC), Gwirfoddol Cymorthedig (VA) a Menter Cyllid Preifat y mae gan y Cyngor deitl cyfreithiol arnynt ar Fantolen y Cyngor. Ni chynhwyswyd y rhai sydd ym meddiant cyfreithiol cyrff eraill. Gwerth cario crynsyth ysgolion VC a VA na chynhwyswyd ar y Fantolen yw tua £6m.

Mae gwerth cario crynsyth ardal pwll Canolfan Hamdden Dinbych-y-pysgod (tua £1.5m) yn cael ei ddal ar ymddiried. Yn unol â newidiadau i'r Cod, cynhwyswyd hyn ar y Fantolen. Caiff ei hysbysu ar wahân hefyd fel rhan o gyfrifon Ymddiriedolaeth Pwll Dinbych-y-pysgod.

Caiff isadeiledd ei fesur am Cost Hanesyddol ac, felly, ni chaiff ei gynnwys yn y tabl uchod.

12.1.1.2 DIBRISIAD AC AMHARIAD

Dibrisiwyd holl asedau sefydlog gyda'r dull llinell syth gan ddefnyddio'r bywydau defnyddiol tybiannol sy'n cael eu dangos isod.

Math o Ased	Oes Fuddiol ar gyfer Dibrisio
Anheddau'r Cyngor	40 mlynedd
Eiddo HRA Arall	10 – 40 mlynedd
Adeiladau	5 – 40 mlynedd
Tir	Ni ddibrisiwyd
Isadeiledd	40 mlynedd
Cerbydau, Cyfarpar ac Offer Cyffredinol	3 – 15 mlynedd
Offer TG	5 mlynedd
Asedau Treftadaeth	Ni ddibrisiwyd
Asedau Cymunedol	Ni ddibrisiwyd
Asedau'n Cael eu Hadeiladu	Ni ddibrisiwyd
Asedau Dros Ben	5 – 40 mlynedd
Eiddo Buddsoddi	Ni ddibrisiwyd
Pethau Anniriaethol	3 mlynedd

12.1.1.3 DEFNYDD A DOSBARTHIAD ASEDAU

Math o Ased	Gwerth Clir ar Bapur					
	2019-20			2020-21		
	Y Gronfa Gyffredinol £000	HRA £000	Cyfanswm £000	Y Gronfa Gyffredinol £000	HRA £000	Cyfanswm £000
Eiddo, Cyfarpar ac Offer						
Anheddau'r Cyngor	265	197,844	198,109	357	244,487	244,844
Tir ac Adeiladau	375,807	610	376,417	401,201	575	401,776
Isadeiledd	121,500	-	121,500	125,406	-	125,406
Cerbydau, Cyfarpar ac Offer	14,424	505	14,929	16,493	345	16,838
Asedau Treftadaeth	528	-	528	528	-	528
Asedau Cymunedol	578	-	578	577	-	577
Asedau'n Cael eu Hadeiladu	5,713	-	5,713	10,672	-	10,672
Asedau Dros Ben	2,750	-	2,750	2,248	-	2,248
	521,565	198,959	720,524	557,482	245,407	802,889
Pethau Anniriaethol	214	-	214	39	-	39
Asedau Mewn Llaw i'w Gwerthu	-	-	-	350	-	350
Cyfanswm	521,779	198,959	720,738	557,871	245,407	803,278

12.1.1.4 MANYLION SYMUDIAD YNG NGWERTHOEDD ASEDAU ANGHYFREDOL EIDDO, CYFARPAR AC OFFER 2020-21

Asedau'r Cyngor	Asedau Tai'r Cyngor	Tir ac Adeiladau Eraill	Isadeiledd	Cerbydau, Cyfarpar ac Offer	Asedau Cymunedol	Asedau Treftad aeth	Asedau'n Cael eu Hadeiladu	Asedau Dros Ben	Cyfanswm Eiddo, Cyfarpar ac Offer
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2020	286,819	413,485	168,636	28,124	602	1,155	5,890	3,707	908,418
Addasiad Blwyddyn Flaenorol (Tir HRA a garej yn L&B - yn flaenorol dim ond siopau HRA a godwyd)	33	(33)	-	-	-	-	-	-	-
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2020	286,852	413,452	168,636	28,124	602	1,155	5,890	3,707	908,418
Ychwanegiadau	10,171	18,165	7,276	6,092	37	600	4,945	30	47,316
Datgydnabod / gwarediadau	-	(7,983)	-	(1,450)	-	-	-	-	(9,433)
Ailbrisiad Dibriasiad ac Amhariad Cronedig a ddilëwyd i Swm Cario Crynswth	(18,369)	(25,602)	-	-	-	-	-	(1,357)	(45,328)
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiadau i'w cydnabod yn y Gronfa Ailbrisiad	7,490	24,865	-	-	36	-	-	503	32,894
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiad i'w cydnabod yn y Gwarged / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau Ailddosbarthiadau – (i) / o Daliwyd ar Werth	38,309	12,676	-	-	3	-	-	20	51,008
Symudiadau Eraill	(305)	(166)	-	-	(40)	-	-	(440)	(951)
Ar 31 Mawrth 2021	324,148	435,249	175,947	32,766	638	1,755	11,143	2,278	983,924
Dibriasiant ac Amhariadau									
Dibriasiant	(15,726)	(19,485)	(43,732)	(12,020)	-	(12)	(249)	(766)	(91,990)
Amhariad	(72,984)	(17,583)	(3,404)	(1,175)	(24)	(615)	72	(191)	(95,904)
Ar 31 Mawrth 2020	(88,710)	(37,068)	(47,136)	(13,195)	(24)	(627)	(177)	(957)	(187,894)
Prior Year Adjustment (GCA Valuation Error)									
Tâl Dibrisiant ar gyfer 2020-21	(3,840)	(9,438)	(3,318)	(3,719)	-	-	-	(585)	(20,900)
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gronfa Ailbrisiad	(51)	(7,884)	-	-	-	-	-	-	(7,935)
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(5,073)	(12,177)	(87)	(350)	(37)	(600)	-	(31)	(18,355)
Datgydnabod / Gwarediadau:									
~ W/O Dibrisiad Cronedig	-	6,600	-	1,324	-	-	-	-	7,924
~ W/O Amhariad Cronedig	-	779	-	12	-	-	-	-	791
Ailbrisiadau:									
~ W/O Dibrisiad Cronedig	18,084	13,430	-	-	-	-	-	1,351	32,865
~ W/O Amhariad Cronedig	286	12,176	-	-	-	-	-	7	12,469
Ailddosbarthiadau:									
~ Trosglwyddo Dibrisiad Cronedig d/yml	-	109	-	-	-	-	(109)	-	-
~ Trosglwyddo Amhariad Cronedig d/yml	-	-	-	-	-	-	(185)	185	-
Ar 31 Mawrth 2021	(79,304)	(33,473)	(50,541)	(15,928)	(61)	(1,227)	(471)	(30)	(181,035)
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2021	244,844	401,776	125,406	16,838	577	528	10,672	2,248	802,889
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2020	198,109	376,417	121,500	14,929	578	528	5,713	2,750	720,524

12.1.1.5 SYMUDIAD CYMHAROL YNG NGWERTHOEDD ASED AU ANGHYFREDOL EIDDO, CYFARPAR AC OFFER 2019-20

Asedau'r Cyngor	Asedau Tai'r Cyngor £000	Tir ac Adeiladau Eraill £000	Isadeiledd £000	Cerbydau, Cyfarpar ac Offer £000	Asedau Cymunedol £000	Asedau Treftad aeth £000	Asedau'n Cael eu Hadeiladu £000	Asedau Dros Ben £000	Cyfanswm Eiddo, Cyfarpar ac Offer £000
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2019	278,945	427,372	163,239	23,484	598	809	269	2,297	897,013
Addasiad Blwyddyn Flaenorol (Gwall Prisio GCA a Phwll Dinbych-y-pysgod)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2019	278,945	427,372	163,239	23,484	598	809	269	2,297	897,013
Ychwanegiadau	9,527	11,030	6,120	6,110	4	346	3,191	190	36,518
Datgydnabod / gwarediadau	-	(2,288)	-	(3,032)	-	-	-	-	(5,320)
Datgydnabod – arall (cydran)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ailbrisiio Dibrisiad ac Amhariad Cronedig a ddilëwyd i Swm Cario Crynswth	(179)	(8,859)	(96)	-	-	-	-	(508)	(9,642)
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiadau i'w cydnabod yn y Gronfa Ailbrisiio	985	3,217	-	7	-	-	-	266	4,475
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiio i'w cydnabod yn y Gwarged / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau Ailddosbarthiadau – PPE a Buddsoddiad	(606)	(10,566)	(627)	-	-	-	-	234	(11,565)
Ailddosbarthiadau – (i) / o Daliwyd ar Werth	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Symudiadau Eraill	(1,853)	(1,208)	-	-	-	-	-	-	(3,061)
Ar 31 Mawrth 2020	286,819	413,485	168,636	28,124	602	1,155	5,890	3,707	908,418
Dibrisiant ac Amhariadau									
Dibrisiant	(11,957)	(18,608)	(40,510)	(11,890)	-	(8)	(175)	(39)	(83,187)
Amhariad	(66,249)	(11,716)	(3,022)	(973)	(19)	(270)	175	1	(82,073)
Ar 31 Mawrth 2019	(78,206)	(30,324)	(43,532)	(12,863)	(19)	(278)	-	(38)	(165,260)
Tâl Dibrisiant ar gyfer 2019/20	(3,952)	(9,808)	(3,318)	(2,934)	-	(4)	-	(778)	(20,794)
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gronfa Ailbrisiio	-	(3,391)	-	-	-	(56)	-	-	(3,447)
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(6,735)	(5,225)	(383)	(405)	(5)	(289)	-	(190)	(13,232)
Datgydnabod / Gwarediadau:									
~ W/O Dibrisiad Cronedig	-	962	-	2,804	-	-	-	-	3,766
~ W/O Amhariad Cronedig	-	1,226	-	203	-	-	-	-	1,429
Ailbrisiadau:									
~ W/O Dibrisiad Cronedig	178	7,439	96	-	-	-	-	508	8,221
~ W/O Amhariad Cronedig	-	1,418	1	-	-	-	-	-	1,419
Ailddosbarthiadau:									
~ Trosglwyddo Dibrisiad Cronedig d/ymyl	5	530	-	-	-	-	(74)	(457)	4
~ Trosglwyddo Amhariad Cronedig d/ymyl	-	105	-	-	-	-	(103)	(2)	-
Ar 31 Mawrth 2020	(88,710)	(37,068)	(47,136)	(13,195)	(24)	(627)	(177)	(957)	(187,894)
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2020	198,109	376,417	121,500	14,929	578	528	5,713	2,750	720,524
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2019	200,739	397,048	119,707	10,621	579	531	269	2,259	731,753

12.1.1.6 TRAFODION ASED AU TREFTADAETH YN Y FLWYDDYN

Cynhaliwyd Asedau Treftadaeth gyda swm cludo net o £528k ar gyfer 2019-20 a 2020-21 yn y drefn honno. Mae rhagor o fanylion Asedau Treftadaeth y Cyngor i'w cael gan Gwasanaethau Amgueddfeydd ac Archifau Sir Benfro.

12.1.2 GWARED A DATGYDNABOD ASED AU SEFYDLOG YN Y FLWYDDYN

Gwerth cario crynswth asedau a waredwyd yn y flwyddyn oedd:	2019-20 £000	2020-21 £000
Gwarediadau		
Tai'r Cyngor	1,849	305
Lleiniau Adeiladu a Thir	1,404	295
Eiddo Buddsoddi	-	-
Arall	2,430	1,469
Cyfanswm Gwarediadau	5,683	2,069
Datgydnabyddiaethau		
Tai'r Cyngor	-	-
Lleiniau Adeiladu a Thir	-	-
Eiddo Buddsoddi	-	-
Arall	3,032	7,965
Cyfanswm Datgydnabyddiaethau	3,032	7,965

12.1.3 ASED AU ANNIRIAETHOL

Caiff rhai pecynnau meddalwedd a brynwyd yn allanol eu cydnabod fel asedau anniriaethol ar y Fantolen, gyda swm cludo net o £214k a £39k ar gyfer 2019-20 a 2020-21 yn y drefn honno.

12.1.4 MESURIAD GWERTH TEG IFRS 13 – ASED AU GWARED

Gwerth teg asedau gwared y Cyngor oedd £2.628m a £2.248m ar 31 Mawrth ar gyfer 2020 a 2021 yn y drefn honno. Defnyddiwyd mewnbwn arwyddocaol annibynadwy (Lefel 3) i gyrraedd y prisiadau hyn.

Technegau Prisio

Caiff gwerth teg eiddo gweddill y Cyngor ei fesur bob blwyddyn ym mhob dyddiad adrodd. Mae'r holl brisiadau yn cael eu cynnal yn fewnol, yn unol â'r methodolegau a'r canolfannau ar gyfer amcangyfrif a nodir yn safonau proffesiynol Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig a'r Cod CIPFA a'r canllawiau.

Defnyddiwyd y technegau prisio priodol yn ystod y flwyddyn i werthfawrogi'r asedau dros ben y mae data digonol ar gael ar eu cyfer, gan wneud y gorau o'r defnydd o fewnbynnau a arsylwyd yn berthnasol a lleihau'r defnydd o fewnbynnau anaddasadwy.

Y gwahaniaeth flwyddyn ar ôl blwyddyn yw bod asedau ychwanegol yn cael eu datgan yn weddill, bod telerau'n cael eu hail-negodi neu werthiannau neu warediadau heb fynd rhagddynt, felly, rhoddwyd mwy o ddibyniaeth ar fewnbynnau anweladwy lefel 3.

Technegau Prisio a ddefnyddiwyd i Bennu Gwerthoedd Teg Haenau 2 a 3 ar gyfer Eiddo Dros Ben

Mewnbynnau gweladwy arwyddocaol – haen 3

Mae'r Gwerth Teg wedi'i seilio ar dystiolaeth gymaradwy, cyngor allanol a gwerthiant tebyg a gytunwyd. Felly, mae lefel yr allbynnau anobservadwy yn arwyddocaol, gan arwain at gategoreiddio'r eiddo ar Lefel 3 yn yr hierarchaeth Gwerth Teg. Bydd newidiadau mewn amodau'r farchnad yn arwain at gynnydd a gostyngiad yn y Gwerth Teg.

Y Defnydd Uchaf a'r Gorau o eiddo dros ben

Wrth amcangyfrif gwerth teg eiddo Gwarged y Cyngor, ystyriwyd y defnydd gorau a'r eiddo gorau posibl o'r eiddo.

12.1.5 GWARIANT A CHYLLIDO CYFALAF

12.1.5.1 GWARIANT CYFALAF YN Y FLWYDDYN

Caiff y gwariant cyfalaf a wnaed yn y flwyddyn ei ddangos yn y tabl isod ynghyd â'r adnoddau a ddefnyddiwyd i'w gyllido.

	2019-20 £000	2020-21 £000
Gwariant Cyfalaf wedi'i Ddadansoddi yn ôl Gwasanaeth:		
Addysg	10,308	17,658
Y Gwasanaethau Cymdeithasol	113	2,814
Cludiant	7,593	7,097
Tai – HRA	9,527	10,170
Tai – Cronfa'r Cyngor	2,238	1,021
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	1,024	1,443
Datblygiad	3,868	8,437
Amgylcheddol	4,817	1,095
Corfforaethol	2,652	2,132
	42,140	51,867
Asedau a Gafwyd dan Brydlesi Cyllidol yn y Flwyddyn	7	6
Buddsoddiad Cyfalaf	42,147	51,873
Yn cynrychioli:		
Asedau Sefydlog	36,518	47,316
Costau Suddo	-	-
Asedau Anniriaethol	356	22
Benthyciadau a Blaensymiau	1,270	1,253
Gwariant Cyllidol Crynswth a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	4,003	3,282
	42,147	51,873
Ariannwyd trwy'r canlynol:		
Benthyciadau	9,325	555
Benthyca Anghynaliedig	930	394
Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau eraill	20,868	41,815
Cymhwyso Cronfeydd Gyffredinol wrth gefn a debynedau	11,017	9,103
Prydlesi Cyllidol	7	6
	42,147	51,873

12.1.5.2 GOFYNIAD CODI CYFALAF

Mae'r gofyniad codi cyfalaf yn cynrychioli'r cyllido allanol gofynnol, ar ôl ystyried grantiau, derbyniadau cyfalaf a chronfeydd mewnol a gymhwyswyd o ran y buddsoddiad cyfalaf hirdymor a wnaed gan y Cyngor.

	2019-20 £000	2020-21 £000
Gofyniad Codi Cyfalaf ar 1 Ebrill	236,119	237,545
Symudiadau yn y Flwyddyn		
Cynnydd / (Gostyngiad) mewn Benthycia Cynaledig (Trethiant Lleol a Chanolog)	1,419	(4,982)
Asedau a Gafwyd / Gwaredwyd Dan Brydlesi Cyllidol	7	6
Gofyniad Cyllid Cyfalaf ar 31 Mawrth	237,545	232,569
Symudiad yn y Flwyddyn		
Buddsoddiad Cyfalaf:		
Eiddo, Peiriannau ac Offer Gwrthdroad y Flwyddyn Cynt	-	-
Eiddo, Peiriannau ac Offer	36,518	47,316
Asedau Anniriaethol	356	22
Benthyciadau a Blaensymiau	1,270	1,253
Gwariant Cyllidol a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	4,003	3,282
Isgyfanswm	42,147	51,873
Addasiad y Flwyddyn Cynt	-	-
Cyfanswm	42,147	51,873
Ffynonellau Cyllid:		
Derbyniadau Cyfalaf	(812)	(2,379)
Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd	(1,861)	(297)
Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill	(20,868)	(41,815)
Gwarediadau Prydlesi Cyllidol	-	-
Symiau a Neilltuwyd o Refeniw:		
- Cyfraniad Refeniw Uniongyrchol	(10,205)	(6,724)
- Isafswm Darpariaeth Refeniw	(6,975)	(5,634)
- Addasu amrywiol	-	-
	(40,721)	(56,849)
Cynnydd / (Gostyngiad) yn y Gofyniad Codi Cyfalaf	1,426	(4,976)

12.1.5.3 YMRWYMIADAU CONTRACTAU CYFALAF

Mae'r canlynol yn cynrychioli symiau a ymrwymwyd dan gontractau gwaith sylweddol. Cronnwyd £1.932m yng nghyfrifon 2020-21.

Y prif ymrwymadau dan gontractau cyfalaf ar 31 Mawrth yw:	2019-20 £000	2020-21 £000
Addysg	7,165	37,334
Gofal Cymdeithasol	1,011	578
Cludiant	1,470	2,594
Tai – HRA	1,119	8,346
Tai – Cronfa'r Cyngor	263	193
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	238	978
Datblygu	1,412	6,282
Amgylcheddol	1,294	1,551
Corfforaethol	1,239	2,285
	15,211	60,141

Gohiriwyd cyflwyno'r rhaglen gyfalaf ar gyfer 2020-21 o ganlyniad i bandemig Covid-19. Roedd cynlluniau wedi'u cyflawni ond roedd y cynnydd yn araf. Mae ymrwymadau addysg wedi cynyddu oherwydd cychwyn rhaglen Band B Ysgolion yr 21ain Ganrif ac oherwydd mynediad cyfyngedig i eiddo CRT, ni chyflawnwyd ymrwymadau CRT yn ystod y flwyddyn. Mae'r cynnydd yn yr ymrwymadau Datblygu o ganlyniad i'r gwaith parhaus yn y Cei Gorllewinol, Hwlfordd a Pharc Bwyd Llwynhelyg.

12.2 MENTER CYLLID PREIFAT

12.2.1 TREFNIADAU MCP

Yn ystod 2000-01 ymrwymodd y Cyngor i gynllun Menter Cyllid Preifat i hwyluso darparu ysgol gynradd newydd a swyddfa yn Noc Penfro. Llofnodwyd y cytundeb 30 mlynedd ar 1 Mehefin 2000 gyda gwariant cyfalaf dechreuol o £8.9m. Y gost yn y flwyddyn am y cyfleuster gyda gwasanaethau oedd £1.50m. Yr amcangyfrif yw bod ymrwymadau yn y dyfodol yn ystod oes y contract yn £12.7m.

Tua diwedd cyfnod y cytundeb presennol, rhaid i'r Cyngor arfer dewis a fydd yn penderfynu a gaiff yr ased ei ddychwelyd i'r Cyngor neu beidio.

Gweithiodd y Cyngor gyda phartneriaethau lleol i ddod â'r contract Menter Cyllid Preifat i ben, gan gyflwyno hysbysiad terfynu 12 mis o ran contract Menter Cyllid Preifat Doc Penfro ar 27 Gorffennaf 2020, a daeth y contract i ben ar 27 Gorffennaf 2021.

12.2.2 PRISIAD, DIBRISIAD AC AMHARIAD

Cafodd yr ased ei brisio, ei ddibrisio a'i amharu yn unol â pholisïau cyfrifyddu'r Cyngor.

12.2.3 TRAFODION MENTER CYLLID PREIFAT

12.2.3.1 SYMUDIAD YNG NGWERTH ASEDAU MENTER CYLLID PREIFAT

	2019-20 £000	2020-21 £000
Cost neu Brisiad		
1 Ebrill	10,060	10,447
Ychwanegiadau	127	202
Gwarediadau	-	-
Ailddosbarthiadau	260	-
Ailbrisiadau	-	744
Ar 31 Mawrth	10,447	11,393
Dibrisiad ac Amhariadau		
Dibrisiad	(958)	(1,186)
Amhariad	(229)	(375)
Ar 1 Ebrill	(1,187)	(1,561)
Tâl Dibrisiad am y Flwyddyn	(228)	(223)
Colledion Amhariad am y Flwyddyn	(146)	(202)
Ailbrisio:		
Dileu Dibrisiad Cronedig	-	1,145
Dileu Amhariad Cronedig	-	617
Fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth	(1,561)	(224)
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth	8,886	11,169

Caiff y gwerth uchod ei gynnwys yn y categori Tir ac Adeiladau Eraill ar y Fantolen.

12.2.3.2 GWERTH ATEBOLRWYDD MENTER CYLLID PREIFAT (PFI)

	2019-20 £000	2020-21 £000
Rhwymedigaeth		
Swm y Fantolen ar 1 Ebrill	(6,418)	(6,129)
Elfen Gyfalafol a Ad-dalwyd	289	315
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth	(6,129)	(5,814)

12.2.3.3 RHAGDALIAD COSTAU CYLCHRED BYWYD MENTER CYLLID PREIFAT

	2019-20 £000	2020-21 £000
Rhagdaliad		
Swm y Fantolen ar 1 Ebrill	(1,597)	(1,731)
Taliad Cylchred Bywyd yn y Flwyddyn	(261)	(269)
Gwariant Cylchred Bywyd nad yw'n Gwella yn y Flwyddyn	127	81
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth	(1,731)	(1,919)

12.2.3.4 RHWYMEDIGAETHAU CYSYLLTIEDIG AG ASED AU MENTER CYLLID PREIFAT

	Rhwymedigaeth £000	Llog £000	Tâl am Wasanaeth* £000	Adnewyddu ar Ddiwedd Bywyd* £000	Cyfanswm Rhwymedigaeth £000
Rhwymedigaethau 2021-22	5,814	177	80	22	6,093
Rhwymedigaethau 2022/23 - 2025/26	-	-	-	-	-
Rhwymedigaethau 2026/27 - 2030/31	-	-	-	-	-
Rhwymedigaethau 2031/32 - 2035/36	-	-	-	-	-
Rhwymedigaethau 2036/37 - 2040/41	-	-	-	-	-
Cyfanswm Rhwymedigaeth ar 31 Mawrth 2021	5,814	177	80	22	6,093
Cyfanswm Rhwymedigaeth ar 31 Mawrth 2020	6,129	3,977	2,990	839	13,935

*Amcangyfrifwyd ar brisiau cyfredol

12.3 TREFNIADAU PRYDLESU AC O FATH PRYDLESU

12.3.1 Y CYNGOR FEL PRYDLES AI

Mae'r Cyngor wedi caffael amrywiol asedau dan brydlesi cyllidol sy'n cael eu hysbysu dan Eiddo, Peiriannau ac Offer ar y Fantolen.

Mae gan y Cyngor ymrwymadau prydlesu gweithredol o £571k a £513k ar gyfer 2019-20 a 2020-21 yn y drefn honno.

Yr isafswm taliadau prydles sy'n ddyledus dan drefniadau Prydles Ariannol yw £940k a £929k ar 31 Mawrth 2020 a 31 Mawrth 2021 yn y drefn honno.

12.3.2 Y CYNGOR FEL PRYDLESWR

Mae gan y Cyngor buddsoddiad crynswth mewn eiddo i'w brydlesu, yn cynnwys lleiafswm y taliadau prydles sydd i'w disgwyl dros weddill cyfnodau'r prydlesi a'r gwerth gweddilliol i'w ddisgwyl ar yr eiddo pan ddaw'r prydlesi i ben.

Nid yw dyledwyr prydlesi cyllidol yn berthnasol oherwydd y gwnaed taliadau cydnabyddiaeth o £890k ar ddechrau'r cytundebau. Felly, nid oes unrhyw rwymedigaeth yn aros.

Seiliwyd incwm prydlesi cyllidol ar dderbyn rhenti rhad dros gyfnod o ryw 999 mlynedd is £14,455k.

Derbyniadau yn Ddyledus	Taliadau Derbyniadwy 2021-22 £000	Taliadau Derbyniadwy 2022-23-2025-26 £000	Taliadau Derbyniadwy ar ol 2026 £000	Cyfanswm £000
Prydlesau Cyllid				
Buddsoddiad crynswth mewn prydlesau	-	-	-	-
Derbyniadau Lleiafrif prydles*	-	-	14	14
Prydlesau Gweithredol				
Taliadau prydlesol cyfanrif lleiaf	1,626	3,092	9,737	14,455

* Mae incwm prydles cyllid yn seiliedig ar renti pupur a dderbynwyd dros gyfnod o ~999 mlynedd.

12.4 RHESTRI EIDDO

Ni wnaeth y Cyngor unrhyw contractau adeiladu ar gyfer eraill yn ystod y flwyddyn.

	Storfeydd Adeiladu a Pheirianeg £000	Diwylliant, yr Amgylchedd a Chynllunio £000	Arlwyo £000	Arall £000	Cyfanswm £000
Swm ar 31 Mawrth 2020	889	455	119	55	1,518
Pryniadau	2,568	422	809	205	4,004
Cydnabyddedig fel traul yn y flwyddyn	(2,676)	(362)	(826)	(232)	(4,096)
Gweddill ar 31 Mawrth 2021	781	515	102	28	1,426

12.5 BUDDSODDIADAU

Caiff y buddsoddiadau eu dangos ar y Fantolen yn ôl gwerth wedi'i amorteiddio sy'n caniatáu ar gyfer cydraddoli'r llog ar y prifswm dros fywyd y buddsoddiad.

Y gwerth teg (ar y farchnad) yn adlewyrchu'r derbyniadau pe bai'r buddsoddiadau wedi cael eu sylweddau ar 31 Mawrth 2021 oedd £58.1m. Gwerth teg cyfatebol buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2020 oedd £41.7m.

Cyfrifwyd Gwerth Teg gyda'r dull Gwerth Clir Presennol (NPV) sy'n rhoi amcangyfrif o daliadau yn y dyfodol yn nhermau heddiw.

Nid yw'r Cyngor yn dal y categorïau canlynol o asedau ariannol – “ar gael i werthu” neu “yn ôl gwerth teg trwy elw a cholled”.

Buddsoddiadau (Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy)	Gwerth wedi'i Amortieidd io 31 Mawrth 2020 £000	Gwerth Aeddfedu			Llog a Gronn wyd yn y Flwyd dyn £000	Gwerth wedi'i Amortei ddio 31 Mawrth 2021 £000	Gwerth Teg 31 Mawrth 2021 £000
		1 Ebrill 2020 £000	Symudiad yn y Flwyddyn £000	31 Mawrth 2021 £000			
Byrdymor (dan 12 mis)							
Y Farchnad Arian	39,238	39,198	9,835	49,033	16	49,049	49,035
	39,238	39,198	9,835	49,033	16	49,049	49,035
Cywerth Arian Parod	-	-	-	-	-	-	-
Y Farchnad Arian	2,420	2,420	6,612	9,032	-	9,032	9,033
Cyfanswm Buddsoddiadau	41,658	41,618	16,447	58,065	16	58,081	58,068

12.6 DYLEDWYR A CREDYDWYR

12.6.1 DYLEDWYR A RHAGDALIADAU

Caiff holl symiau sy'n cael eu cynnwys fel asedau eu dangos yn ôl gwerth teg (ar y farchnad).

	Clir 1 Ebrill 2020 £000	Crynswth 31 Mawrth 2021 £000	Lwfans Amhariad £000	Clir 31 Mawrth 2021 £000
Symiau sy'n daladwy ar ôl blwyddyn:				
Morgeisi	-	-	-	-
Benthyciadau Eraill	3,556	3,574	-	3,574
Dyledion ar Ystadau (gwelwch y tabl isod)	1,296	1,430	-	1,430
	4,852	5,004	-	5,004
Symiau sy'n daladwy ymhên blwyddyn:				
Derbyniadau Masnachol	10,575	38,050	(3,012)	35,038
Rhagdaliadau	2,225	3,535	-	3,535
Symiau Derbyniadwy Eraill	27,132	32,902	(5,339)	27,563
	39,932	74,487	(8,351)	66,136

Mae'r cynnydd yn bennaf oherwydd yr effaith y mae Covid 19 wedi'i chael ar yr economi gyffredinol. Lle'r oedd y Cyngor o'r blaen wedi gallu mynd ar drywydd ôl-ddyledion o ganlyniad i ddeddfwriaeth dros dro, nid yw'r opsiwn hwn wedi bod ar gael. Bu cynnydd mewn ôl-ddyledion ar draws yr holl wasanaethau ond yn enwedig rhentu eiddo, NNDR a Threth Gyngor.

12.6.2 CREDYDWYR

Caiff gwerth teg masnach a symiau taladwy eraill ei gymryd fel swm yr anfoneb neu fil.

	Gweddil 31 Mawrth 2020				Gweddil 31 Mawrth 2021			
	Credydwy Byrdymor	Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	Cyfanswm Credydwy	Credydwy Byrdymor	Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	Cyfanswm Credydwy
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Symiau sy'n daladwy ymhen blwyddyn:								
Taliadau Masnachol	(14,837)	(210)	(5,218)	(20,265)	(21,617)	(265)	(6,759)	(28,641)
Taliadau Eraill	(8,488)	(685)	(2,682)	(11,855)	(22,973)	(3,004)	(6,813)	(32,790)
	(23,325)	(895)	(7,900)	(32,120)	(44,590)	(3,269)	(13,572)	(61,431)
Llog ar Fenthyciadau Benthyciadau'n Aeddfedu cyn pen Blwyddyn				(1,249)				(1,079)
				(8,437)				(1,692)
Cyfanswm Credydwy				(41,806)				(64,202)

Mae gan y cynnydd mewn Credydwy nifer o ffactorau cyfrannol, gan gynnwys cynnydd mewn derbyniadau Grant ymlaen llaw o £8.0m. Mae gwahaniaeth amseru wedi arwain at gredydwr o £4.4m i Gyllid y Wlad a thaliad credydwr o £6.3m a dalwyd yn wythnos 53 yn 2021-22. Bu cynnydd o £0.6m hefyd oherwydd bod y Cyngor yn rheoli Taliadau Uniongyrchol.

12.6.3 DERBYNIADAU GRANTIAU O FLAEN LLAW

Grantiau yw'r rhain a dderbyniwyd o flaen llaw ac nad oes modd eu cymhwyso cyn cydymffurfio â thelerau'r grant pan fydd y grant yn cael ei gydnabod fel incwm.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2020	Newid yn y swm pan fo disgwyl cyflawni'r amodau ymhen llai na blwyddyn	Cymhwyswyd yn y Flwyddyn Cyflawnwyd yr Amodau	Dychwelwyd yn y Flwyddyn Heb Gyflawni'r Amodau	Derbyniwyd yn y Flwyddyn Amodau Eto i'w Cyflawni	Gweddill ar 31 Mawrth 2021
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Rhwymedigaeth Gyfredol:						
Grantiau Cyllid						
· Cronfa Gyffredinol	(895)	-	895	-	(3,269)	(3,269)
· HRA	-	-	-	-	-	-
Grantiau Cyfalaf						
· Cronfa Gyffredinol	(7,900)	-	627	-	(6,299)	(13,572)
· HRA	-	-	-	-	-	-
Cyfanswm	(8,795)	-	1,522	-	(9,568)	(16,841)

Mae dadansoddiad o'r Derbyniadau Grantiau o Flaen Llaw yn y tablau isod:

Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	2019-20 £000	2020-21 £000
Rhwymedigaethau Cyfredol		
Llywodraeth Cymru – Gwella Cartrefi	(1)	(1)
Llywodraeth Cymru - Canol y Dref	(2,128)	(3,628)
Llywodraeth Cymru - Parc Bwyd Llwynhelygg	-	(1,757)
Cyfraniad at Gynlluniau Trwsio Grŵp	(179)	(185)
Cyfraniadau Datblygwyr S106	(4,303)	(5,809)
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Eraill	(1,289)	(2,192)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	(7,900)	(13,572)

Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	2019-20 £000	2020-21 £000
Rhwymedigaethau Cyfredol		
Addysg a Gwasanaethau Plant	(278)	(560)
Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion	(112)	(311)
Gwasanaethau Diwylliant, yr Amgylchedd a Chynllunio	(108)	(350)
Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant	(49)	(165)
Gwasanaethau Canolog a Chorfforaethol	(325)	(1,860)
Cronfa Gyffredinol Tai a HRA	(23)	(23)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	(895)	(3,269)

12.7 ARIAN PAROD A CYWERTHOEDD ARIAN PAROD

	Gweddill 31 Mawrth 2020 £000	Gweddill 31 Mawrth 2021 £000
Arian yn y banc / mewn llaw	(1,963)	(1,908)
Cyfrifon Banc ar Alw	2,420	9,032
Arian parod dyledus	-	-
Cyfanswm Arian a Chywertoedd Arian	457	7,124

12.8 ASED AU MEWN LLAW I'W GWERTHU

	2019-20 £000	2020-21 £000
Gweddill heb ei dalu ar ddechrau'r flwyddyn	338	-
Asedau a ddosbarthwyd fel Mewn Llaw i'w Gwerthu yn ystod y flwyddyn	3,057	951
Enillion / colledion ailbrisio	-	-
Asedau a werthwyd	(3,395)	(601)
Gweddill heb ei dalu ar ddiwedd y flwyddyn:	-	350

12.9 DARPARIAETHAU A RHWYMEDIGAETHAU AC ASEDAU AMODOL

12.9.1 DARPARIAETHAU

Mae'r Cyngor yn yswirio'i hunan i raddau ac yn cyfrannu swm bob blwyddyn at y ddarpariaeth i dalu am hawliadau a setlwyd.

	2019-20			2020-21		
	Yswiriant £000	Arall £000	Cyfanswm £000	Yswiriant £000	Arall £000	Cyfanswm £000
Dygwyd Ymlaen ar 1 Ebrill	(1,748)	-	(1,748)	(1,984)	-	(1,984)
Cost Hawliadau i'w Codi ar Wasanaethau	553	-	553	440	-	440
Llai: Ad-daliad Allanol	(53)	-	(53)	(9)	-	(9)
Arall	-	-	-	-	-	-
Codwyd ar Ddarpariaeth	500	-	500	431	-	431
Cyfraniadau a Throsglwyddiadau yn y Flwyddyn	(736)	-	(736)	(893)	-	(893)
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen ar 31 Mawrth	(1,984)	-	(1,984)	(2,446)	-	(2,446)

12.9.2 RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

- Daeth busnes yswiriant Mutual Municipal Insurance i ben ar 30 Medi 1992 a gwnaed trefniant yn 1994 i sicrhau diweddu trefnus. Os daw'n amlwg bod diweddu diddyled yn annhebygol ei gyflawni, nodwyd y byddai Cynllun Trefniant yn cael ei ennyn a fyddai'n trosglwyddo peth o'r rhwymedigaeth i ad-dalu hen hawliadau i'r Cyngor.
- Dechreuwyd y Cynllun ar 13 Tachwedd 2012 ac mae'r Awdurdod wedi talu ardollau o £343,000 hyd yma o dan y cynllun. Efallai y bydd angen cynnydd pellach mewn ardollau ond nid yw'r rhwymedigaeth yn sicr, nid yw'r elfen hon wedi'i chynnwys yn y cyfrifon, ac ni ddisgwyllir iddi fod yn berthnasol.
- Yn ystod y degawd aeth heibio mae'r Awdurdod wedi gweithredu fel asiant casglu ar ran Dŵr Cymru o ran taliadau dŵr a charthffosiaeth Tenantiaid y Cyfrif Cyllid Tai (HRA). Yn gyfnewid am y gwasanaeth hwn mae'r Awdurdod wedi derbyn comisiwn a driniwyd fel ffrwd incwm i'r HRA. Codwyd amheuaeth ynghylch y trefniant hwn oherwydd dyfarniad Llys yn ystod 2015-16 (Kim Jones yn erbyn Bwrdeistref Southwark yn Llundain) a ddyfarnodd bod Awdurdodau Lleol sy'n casglu trethi dŵr drwy'r HRA yn gwneud hynny fel cyflenwr dŵr yn hytrach nag fel asiant y cyflenwr dŵr. Yn draddodiadol gwelwyd hyn fel trefniant asiantaeth, ond daw dyfarniad y Llys i gasgliad bod yr Awdurdod dan sylw'n gweithredu fel cyflenwr dŵr, sydd â goblygiadau ariannol sylweddol i'r rhai yr effeithir arnynt, o ran y ffi asiantaeth a lle cymrwyd camau yn erbyn ôl-ddyledion rhent y gellid ystyried eu bod yn cynnwys trethi dŵr. Ar 27 Hydref 2020 cadarnhaodd y Llys Apêl ddyfarniad Uchel Lys yn achos Maer a Bwrdeisiaid Bwrdeistref Frenhinol Kingston-Upon-Thames v Moss [2020] EWCA Civ 1381 o blaid tenant cyngor a honnodd fod landlord ei awdurdod lleol yn anghyfreithlon yn codi gormod ar ei denantiaid am eu cyflenwadau dŵr. Er mwyn cyfyngu ar y rhwymedigaeth hon, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i gytundeb newydd gyda'r cyflenwr dŵr o 1 Ebrill 2017 ymlaen, sy'n sicrhau ei fod yn gweithredu fel asiant.
- Mae'r Cyngor yn gweithio ar y cyd gyda'r gwasanaeth tân i liniaru'r lefelau goddefgarwch tân yn rhai o'i blociau fflatiau lefel isel, mae rhai yn cael eu prydlesu ac mae eraill o fewn y

portffolio HRA. Mae gwaith lliniaru yn mynd rhagddo wrth i'r fflatiau ddod yn wag. Mae effaith Brexit ar y Cyngor yn anhysbys hyd nes y cadarnheir y trefniadau ymadael. Mae potensial i hyn fod yn fater o bwys i'r CRT, gan y gallai gwmpasu 100 o ddrysau ffrynt a 37 o ddrysau cwpwrdd sy'n dod i gyfanswm o £135k.

- Er bod Brexit wedi digwydd, nid yw ei effaith ar y Cyngor yn hysbys nes bod yr holl drefniadau gadael, e.e. bargeinion masnach a chytundebau masnach, yn cael eu cadarnhau.
- Mae adolygiad parhaus gan Archwilio Cymru i gyfreithlondeb y taliad cytundeb i'r cyn-Brif Weithredwr. Mae'r effaith ar y Cyngor yn anhysbys nes i'r adolygiad ddod i ben.

12.9.3 ASEDAU AMODOL

Dim

12.10 BENTHYCA HIRDYMOR

12.10.1 DADANSODDIAD O DRAFODION BENTHYCIADAU YN Y FLWYDDYN

Dan y safonau perthnasol cyflwyno adroddiadau ariannol, er mwyn cael gwybod gwerth y portffolio benthyciadau wedi'i amorteiddio fel yr hysbyswyd ar y Fantolen, caiff gwerth aeddfedu benthyciadau ei addasu i gyfrif llog cronedig dyledus a chaiff addasiad ariannol ei wneud i lyfnu effaith unrhyw log grisiog neu breimymau a gostyngiadau.

Amortised Value	2019-20 £000	Benthy ciadau'r Farchnad £000	WG £000	PWLB £000	2020-21 £000
Gwerth Aeddfedu	(204,348)	(40,000)	(1,052)	(161,880)	(202,932)
Cofnodion y Cyfrif Addasiadau Ariannol					
Addasiad Cyfradd Log Effeithiol					
· Blynnyddoedd blaenorol	(465)	(568)	90	-	(478)
· Y flwyddyn gyfredol	(13)	5	(6)	-	(1)
Cofnodion Cyfrif Rhwymedigaethau Gohiriedig					
Gostyngiadau a Drosglwyddwyd	(200)	(200)	-	-	(200)
Llai gostyngiad Disgownt					
· Blynnyddoedd blaenorol	20	23	-	-	23
· Y flwyddyn gyfredol	2	1	-	-	1
Cofnodion Cyfrif Cronfa'r Cyngor					
Dilead Cyfradd Log Effeithiol	(8)	(8)	-	-	(8)
Gwerth wedi'i Amorteiddio	(205,012)	(40,747)	(968)	(161,880)	(203,595)

12.10.2 CYMHARU GWERTH AEDDFEDU A GWERTH TEG

Amcangyfrif yw gwerth teg o faint fyddai'r portffolio benthyciadau'n costio i'w adbrynu fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2021. Cyfrifwyd Gwerth Teg gan ddefnyddio'r dull Gwerth Clir Presennol (NPV) sy'n rhoi amcangyfrif o daliadau yn y dyfodol yn nhermau heddiw. Prisiwyd y dyledion PWLB gan ddefnyddio'r gyfradd fenthycia newydd.

Gwerth Aeddfedu a Gwerth Teg	2019-20	Benthyciadau'r Farchnad	WG	PWLB	2020-21
	£000	£000	£000	£000	£000
Gwerth Aeddfedu					
Fel yr oedd pethau ar 1 Ebrill					
Benthyca Hirdymor	(202,785)	(40,000)	(938)	(163,410)	(204,348)
Benthyca Byrdymor	(2,049)	-	(62)	(8,375)	(8,437)
Cyfanswm Benthyca	(204,834)	(40,000)	(1,000)	(171,785)	(212,785)
Ad-dalwyd yn y Flwyddyn	2,049	-	81	8,375	8,456
Codwyd yn y Flwyddyn	(10,000)	-	(295)	-	(295)
Fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth					
Benthyca Hirdymor	(204,348)	(40,000)	(1,052)	(161,880)	(202,932)
Benthyca Byrdymor	(8,437)	-	(162)	(1,530)	(1,692)
Cyfanswm Benthyca	(212,785)	(40,000)	(1,214)	(163,410)	(204,624)
Newid yn y swm dyledus mewn llai na blwyddyn	(6,388)	-	(100)	6,845	6,745
Gwerth Teg	(290,438)	(68,548)	(1,108)	(230,198)	(299,854)

Nid yw'r Cyngor yn dal ymrwymadau ariannol yn ôl gwerth teg trwy elw a cholled.

Mae'r Awdurdod wedi defnyddio gwerth trosglwyddo fel dull cyfrifo gwerth teg ei rwymedigaethau ariannol ar 31 Mawrth 2021. Fodd bynnag, er cymharu, byddai cyfrifo gwerth teg gan ddefnyddio prisio ymadael wedi arwain at gyfrifo gwerth o £354.92m gyda dull cyfradd ddisgowntio ad-dalu cynnar. Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw ymrwymadau contract i dalu'r costau cosb hyn ac ni fyddai unrhyw gost ychwanegol pe bai'r benthyciadau'n rhedeg i'w dyddiad aeddfedu.

Mae dadansoddiad o'r portffolio dyledion yn ôl gwerth aeddfedu yn ôl rhoddwr benthyg ac yn ôl proffil aeddfedu ar 31 Mawrth 2021 yn nodyn 12.13.3.2.

12.11 RHWYMEDIGAETHAU GOHIRIEDIG

Rhwymedigaethau yw'r rhain na fydd yn cael eu setlo cyn pen deuddeg mis.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2020	Talwyd yn y Flwyddyn	Rhyddhawyd yn y Flwyddyn	Addasiad PV yn y Flwyddyn	Gweddill ar 31 Mawrth 2021
	£000	£000	£000	£000	£000
Gofal Cymdeithasol Dyledion ar Ystadau	(1,296)	(1,249)	1,092	24	(1,429)
Menter Cyllid Preifat (PFI)*	(6,129)	-	6,129	-	-
Prydlesi Cyllidol (Eiddo)	(160)	-	-	-	(160)
Prydlesi Cyllidol (Offer)	(9)	(6)	5	-	(10)
Cyfanswm	(7,594)	(1,255)	7,226	24	(1,599)

*Mae'r Cyngor wedi bod yn gweithio gyda Phartneriaethau Lleol mewn perthynas â therfynu contract PFI, a chyflwynodd rybudd terfynu 12 mis ar contract PFI Doc Penfro ar 27 Gorffennaf 2020

12.12 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

	2019-20 £000	2020-21 £000
Cronfeydd a Glustnodwyd (gwelwch nodyn 11.2.1)	(44,343)	(66,261)
Derbyniadau a Chyfraniadau Cyfalaf (gwelwch nodyn 11.2.2)	(11,984)	(11,867)
Cyfanswm	(56,327)	(78,128)

12.13 CRONFEYDD ANNEFNYDDIADWY

Caiff y trafodion yng nghyfrifon y gronfa annefnyddiadwy eu crynhoi isod gyda manylion cyfrif pob cronfa'n dilyn.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2020 £000	Symudiad yn y Flwyddyn £000	Gweddill ar 31 Mawrth 2021 £000
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	-	-	-
Cyfrif Addasu Cyfalaf	(349,899)	(67,104)	(417,003)
Cronfa Ailbriso	(137,065)	(20,417)	(157,482)
Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	719	(86)	633
Cyfrif Absenoldebau Cronedig	1,716	(240)	1,476
Cronfa Bensiynau	251,238	13,826	265,064
Cronfa Cylchred Bywyd MCP	(1,731)	(188)	(1,919)
Cyfanswm Cronfeydd Annefnyddiadwy	(235,022)	(74,209)	(309,231)

12.13.1 CYFRIF ADDASU CYFALAF

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn clustogi'r gwahaniaethau amseriad sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrif am dreulio asedau anghyfredol ac am gyllido caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan ddarpariaethau statudol. Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion ailbriso sydd wedi cronni ar Eiddo, Peiriannau ac Offer cyn 1 Ebrill 2007, dyddiad creu'r Gronfa Ailbriso i ddal enillion o'r fath.

	2019-20 £000	2020-21 £000
Gweddill ar 1 Ebrill	(356,871)	(349,899)
Symiau a Neilltuwyd i Ad-dalu Dyledion		
- Isafswm Darpariaeth Refeniw	(6,975)	(5,634)
- Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd	(1,861)	(297)
- Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gweithgaredd trawsnewid refeniw (Cyfarwydddeb Gyfalaf)	(812)	(2,379)
Cyllido o Gwariant ar Asedau Sefydlog:		
- Cymhwyso'r Gronfa Gyfalaf	(6,025)	(5,241)
- Cymhwyso Cyllid Arall	(4,180)	(1,483)
- Cymhwyso Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf a gredydwyd i CI&E i godi cyfalaf	(17,681)	(38,534)
Taliadau Datganiad Incwm a Gwariant:		
- Gostwng Gwariant Cyllidol Clir a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	816	-
- Swm a Ddarparwyd ar gyfer Dibrisiad	21,254	21,097
- Gwariant nad yw'n Gwella	12,217	14,258
- Amhariad	1,015	4,097
- Colled Ailbriso	14,737	3,928
- Ennill Ailbriso a ddefnyddiwyd i wyrddroi Colled Ailbriso flaenorol	(3,172)	(54,936)
- Gostwng Rhwymedigaeth Ohiriedig	150	1,242
Symudiadau Asedau Sefydlog:		
- Gwarediadau	3,519	1,320
Symudiadau'r Gronfa Ailbriso:		
- Symiau a ddilëwyd	(6,030)	(4,542)
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen 31 Mawrth	(349,899)	(417,003)

12.13.2 CRONFA AILBRISIO

Sefydlwyd y Gronfa Ailbrisio yn Ebrill 2007 ac mae'n cyfrif am gynnydd yng ngwerth Eiddo, Peiriannau ac Offer; cyfrifwyd enillion cyn 1 Ebrill 2007 yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Caiff y gweddill ei leihau pan fydd asedau gydag enillion wedi cronni yn y gronfa:

- yn dioddef ailbrisiad ar i lawr neu'n cael eu hamharu;
- yn cael eu dibrisio wrth i'w budd economaidd gael ei dreulio;
- yn cael eu gwared a'r cynnydd yn cael ei sylwedu.

	2019-20 £000	2020-21 £000
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen ar 1 Ebrill	(142,067)	(137,065)
Enillion Ailbrisio	(7,328)	(34,936)
Ailbrisiad ar i lawr ac amhariad*	6,300	9,977
Gwarged / Diffyg wrth ailbrisio asedau anghyfredol heb ei godi ar warged / diffyg wrth ddarparu gwasanaethau	(1,028)	(24,959)
Diddymu gormodedd dibrisiad gwerth presennol dros ddibrisiad cost hanesyddol	4,144	4,230
Diddymu gormodedd amhariad gwerth presennol dros amhariad cost hanesyddol	-	-
Diddymu gweddill gwared asedau	1,886	312
Cyfanswm a Ddiddymwyd	6,030	4,542
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen ar 31 Mawrth	(137,065)	(157,482)

* Lle nad oes unrhyw ennill ailbrisiad blaenorol, caiff colledion eu codi ar y gwarged / diffyg wrth ddarparu gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

12.13.3 CYFRIF ADDASU OFFERYNNAU ARIANNOL

Mae'r cyfrif hwn yn cynnwys y gwahaniaethau rhwng gwerth aeddfedu buddsoddiadau a benthyciadau a gwerth y Fantolen a fesurwyd ar sail y gost wedi'i hamorteiddio.

Caiff ei ddefnyddio hefyd i reoli premiymau a dalwyd a disgowntiau a dderbyniwyd wrth adbrynu'r benthyciadau'n gynnar sy'n cael eu codi ar / rhyddhau dros gyfnod i'r Gronfa Gyffredinol yn unol â threfniadau statudol ar gyfer gwasgaru'r baich ar Dreth y Cyngor.

	2019-20 £000	2020-21 £000
Gweddill 31 Mawrth	901	719
Addasiad Blwyddyn Flaenorol	(107)	-
Gweddill 1 Ebrill	794	719
Symiau sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond sy'n ofynnol eu heithrio trwy statud wrth benderfynu'r Symudiad ar Weddill Cronfa'r Cyngor		
Addasiad cyfradd log effeithiol	13	1
Symiau heb fod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond sy'n ofynnol eu cynnwys trwy statud wrth benderfynu'r Symudiad ar Weddill Cronfa'r Cyngor am y flwyddyn		
Gostwng disgowntiau gohiriedig	-	-
Gostwng premiymau gohiriedig	(88)	(87)
Gweddill 31 Mawrth	719	633

12.13.3.1 NATUR A MAINT PERYGLON SY'N DEILLIO O OFFERYNNAU ARIANNOL

Cyn pob blwyddyn ariannol bydd y Cyngor yn cymeradwyo Strategaethau Rheoli a Buddsoddi'r Drysorfa sy'n pennu terfynau a meini prawf ar gyfer benthyca a buddsoddi yn ystod y flwyddyn ariannol ddilynol gyda'r bwriad o wneud y Cyngor yn llai agored i natur anrhagweladwy marchnadoedd ariannol a gwarchod yr adnoddau ariannol sydd ar gael i dalu am wasanaethau. Ni aethpwyd dros unrhyw derfynau buddsoddi neu fenthyca yn ystod y flwyddyn ariannol.

Mae effaith economaidd pandemig Covid-19 yn cyflwyno heriau i'r diwydiant gwasanaethau ariannol a'i sefydliadau. Nid oes angen benthyca ychwanegol ond defnyddiwyd y Cronfeydd Marchnad Arian i gryfhau hylifedd, gan sicrhau diogelwch a chynnyrch ar yr un pryd.

Peryglon Credyd

Dyma'r posibilrwydd y bydd un parti i offeryn ariannol yn methu cyflawni rhwymedigaethau'r contract, gan achosi colled i'r parti arall.

Daw peryglon credyd o fuddsoddi arian dros ben gyda Banciau, Cymdeithasau Adeiladu ac Awdurdodau Lleol eraill yn ogystal â pheryglon credyd y mae cwsmeriaid a bancwyr y Cyngor yn agored iddynt.

Peryglon Credyd Buddsoddi

Polisi'r Cyngor yw adneuo arian yn unig gyda nifer cyfyngedig o Fanciau a Chymdeithasau Adeiladu o safon, gyda'u cyfraddiadau credyd yn cael eu hadolygu'n gyson gan y Cyngor trwy ddefnyddio data annibynnol o'r farchnad a gaiff eu darparu gan Ymgynghorwyr Trysorfa'r Cyngor. Caiff y symiau a fuddsoddir eu cyfyngu i symiau doeth a fforddiadwy yn unol â'r Strategaeth gymeradwy. Ni chaiff unrhyw sicrwydd cyfochrog ei ddal ar gyfer y trafodion hyn.

Y farn yw bod ansawdd credyd y partïon ar ben isaf y cyfraddiadau risg; fodd bynnag, fel y dangosodd yr argyfwng bancio, nid oes modd dibynnu ar gyfraddiadau credyd bob amser. Serch hynny, ni fu unrhyw aildrafod telerau gyda phartïon ac mae'r Cyngor yn disgwyl ad-daliad llawn o holl adneuo a wnaed gyda'i bartïon, gan gynnwys holl log a enillwyd, ar y dyddiad dyledus. O ganlyniad nid oes unrhyw amhariad i'w hysbysu.

Amlygrwydd i Gredyd

Bydd y Cyngor yn gyson yn adolygu ei berfformiad o ran casglu incwm credyd ac yn sicrhau ei fod wedi gwneud digon o lwfans ar gyfer unrhyw ddrwgddyddiedion a allai ddigwydd.

Anaml iawn y caiff y cyfleuster gorddrafft sydd gan y Cyngor gyda'i fancwyr ei ddefnyddio ac mae'r amlygrwydd i beryglon credyd yn aruthrol isel.

Peryglon Hylifedd

Dyma'r posibilrwydd y bydd un parti i offeryn ariannol yn methu cyflawni rhwymedigaethau'r contract, gan achosi colled i'r parti arall.

Mae'r Cyngor yn gallu cadw golwg ar-lein ar ei drafodion banc ac mae'n paratoi rhagolygon llif arian dyddiol, wythnosol a blyneddol manwl a ddylai sicrhau nad yw diffygion arian parod yn digwydd.

Sut bynnag, gall y Cyngor fenthycu oddi ar y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn ogystal â bod â chyfleuster gorddrafft gyda'i fancwyr. O ganlyniad, nid oes unrhyw berygl sylweddol y bydd y Cyngor yn methu codi cyfalaf i dalu ei ddyledion dan offerynnau benthycu ariannol neu unrhyw rhwymedigaeth arall.

Peryglon y Farchnad

Dyma'r posibilrwydd y bydd gwerth offeryn yn amrywio. Peryglon allweddol y farchnad yw:

Peryglon Cyfraddau Llog

Mae'r Cyngor yn agored fel a ganlyn i ansicrwydd talu / derbyn llog ar offerynnau cyfradd newidiol ac o ran unrhyw benthycu newydd gofynnol a buddsoddiadau a wneir yn unrhyw flwyddyn:

- Mae'r Cyngor yn cynnal portffolio dyledion a buddsoddiadau sylweddol. Er mwyn cyfyngu ar beryglon ailgylido polisi'r Cyngor yw ceisio sicrhau nad yw cyfran sylweddol o'i fenthycu'n aeddfedu i'w ad-dalu ar unrhyw adeg arbennig yn y dyfodol er mwyn lleihau effaith ariannol ailfenthycu ar adeg pan fydd cyfraddau llog yn anffafriol. Pan fo hyn yn anoddach, oherwydd sefyllfa dyledion etifeddol, bydd yr amser gorau i ailgylido'n cael ei geisio.
- Ni fydd newidiadau mewn cyfraddau llog yn effeithio ar y Fantolen o ran mwyafrif yr asedau a rhwymedigaethau sy'n cael eu dal yn ôl cost wedi'i hamorteiddio, ond bydd yn effeithio ar y rhai sy'n cael eu dal yn ôl gwerth teg. Bydd gwerth teg asedau ariannol cyfradd benodol yn lleihau os bydd cyfraddau llog yn codi a gwerth teg bydd rhwymedigaethau ariannol cyfradd benodol yn codi os bydd cyfraddau llog yn disgyn.
- Gallai cynnydd mewn cyfraddau gynyddu incwm o fuddsoddiad a chost benthycu ac i'r gwrthwyneb. Mae'r maint ar unrhyw adeg arbennig yn dibynnu ar gyfansoddiad a phroffil aeddfedu'r buddsoddiad a phortffolios benthyciadau a'r berthynas rhwng cyfraddau benthycu a buddsoddi. Pe bai cyfraddau llog wedi bod 1% yn uwch ar 31 Mawrth 2021 yr effaith ariannol glir fyddai cynnydd o £627k mewn incwm llog.

Peryglon Prisiau

Mae Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor yn caniatáu i'r Awdurdod fuddsoddi mewn cronfeydd marchnad arian hyd at y terfynau cymeradwy. Mae monitro cadarn yn sicrhau bod unrhyw amlygiad i brisiau niweidiol yn y farchnad yn cael ei leihau.

Peryglon Cyfnewid Arian Tramor

Mae gan y Cyngor yr amlygiad canlynol i symudiadau mewn cyfraddau cyfnewid:

- Mae gan y Cyngor ddau gynllun cymorth grant lle caiff y grant ei roi mewn Ewros, Bucanier a Chysylltiadau Hynafol. Mae cyfrif Banc Ewro ar agor i gefnogi'r cynlluniau hyn. Y Cyngor yw'r corff arweiniol ar gyfer y ddau grant lle hawlr y grantiau mewn ewros ar gyfer pob parti, gan gynnwys Sir Benfro. Er bod y Cyngor yn ailddosbarthu'r grant a dderbynnir i bob parti mewn ewros, mae'r Cyngor yn agored i risg cyfnewid ar eu helpen sy'n weddill. Nid oedd balans yn y cyfrif Ewro ar 31 Mawrth 2021.
- Fel y nodir yn Nhrefniadau Llywodraethu Rheolaeth Trysorlys, mae'r Cyngor yn cydnabod eu bod yn ceisio "Gwerth am Arian" ar gyfer eu holl weithgareddau trysorlys ac, yn ychwanegol, mae cofrestr risg prosiect. Ar 31 Mawrth 2021 roedd dyledwr o £258k yn ymwneud â grant sy'n weddill, felly mae'r risg cyfradd gyfnewid yn amherthnasol.

12.13.3.2 DADANSODDIAD O'R PORTFFOLIO

Dadansoddiad o Werth Aeddfedu'r Portffolio Benthyciadau yn ôl Rhoddwr Benthyc a Phroffil Aeddfedu ar 31 Mawrth 2021

Parod i'w Adbrynu o fewn:	1 flwyddyn £000	1 i 2 flynedd £000	2 i 5 mlynedd £000	5 i 10 mlynedd £000	Dros 10 mlynedd £000	Cyfanswm 2020-21 £000
Benthyciadau'r Farchnad	-	-	-	-	40,000	40,000
WG	162	161	486	405	-	1,214
PWLB	1,530	1,032	15,094	20,754	125,000	163,410
Cyfanswm	1,692	1,193	15,580	21,159	165,000	204,624
Cyfradd benodol	1,692	1,193	15,580	21,159	150,000	189,624
Cyfradd newidiol	-	-	-	-	15,000	15,000
Cyfanswm	1,692	1,193	15,580	21,159	165,000	204,624

12.13.3.3 DADANSODDIAD O WERTH AEDDFEDU'R PORTFFOLIO BENTHYCIADAU YN ÔL AMLYGRWYDD CREDYD A PHROFFIL AEDDFEDU AR 31 MAWRTH 2021

Parod i'w Sylweddu o fewn:	1 flwyddyn £000	2 flynedd £000	5 mlynedd £000	Cyfanswm 2020-21 £000
Buddsoddiadau Penodedig (hyd pan wnaed yn llai na 364 diwrnod)				
Banciau a Chymdeithasau Adeiladu	58,066	-	-	58,066
Awdurdodau Lleol	-	-	-	-
Amhenodedig (hyd pan wnaed yn fwy na 364 diwrnod)	-	-	-	-
Cyfanswm	58,066	-	-	58,066
Cyfradd benodol	40,000	-	-	40,000
Cyfradd newidiol (Cyfrifon Galw)	18,066	-	-	18,066
Cyfanswm	58,066	-	-	58,066

12.13.4 CYFRIF ABSENOLDEBAU CRONEDIG

Mae'r cyfrif hwn yn cynrychioli cost hawl i absenoldeb taladwy dyledus ond heb ei chymryd ar 31 Mawrth sy'n cael ei godi ar gost gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ac yn cael ei wydroi allan yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd a'i godi ar y cyfrif hwn i gydymffurfio â gofynion statudol.

	2019-20 £000	2020-21 £000
Gweddill 1 Ebrill	1,230	1,716
Setlo neu ddileu cronïad y flwyddyn cynt	(1,230)	(1,716)
Cronïad am y flwyddyn gyfredol	1,716	1,476
Gweddill 31 Mawrth	1,716	1,476

12.13.5 CRONFA CYLCHRED BYWYD MCP

Mae'r gronfa hon yn cynnwys swm i adlewyrchu'r rhagdaliad i'w wneud i'r contractwr MCP o ran costau cylchred bywyd sy'n dal heb eu defnyddio ar 31 Mawrth. I gael manylion, gwelwch nodyn 12.2.3.3.

12.13.6 Y GRONFA BENSIYNAU

Mae'r Gronfa Bensiynau'n gysylltiedig â Chynllun Pensiwn Dyfed (gwelwch nodyn 10.4) ac mae'n llyncu'r gwahaniaethau amseriad sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrif am fuddiannau ar ôl cyflogaeth ac am gyllido budd-daliadau'n unol â darpariaethau statudol.

Mae'r gweddill debyd ar y Gronfa Bensiynau'n adlewyrchu'r diffyg ar adeg rhwng y budd-daliadau a enillwyd gan gyflogaeth blaenorol a phresennol a'r adnoddau o ran asedau cronfa pensiwn sy'n ofynnol i'w talu. Dylai'r trefniadau statudol ar gyfer rheoli'r Gronfa sicrhau bod cyllid wedi cael ei neilltuo erbyn y daw'n amser talu'r budd-daliadau.

	2019-20 £000	2020-21 £000
Gweddill 1 Ebrill	177,954	251,238
Ailfesuriadau o Rwymedigaethau ac Asedau Pensiynau	51,571	(5,040)
Gwrthdroi eitemau taladwy i'r gwarged / diffyg ar ddarparu gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	36,766	33,875
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol eraill yn y flwyddyn	(15,053)	(15,009)
Gweddill 31 Mawrth	251,238	265,064

13.0 Y CYFRIF CYLLID TAI (HRA)

Caiff trafodion cysylltiedig â Thai'r Cyngor eu dangos isod yn unol â gofynion y Cod.

13.1 SYMUDIAD AR DDATGANIAD Y CYFRIF CYLLID TAI

Dengys y Datganiad hwn yr addasiad a wnaed i'r (Gwarged) / Diffyg ar Ddatganiad Incwm a Gwariant HRA, fel y mesurwyd dan IFRS, er mwyn sicrhau mai dim ond y costau gofynnol trwy statud sy'n cael eu codi ar denantiaid.

	2019-20		2020-21	
	Gweddill Gweithredol HRA	Cronfeydd HRA a Glustnodwyd	Gweddill Gweithredol HRA	Cronfeydd HRA a Glustnodwyd
	£000	£000	£000	£000
Gweddill 1 Ebrill	(752)	(4,460)	(752)	(5,597)
(Gwarged) / Diffyg ar Wasanaethau HRA	(207)	-	(45,508)	-
Addasiadau rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido Reoleiddiol.				
Symiau a gynhwyswyd yn Incwm a Gwariant HRA sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol				
- Dibrsiad ac amhariad anheddau ac isadeiledd y Cyngor	(11,426)	-	29,229	-
- Grantiau Cyfalaf a driniwyd fel incwm cyllid	4,626	-	5,393	-
- Cynnydd neu golled glir wrth wared asedau anghyfredol	2	-	2	-
- Addasiad Cost Pensiynau	(1,489)	-	(1,639)	-
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu cynnwys trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol:				
- Darparu ar gyfer ad-dalu dyled	1,545	-	1,545	-
- Cyfraniad cyllidol i dalu am gyfalaf	4,858	-	4,756	-
- Cyfraniad y cyflogwr at Gronfa Bensiynau Dyfed	619	-	688	-
(Cynnydd) / Gostyngiad Clir cyn gwneud Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	(1,265)	-	39,974	-
Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	1,472	(1,137)	5,534	(5,024)
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Flwyddyn	207	(1,137)	45,508	(5,024)
Gweddill 31 Mawrth	(752)	(5,597)	(752)	(10,621)

13.2 DATGANIAD INCWM A GWARIANT HRA

Dengys y datganiad hwn yr addasiadau o'r cyfrif a ddefnyddiwyd at ddibenion dyrannu adnoddau a phennu rhenti i'r un sy'n dangos y gost economaidd, yn ôl diffiniad Safonau Rhyngwladol Cyflwyno Adroddiadau Ariannol, o ddarparu'r Gwasanaethau Tai Cyngor sy'n cael eu gweinyddu gan y Cyngor.

	2019-20			2020-21		
	Pennu Rhenti £000	Addas- iadau £000	Adroddiad IFRS £000	Pennu Rhenti £000	Addas- iadau £000	Adroddiad IFRS £000
Incwm						
Rhenti: Anheddau (crynswth)	(23,674)	-	(23,674)	(24,400)	-	(24,400)
Arall	(373)	-	(373)	(370)	-	(370)
Taliadau am wasanaethau a chyfleusterau	(445)	-	(445)	(353)	-	(353)
Cyfraniadau at wariant	(620)	(14)	(634)	(533)	(12)	(545)
Cyfanswm Incwm	(25,112)	(14)	(25,126)	(25,656)	(12)	(25,668)
Gwariant						
Gwaith atgyweirio a chynnal (addasiad Pensiynau IAS19)	9,276	265	9,541	5,943	251	6,194
Goruchwyllo a rheoli (addasiad Pensiynau IAS19)	4,049	410	4,459	4,167	404	4,571
Rhenti, ardrethi, trethi a thaliadau eraill	20	-	20	25	-	25
Darpariaeth drwgddyledion	514	-	514	607	-	607
Dibrisiad ac amhariad asedau anghyfredol	-	11,426	11,426	-	(29,229)	(29,229)
Costau rheoli dyledion	10	-	10	10	-	10
Gwariant Llawn	13,869	12,101	25,970	10,752	(28,574)	(17,822)
Cyfran Gwasanaethau HRA o'r craidd corfforaethol a democrataidd	78	-	78	78	-	78
Cyfran Gwasanaethau HRA o gostau annosbarthedig	-	-	-	-	-	-
Cost / (Incwm) Clir Gwasanaethau HRA	(11,165)	12,087	922	(14,826)	(28,586)	(43,412)
Cyfran HRA o'r incwm a gwariant gweithredu sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr						
Llog derbyniadwy	(34)	-	(34)	(11)	-	(11)
Isafswm Darpariaeth Refeniw	1,545	(1,545)	-	1,545	(1,545)	-
Llog taladwy (gan gynnwys premiymau a disgowntiau adennill dyledion)	3,323	-	3,323	3,002	-	3,002
Neilltuadau arian i Gronfeydd (Enillion) / Colled ar asedau HRA	6,331	(6,331)	-	10,290	(10,290)	-
Lwfans Atgyweiriadau Mawr a Grantiau Eraill	-	12	12	-	10	10
Cost llogau pensiynau a'r gyfradd adennill ddisgwyliedig	-	(4,626)	(4,626)	-	(5,393)	(5,393)
	-	196	196	-	296	296
(Gwarged) / Diffyg am y Flwyddyn ar Wasanaethau HRA	-	(207)	(207)	-	(45,508)	(45,508)

13.3 NODIADAU AR Y DATGANIADAU HRA

13.3.1 STOC DAI

Roedd y Cyngor yn gyfrifol am gynnal a rheoli 5,640 o anheddau a 1,075 o siopau a modurdai ar gyfartaledd yn 2020-21 yn cynnwys:

	Stoc ar 1 Ebrill 2020	Ychwaneg wyd	Trosglwy ddwyd	Gwerthwyd / Dymchwel wyd	Stoc ar 31 Mawrth 2021
Tai / Tai Unllawr	4,359	2	-	(3)	4,358
Fflatiau Un Ystafell a Fflatiau	1,281	1	-	-	1,282
Siopau a Modurdai	1,075	-	-	-	1,075
Gorsafoedd Pwmpio a Gwaith Trin	27	-	-	-	27
Cyfanswm Stoc	6,742	3	-	(3)	6,742

Nodyn: Caiff gwarediadau HRA eu trosglwyddo i'r Held ar Werth cyn eu gwerthu ond fe'u dangosir fel Gwerthiannau yn y nodyn hwn.

13.3.2 RHENTI – ANHEDDAU

Dyma gyfanswm yr incwm rhent sy'n ddyledus am y flwyddyn ar ôl caniatáu ar gyfer eiddo gwag ac ati. Cynyddwyd rhenti wythnosol 2.7% (CPI o 1.7% + 1%) yn 2020-21 ynghyd â chynnydd amrywiol o hyd at 70c yr wythnos (52 wythnos) ar gyfer eiddo a oedd o dan Lefelau Rhent Targed Llywodraeth Cymru. (Nid oes unrhyw eiddo yn uwch na'r lefelau rhent targed). Y rhent ar gyfartaledd heb ei ad-dalu y gellir ei gasglu yw £85.22. Roedd codiad rhent unigol a gymhwyswyd yn amrywio rhwng £1.55 a £3.58 yr wythnos (52 wythnos). Yn ogystal â chodiad rhent blynyddol, mae eiddo sy'n dod yn ddi-rym yn cael ei ailosod ar lefelau rhent targed; mae hyn yn cael cryn effaith ar gyfrifiadau lefel rhent ar gyfartaledd, oherwydd y nifer uchel o unedau gwag bob blwyddyn, a dylid eu hystyried wrth edrych ar y ffigurau cymharol ar gyfer 2019-20 sef 2.4% ynghyd â swm trosiannol rhwng £1.00 a £1.60 yr wythnos ac £81.92 yn y drefn honno.

Tenantiaid a Thenantiaid Blaenorol	2019-20 £000	2020-21 £000
Ôl-ddyledion Crynswth	1,945	2,457
Lwfans Drwgddyledion	(1,263)	(1,758)
Ôl-ddyledion Clir ar 31 Mawrth	682	699

13.3.3 TALIADAU GWASANAETH

Mae Llywodraeth Cymru'n gofyn datgronni Taliadau Gwasanaeth o renti. Yn ystod 2020-21 codwyd ar denantiaid am holl wasanaethau a dderbyniwyd ac eithrio gwasanaethau cynnal tiroedd. Codwyd rhwng £0.13 a £32.43 yr wythnos ar denantiaid unigol. Codwyd taliad wythnosol ar gyfartaledd o £4.84 ar 1,074 o denantiaid CSP am wasanaethau (52 wythnos). Gostyngodd nifer yr priodweddau yn 2020-21 oherwydd datgomisiynu Tai Cysgodol Maes Ingli.

13.3.4 PRISIO ASEDAU HRA

Caiff Tai'r Cyngor eu cynnwys ar y Fantolen ar sail defnydd presennol tai cymdeithasol a fydd yn cael ei ddeillio trwy ddisgowntio gwerth y farchnad yn ôl ffactor sy'n adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng rhenti masnachol a chymdeithasol.

13.3.4.1 PRYNU TIR Y CYFRIF REFENIW TAI

Yn 2020-21 ni phrynwyd Tir HRA. Prynodd yr HRA 3 tŷ i ategu'r daliad stoc presennol Tai Cyngor i ddiwallu anghenion tai.

- 7b Shoulder of Mutton, Penfro – Fflat 1 gwely
- 7 Coronation Avenue, Hwlfordd – Ty 3 gwely ar wahân
- 8 Ridgeway View, Sain Ffwrens – Bryngalo 2 wely

Cyfarpar ac Offer Eiddo

Asedau ym Mherchenogaeth y Cyngor	Tai'r Cyngor £000	Tir ac Adeiladau HRA Eraill £000	Isadeiledd £000	Asedau Tai'r Cyngor £000
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2020	268,438	9,166	9,215	286,819
Addasiad categori cydbwysedd agored o L&B	-	33	-	33
Cydbwysedd agor wedi'i addasu	268,438	9,199	9,215	286,852
Ychwanegiadau	5,272	3,174	1,725	10,171
Datgydnabod - gwarediadau	-	-	-	-
Datgydnabod - arall	-	-	-	-
Ailbrisiad Dibriadiad ac Amhariad Cronedig a ddilëwyd i Swm Cario Crynswth	(17,017)	(1,352)	-	(18,369)
Ailbrisiad Cynnydd / (Gostyngiadau) cydnabyddedig yn y Gronfa Ailbrisiad	4,991	2,499	-	7,490
Ailbrisiad Cynnydd / (Gostyngiadau) cydnabyddedig yn y Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	38,279	30	-	38,309
Ailddosbarthiadau - PPE a Buddsoddiad	-	-	-	-
Ailddosbarthiadau - Daliwyd i'w Gwerthu	(305)	-	-	(305)
Ar 31 Mawrth 2021	299,658	13,550	10,940	324,148
Dibriadiad ac Amhariadau				
Dibriadiad	(13,655)	(880)	(1,191)	(15,726)
Amhariad	(72,246)	(286)	(452)	(72,984)
ar 1 Ebrill 2020	(85,901)	(1,166)	(1,643)	(88,710)
Tâl Dibriadiad ar gyfer 2021-21	(3,435)	(193)	(212)	(3,840)
Colledion Amhariad i Gronfa Ailbrisiad	(7)	(44)	-	(51)
Colledion Amhariad i'r Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(4,990)	(83)	-	(5,073)
Gwarediadau:				
~ dileu Dibriadiad Cronedig	-	-	-	-
~ dileu Amhariad Cronedig	-	-	-	-
Ailbrisiadau:				
~ dileu Dibriadiad Cronedig	17,010	1,074	-	18,084
~ dileu Amhariad Cronedig	8	278	-	286
Ailddosbarthiadau:				
~ Trosglwyddo Dibriadiad Cronedig a ddygwyd ymlaen	-	-	-	-
~ Trosglwyddo Amhariad Cronedig a ddygwyd ymlaen	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2021	(77,315)	(134)	(1,855)	(79,304)
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2021	222,343	13,416	9,085	244,844
Swm y Fantolen ar 1 Ebrill 2020	182,537	8,033	7,572	198,142

13.3.5 GWARIANT CYFALAF A DERBYNIADAU HRA

Cyfanswm Gwariant Cyfalaf a Gyllidwyd gyda:	2019-20 £000	2020-21 £000
Grant Lwfans Atgyweirio Sylweddol	3,990	3,987
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf	679	1,428
Derbyniadau Cyfalaf	-	-
Cronfa Gyfalaf	4,858	4,756
Cyfanswm	9,527	10,171
Derbyniadau Gwared Asedau	1,878	(315)

13.3.6 COST PENSIYNAU HRA

Gwnaed cyfraniadau pensiwn HRA o £655k o'r Cronfa Bensiynau yn unol â Pholisi Cyfrifyddu 8.8 ar sail y Datganiad Polisiâu Cyfrifyddu.

Mae'r cyngor yn gweithredu cronfeydd ymddiriedolaeth ar gyfer Addysg a Gwasanaethau Plant, Gofal Cymdeithasol, Pwll Nofio Dinbych-y-pysgod a Chronfa Deddf Eglwys Cymru sy'n cynrychioli cyfanswm cronfeydd cronedig o £3.7m yn 2019-20 a £4.6m yn 2020-21. Yn y balans uchod mae £0.6m mewn perthynas â Thaliadau Uniongyrchol. Mae rheolaeth Taliadau Uniongyrchol wedi cael ei dwyn yn ôl i reolaeth y Cyngor yn ystod 2020-21 ac mae'r £0.6m yn cyfeirio at gronfeydd cronedig a ddelir ar ran cyfrifon y derbynwyr sy'n cael eu rheoli'n uniongyrchol gan y Cyngor.

15.0 DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODDIAD

Gweithiodd y Cyngor gyda phartneriaethau lleol i derfynu'r contract Menter Cyllid Preifat, gan gyflwyno hysbysiad terfynu 12 mis o ran contract Menter Cyllid Preifat Doc Penfro ar 27 Gorffennaf 2020, a daeth y contract i ben ar 27 Gorffennaf 2021.

Llofnodwyd cytundeb Ardal Forol Doc Penfro a chytundeb Bargen Ddinesig Bae Abertawe rhwng y Cyngor a'r pedwar partner cyflenwi ar 2 Gorffennaf 2021 (gweler Nodyn 6.0).

Ar 28 Mehefin 2021, cymeradwyodd cyfarfod y Cabinet gyflwyniad ffurfiol achos busnes Sgiliau a Doniau Bargen Ddinesig Bae Abertawe i'r Swyddfa Rheoli Portffolio.

Disgwylwyd y byddai Ein Rhanbarth ar Waith (ERW) yn dod i ben ar 31 Awst 2021 ac y byddai partneriaeth newydd, sef 'Partneriaeth', yn cynnwys tri awdurdod lleol – Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro, a Chyngor Dinas a Sir Abertawe, yn dechrau o 1 Medi 2021 drwy gytundeb cyfreithiol newydd. Oherwydd oedi wrth benderfynu ar y strwythur staffio ar gyfer sefydliad newydd Partneriaeth a'r amserlenni ar gyfer cwblhau'r prosesau ymgynghori ac adnoddau dynol cysylltiedig, bydd ERW bellach yn dod i ben ar ddiwedd 2021-22. Mae'r 'Partneriaeth' newydd yn weithredol ar ffurf gysgodol ar hyn o bryd ac mae pob un o'r tri awdurdod lleol partner wrthi'n ystyried a ddylid cymeradwyo'r cytundeb cyfreithiol newydd. Deallir y bydd yr awdurdodau lleol eraill yn gwneud eu trefniadau eu hunain ar gyfer y dyfodol.

Ym mis Ebrill 2021, nodwyd gwall dychwelyd TAW yn ymwneud â 2020-21. Cyhoeddodd Cyllid a Thollau EM gosb a gafodd ei hatal am 1 mis. Mae'r holl amodau atal wedi'u bodloni.

